PRŮVODCE STUDIEM BIBLE
SOBOTNÍ ŠKOLA

1/2027

VÝZNAMNÁ APOKALYPTICKÁ PROROCTVÍ

V tomto čtvrtletí otevíráme témata sobotní školy s teologem

OLDŘICHEM SVOBODOU

POŘAD **BIBLE PRO DNEŠEK** SLEDUJTE VŽDY OD SOBOTNÍHO POLEDNE NA **WWW.HOPETV.CZ**

Najdete nás také na:
fb.com/HopeTV

Web sobotní školy:
sobotniskola.casd.cz

YouTube **Spotify**

HopeTV

VÝZNAMNÁ APOKALYPTICKÁ PROROCTVÍ

1/2027
Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Výklad apokalyptických proroctví
2. Daniel 2 a 7 – abeceda apokalyptických proroctví
3. Syn člověka a poslední soud
4. Daniel 8 – Velitel nebeského zástupu
5. Daniel 9 – Příchod Mesiáše
6. Eschatologický Den smíření
7. Matouš 24 – Ježíšovo kázání o apokalyptickém proroctví
8. Zjevení 12 – Dítě, církev a drak
9. Drak proti ostatku (1)
10. Drak proti ostatku (2)
11. Zjevení 14,1–12 – Poselství tří andělů
12. Vrchol apokalyptického očekávání – blahoslavená naděje
13. Příprava na závěr dějin

Významná apokalyptická proroctví
Průvodce studiem Bible

1. čtvrtletí 2027
Autor: Ángel Manuel Rodríguez
Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Obálka: grafický design © 2026 Jan Majer · fotografie generována AI
Grafická úprava a sazba Grafické Studio
Vydala Církev adventistů sedmého dne
Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice
Vydání druhé, upravené, Praha 2026

ISBN 978-80-88026-84-6
ISSN 0409-3208

Úvod

Mesiáš – 2 000 let od začátku jeho pozemské služby (roky 27–2027)

Letos si připomínáme výjimečné výročí. Nejde o vznik národa, konec války ani velký vědecký úspěch. Jakkoli důležité mohou takové připomínky být, ustupují do pozadí ve srovnání s dvoutisícím výročím Ježíšova křtu (viz Mt 3,13–17; Mk 1,9–11; L 3,21.22), při němž byl Ježíš pomazán Duchem svatým jako Mesiáš (Sk 10,38). Právě prostřednictvím jeho služby, smrti a zmrtvýchvstání jsme přijali milost, „kterou nám udělil ve svém Nejmilejším" (Ef 1,6), a zaslíbení věčného života ve světě bez všeho, co nás na této zemi vyčerpává a ničí. S naplněním tohoto zaslíbení se nemůže srovnávat žádná historická událost, ani přistání prvních astronautů na Měsíci. Ano, letos uplyne právě dva tisíce let od podivuhodného naplnění Danielova proroctví o sedmdesáti týdnech (Da 9,24–27), které zaznělo více než pět set let před křtem Ježíše Krista v řece Jordán. „Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody, a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho" (Mt 3,16). A zanedlouho, aby přítomným i nám dnes potvrdila souhlas nebes, zazněla shůry Otcova slova: „Toto jest můj vyvolený Syn, toho poslouchejte" (L 9,35).

Právě tehdy začala Ježíšova pozemská služba, která trvala přibližně tři a půl roku a na niž poukazuje také Da 9,24–27. Vyvrcholila na Golgotě, kde se naplnila slova: „On ‚na svém těle vzal naše hříchy' na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. ‚Jeho rány vás uzdravily'" (1Pt 2,24.25). Jakkoli se radujeme z Kristova prvního příchodu, naplnění naší naděje spočívá v jeho druhém příchodu. Do té doby naši mrtví spí; a nevrátí-li se Kristus za našeho života, stejný úděl čeká i nás. Od prvního Kristova příchodu uplynuly dva tisíce let plné krutosti a nelidskosti a situace ve světě se neustále zhoršuje. Proto dychtivě očekáváme návrat Beránka, který přichází jako Lev, aby nás vysvobodil z našeho padlého stavu a ze žalostného světa, který jsme svou hříšností spoluvytvářeli. Abychom během těžkých let čekání neztratili odvahu, dostali jsme apokalyptická proroctví o době konce; všechna nám představují Ježíše v mnoha jeho božských rolích. Vidíme ho jako toho, kdo ukončuje tento věk a uvádí nový – jako Ježíše, který přichází podruhé. Přichází „jakoby Syn člověka" v souvislosti se soudem, který „byl předán svatým Nejvyššího" (Da 7,13.22). Vidíme ho jako velitele nebeského zástupu v nebeské svatyni (Da 8,11). V proroctví o Pomazaném čteme, že „bude pomazaný zahlazen" (Da 9,26). A ve Zjevení ho vidíme jako dítě, které „bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu" (Zj 12,5).

Ellen G. Whiteová v souvislosti s těmito a dalšími proroctvími píše: „Opona mezi viditelným a neviditelným světem bude odstraněna a před našimi zraky se objeví úžasné skutečnosti." (Ed 304; Vých 178) Hospodin nám tak zjevuje to, co by jinak zůstalo neviditelné. V centru všeho, co tato apokalyptická proroctví odhalují, je Ježíš – právě ten Ježíš, jehož křest si po dvou tisících letech připomínáme. Současně se radujeme z naděje, ačkoli žijeme ve světě, který nám dává dost důvodů ke strachu a beznaději.

Dr. Ángel Manuel Rodríguez je nyní v důchodu. Během své bohaté služby působil jako kazatel, profesor teologie a po mnoho let také jako ředitel Biblického badatelského institutu (BRI) při Generální konferenci. Je autorem několika knih a stovek článků publikovaných v knižních sbornících i populárních a odborných časopisech. Nadále píše, publikuje a přednáší.

Výklad apokalyptických proroctví

Texty na tento týden

Da 2,28; 7,15–18; Mt 24,15.16; 2Te 2,3–8; L 24,27

Základní verš

„Daniel králi odpověděl: ‚Tajemství, na které se král ptá, nemohou králi sdělit ani mudrci ani zaklínači ani věštci ani planetáři. Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství. On dal králi Nebúkadnesarovi poznat, co se stane v posledních dnech…‘“ (Da 2,27.28)

Jedním z významných přínosů biblického myšlení je lineární pojetí času – představa, že čas plyne v přímé linii od jednoho konkrétního počátku k jednomu konkrétnímu konci. Tento pohled stojí v protikladu k názoru, že čas je kruhový či cyklický, stále se vrací ke svému počátku, znovu a znovu prochází týmiž fázemi a nikdy nekončí.

Biblický model však učí, že náš svět má konkrétní počátek a konkrétní konec. A přestože známe minulost, jako lidé se více zajímáme o budoucnost. Co se stane, kdy a proč? A především – jaký to bude mít vliv na náš život?

Bůh o této naší obavě ví. Proto nám, byť poněkud neobvyklým způsobem, odhalil budoucnost v apokalyptických proroctvích. Své poselství ukryl do symbolů a obrazů, kterým není vždy snadné porozumět, a tím obrací naši pozornost k jejich jedinečnosti a důležitosti. Hospodin nám však v Bibli nejen pomocí těchto symbolů a obrazů odhaluje svůj plán pro budoucnost a povzbuzuje nás, ale dává nám v ní také návod, jak tyto obrazy a symboly vykládat.

Osnova lekce

Tento týden se zaměříme na to, jak nám Bůh prostřednictvím apokalyptických proroctví odhaluje budoucnost a lineární plynutí času. Správné pochopení těchto předpovědí a symbolů vyžaduje historicistický a kristocentrický přístup. Získáváme tak jistotu, že Bůh má pod kontrolou celé dějiny a zaručuje nám konečné vítězství.

- Da 2,28: Historicistický princip výkladu světových dějin (neděle)
- Mt 24,15.16: Ježíš poukazuje na budoucí naplnění proroctví (pondělí)
- Zj 12,9: Bible sama objasňuje význam svých symbolů (úterý)
- 2Te 2,3–8: Časová posloupnost událostí až do druhého příchodu (středa)
- L 24,27: Ježíš Kristus jako střed všech proroctví (čtvrtek)

POHLED DO DĚJIN

Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství. On dal králi Nebúkadnesarovi poznat, co se stane v posledních dnech. Toto je sen, totiž vidění, která ti prošla hlavou na tvém lůžku. (Da 2,28)

[37]Ty, králi, jsi král králů. Bůh nebes ti dal království, moc, sílu a slávu. [38]A všechna místa, kde bydlí lidé, polní zvěř a nebeské ptactvo, dal ti do rukou a dal ti moc nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava. [39]Po tobě povstane další království, nižší než tvé, a pak další, třetí království, měděné, které bude mít moc nad celou zemí. (Da 2,37–39)

Osobní studium

V knize Daniel se nacházejí některá z nejpůsobivějších a nejpřesvědčivějších proroctví. Od starověku až dodnes studují badatelé Bible spisy tohoto židovského proroka, který žil v babylónském zajetí. Z 2., 7. a 8. kapitoly je zřejmé, že tato proroctví zachycují široký rámec světových dějin. Daniel se nezabývá pouze jednou dobou a jedním omezeným místem, ale dějinami světa ve vztahu k Božímu lidu a Hospodinovu plánu s lidstvem.

Prostuduj si texty Da 2,37–39 a 8,20.21. V uvedených verších Daniel označuje tři ze čtyř velkých království, která viděl ve vidění. Jaké informace nám tyto texty poskytují o výkladu daných proroctví?

Tím, že Daniel odhaluje světové dějiny až do „doby konce" (tento výraz se vyskytuje pouze v knize Daniel, a to pětkrát), ukazuje šíři a rozsah témat, jimiž se proroctví zabývá. Je důležité to vědět, protože někteří lidé by rádi omezili všechna Danielova proroctví pouze na minulost, dokonce na předkřesťanskou éru. Jiní se je zase snaží umístit do vzdálené budoucnosti, k událostem, které teprve mají nastat.

Je však těžké pochopit, jak by někdo, kdo pozorně čte texty a nechává Písmo, aby samo vykládalo své poselství, mohl dojít k jinému závěru než k tomu, že Danielova proroctví zachycují historický vývoj světových říší od jeho doby až do konce. Takový výklad v podstatě podává i anděl v Da 7,17.18. Mnozí vykladači proto po staletí chápali tato proroctví jako historický sled pozemských království až do doby konce. Tento přístup nazýváme historicistickým principem výkladu; tvoří základ adventistického chápání proroctví a vychází ze samotné Bible.

Aplikace

Pozorně si přečti 2. kapitolu knihy Daniel. Je základem pro správné pochopení dalších proroctví, která budeme studovat.

JEŽÍŠOVA METODA VÝKLADU

[15]Když pak uvidíte „znesvěcující ohavnost“, o níž je řeč u proroka Daniela, jak stojí na místě svatém – kdo čteš, rozuměj – [16]tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor. (Mt 24,15.16)

Osobní studium

Tento text je velmi důležitý. Zachycuje totiž jeden z mála případů, kdy Ježíš sám vykládá apokalyptické proroctví – v tomto případě proroctví z knihy Daniel. Měli bychom věnovat velkou pozornost tomu, co Pán říká, protože tím odhaluje klíčový princip biblického výkladu.

Přečti si bezprostřední kontext úvodních veršů (Mt 24,15.16). Na čem Ježíš zakládá svůj výklad? Komu tato slova adresuje? Na jaké otázky odpovídá?

Kristova slova zdůrazňují jeden velmi důležitý bod pro každého, kdo chce porozumět apokalyptickým proroctvím, zejména těm z knihy Daniel. Ježíš vykládá pasáže o znesvěcující ohavnosti (Da 9,27; 11,31; 12,11) jako proroctví, která se naplní až po něm, po skončení jeho pozemského života – tedy v budoucnosti. V rozhovoru s učedníky, který se odehrál přibližně v roce 31, klade naplnění těchto proroctví do budoucnosti.

To je zásadní, protože mnozí biblisté a vykladači tvrdí, že všechna proroctví z knihy Daniel se naplnila téměř dvě stě let před Kristovou službou. Jsou přesvědčeni, že se netýkají budoucnosti ani událostí doby konce, ale naplnila se během makabejského povstání ve druhém století před Kristem. Je zřejmé, že Ježíš chápal přinejmenším některá Danielova proroctví jinak, protože jejich naplnění umístil do doby po skončení své pozemské služby.

Aplikace

Žijeme v době, kdy stále více lidí zpochybňuje křesťanskou víru a naději. Jedním z jejich argumentů je tvrzení, že se v Písmu nenacházejí žádná proroctví, která by skutečně předpovídala budoucnost. Jak ti Ježíšův pohled na Danielova proroctví může pomoci chránit a upevňovat tvou víru?

VÝKLAD SYMBOLŮ

A všechna místa, kde bydlí lidé, polní zvěř a nebeské ptactvo, dal ti do rukou a dal ti moc nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava. (Da 2,38)

Chlupatý kozel je král řecký a veliký roh, který měl mezi očima, je první král. (Da 8,21)

A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. (Zj 12,9)

A řekl mi: „Vody, které jsi viděl, nad nimiž ta nevěstka sedí, to jsou národy, davy, rasy a jazyky.“ (Zj 17,15)

Osobní studium

Apokalyptická literatura je bohatá na symboly. V průběhu dějin tyto symboly fascinovaly, mátly, znepokojovaly, ale také inspirovaly čtenáře Bible.

Symbol v apokalyptických textech je obraz, předmět, postava nebo děj, který zastupuje hlubší, často nadpřirozenou, eschatologickou (týkající se konce času) nebo metafyzickou skutečnost. V některých případech nemusí existovat přirozená souvislost mezi symbolem a tím, co představuje (například strom může symbolizovat věřícího člověka). Jindy je mezi nimi zřejmý vztah (například oheň jako symbol zničení). Bible často, i když ne vždy, sama vysvětluje význam daného symbolu.

Prostuduj si následující symboly a napiš význam, který jim uvedené texty přisuzují:

zlatá hlava (Da 2,38) _____
kámen (Da 2,44.45) _____
čtyři zvířata (Da 7,17) _____
kozel (Da 8,21)_____
sedm hvězd (Zj 1,20) _____
sedm svícnů (Zj 1,20)_____
sedm světel (Zj 4,5) _____
drak (Zj 12,9) _____
sedm hlav (Zj 17,9.10)_____
deset rohů (Zj 17,12) _____
voda (Zj 17,15) _____

Všimněme si, že

1. význam symbolu je v textu jasně určen, což usnadňuje jeho výklad;
2. význam se nachází v bezprostředním kontextu, a proto mu musíme věnovat velkou pozornost;
3. symbol může mít více významů, my však musíme přijmout ten, který v daném textu zvolil biblický pisatel. Voda například může být symbolem života (J 4,10–14; Zj 21,6), ale také národů a zástupů (Zj 17,15).

U symbolů, jejichž význam není jasně určen, je třeba daný symbol důkladně prostudovat a s modlitbou zvolit význam, který nejlépe odpovídá bezprostřednímu kontextu.

Aplikace

Proč Bible používá v těchto proroctvích tolik symbolů? Proč nemohl být jejich význam vyjádřen způsobem, který by neponechával prostor pro otázky? Je možné, že Bůh chce, abychom text studovali pozorněji a zodpovědněji? Nebo chce jejich význam před některými lidmi skrýt? Jak tomu rozumíš?

PAVLŮV POHLED NA PROROCTVÍ

3 Žádným způsobem se nedejte od nikoho oklamat, protože nenastane, dokud nedojde ke vzpouře proti Bohu a neobjeví se člověk nepravosti, Syn zatracení. 4 Ten se postaví na odpor a „povýší se nade všecko, co má jméno Boží“ nebo čemu se vzdává božská pocta. Dokonce „usedne v chrámu Božím“ a bude se vydávat za Boha. 5 Nevzpomínáte si, že jsem vám to říkal, ještě když jsem byl u vás? 6 Víte přece, co zatím brání tomu, aby se ukázal dříve, než přijde jeho čas. 7 Ta nepravost již působí, ale jen skrytě, dokud nebude odstraněn z cesty ten, kdo tomu brání. 8 A pak se ukáže ten zlý, kterého Pán Ježíš „zabije dechem svých úst“ a zničí svým slavným příchodem. (2Te 2,3–8)

Osobní studium

Pavel v těchto verších uvádí sled prorockých událostí, které vyvrcholí druhým příchodem Ježíše Krista. Seřaď události, o nichž mluví, podle jejich časové posloupnosti.

Podle Pavla některé z těchto událostí začaly již v jeho době („ta nepravost již působí“ – verš 7). Pavel podobně jako Daniel zasazuje naplnění apokalyptického proroctví do toku dějin: začíná se naplňovat v jeho době a vyvrcholí na konci světa. Je to další doklad historicistického přístupu, podle něhož události následují v historické posloupnosti, kterou lze sledovat až do druhého příchodu. Pavel zjevně nepřijímá názor, který datuje veškeré naplnění proroctví do vzdálené minulosti (takzvaný préterismus). Nepřijímá ani futuristický pohled, který naplnění všech proroctví posouvá do daleké budoucnosti.

Aplikace

Když se ohlížíme zpět a vidíme, jak se proroctví v dějinách naplnila přesně podle předpovědi, jak mohou tato naplnění posílit naši víru v proroctví, která se teprve mají naplnit?

KRISTOCENTRICKÝ VÝKLAD

Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. (L 24,27)

Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. (J 5,39)

Osobní studium

Hlavním cílem apokalyptických proroctví není předpovídat závěrečné události, ale představit Krista jako jediného, kdo může porazit zlo, které se snaží ovládnout běh dějin. O tom, že je kniha Daniel kristocentrická, svědčí množství titulů, které v různých apokalyptických proroctvích odkazují na Ježíše.

Ke každému uvedenému titulu přiřaď příslušný text z knihy Daniel. Potom napiš do tabulky, co daný titul znamená. (Da 9,25; 8,11; 7,13; 9,26; 12,1; 10,13; 10,21; 8,25)

Také kniha Zjevení klade při popisu závěrečného konfliktu velký důraz na Krista. Je plná christologických titulů, které ukazují na rozmanitost díla našeho Spasitele. Je vládcem králů země (1,5), Synem Božím (2,18), lvem z pokolení Judova a potomkem Davidovým (5,5), Beránkem (5,6), Slovem Božím (19,13) a Králem králů a Pánem pánů (19,16). Jedině v něm jsme vykoupeni (5,9), očištěni od hříchů (7,14) a vítězíme nad zlem (12,11). V závěrečném konfliktu budou zničeny všechny mocnosti, které bojují proti Kristu a jeho lidu (17,14). Není divu, že nám Písmo znovu a znovu připomíná, abychom se radovali, důvěřovali a věřili. Navzdory tomu, co se kolem nás děje, má Bůh vše pod kontrolou. Ježíš nás vykoupil a na kříži porazil největšího nepřítele. Proto nás všechny zve, abychom přijali ovoce toho, co pro nás vykonal. Nesl trest za naše hříchy a ujišťuje nás, že nikdo, kdo přijme jeho oběť, nebude muset tento trest nést.

Titul	Verš	Význam
Syn člověka		
Mesiáš – pomazaný vévoda		
Míkael, jeden z předních ochránců		
Míkael – velký ochránce		
Velitel velitelů		
Pomazaný		
Míkael – váš ochránce		
Velitel zástupu		

Aplikace

Navzdory viděním o válkách, zemětřeseních, soužení a různých pohromách nám Ježíš zaručuje konečné vítězství. Přijmeme-li ho, nezáleží na tom, co zde prožíváme. Pokud znáš někoho, kdo prochází těžkými zápasy, nebo pokud zápasíš ty sám, přemýšlej o zaslíbeních konečného vítězství v Kristu. Hledej v nich útěchu a naději, kterou ti tento svět nemůže dát.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 57. kapitolu „Zjevení" z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 578–592; PNL 333–341).

Historicistický způsob výkladu apokalyptických proroctví „používali raní církevní otcové až do 5. století po Kristu. LeRoy E. Froom prokázal, že k významné změně ve výkladu proroctví došlo, když Augustin ztotožnil Boží království s křesťanskou církví a milénium vyložil duchovně jako symbol křesťanské éry. (*The Prophetic Faith of Our Fathers*, sv. 1, s. 473–491) Jeho názory převládaly během středověku až do období protestantské reformace. Reformátoři obnovili historicismus jako metodu, kterou je třeba používat při výkladu knih Daniel a Zjevení." (*The SDA Encyclopedia*, 2. revidované vydání, sv. A–L, s. 698.699)

„Zjevení hovoří o Božích tajemstvích. [...] Pravdy zaznamenané ve Zjevení jsou určeny jak těm, kdo budou žít v posledních dnech dějin této země, tak Janovým současníkům. Některé události vylíčené v tomto proroctví se již naplnily, jiné právě probíhají; některé popisují závěr velkého sporu mezi mocnostmi temnoty a Knížetem nebes, jiné nám odhalují vítězství a radost vykoupených na nové zemi." (AA 584; PNL 336.337)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč je důležité, aby církev používala metodu výkladu proroctví, kterou podporuje samotné Písmo, a ne současné populární nebo „odborné" metody?*
2. *Některá proroctví se ještě nenaplnila. Nakolik je bezpečné pokoušet se je vykládat? Jak to můžeme dělat? Jak nám při výkladu proroctví mohou pomoci spisy Ellen G. Whiteové?*
3. *Zamyslete se: Použijeme-li préteristický způsob výkladu, odstraníme z proroctví celé dějiny křesťanství. Použijeme-li naopak futuristický způsob, odstraníme je z nich znovu. Pouze historicistický způsob výkladu ponechává křesťanskou éru v centru pozornosti proroctví. Diskutujte o tom.*

Shrnutí

Apokalyptická proroctví se před námi rozvíjejí jako studium dějin, v jehož pozadí stojí vzestup a pád velkých světových říší. Daniel, Ježíš a Pavel v textech použitých tento týden potvrzují historicistický přístup k výkladu proroctví. Proroctví se nezabývají pouze minulostí nebo pouze budoucností, ale minulostí, přítomností i budoucností. Jsou zdrojem útěchy, protože nám ukazují, že náš Bůh vládl, vládne a bude vládnout minulosti, přítomnosti i budoucnosti.

Daniel 2 a 7 – abeceda apokalyptických proroctví

Texty na tento týden

Da 2 a 7

Základní verš

„Království, vladařská moc a velikost všech království pod celým nebem budou dány lidu svatých Nejvyššího. Jeho království bude království věčné a všechny vladařské moci ho budou uctívat a poslouchat.“ (Da 7,27)

Ve 2. a 7. kapitole knihy Daniel se nacházejí některá z nejúžasnějších proroctví celého Písma. V těchto dvou paralelních kapitolách nám Daniel – díky Božímu zjevení – přibližuje běh světových dějin od své doby přes současnost až po úplný konec světa, kdy Bůh nastolí své věčné království. Potřebuje-li někdo „racionální“ základ pro víru v inspirovanost Bible, Bůh mu jej dává právě v těchto dvou kapitolách.

Zajímavé je, že tyto dvě kapitoly popisují stejné události z různých úhlů pohledu. Zatímco Daniel 2 zdůrazňuje vzestup a pád pozemských království, Daniel 7 vyzdvihuje především zkušenost Božího lidu před nastolením věčného království. Lze říci, že Daniel 2 se zaměřuje na mezinárodní politiku, kdežto Daniel 7 nás upozorňuje na střet mezi Božím lidem a světskou mocí.

Navzdory těmto rozdílům popisují obě kapitoly dějiny z duchovního pohledu. Odhalují tak čtenáři rozměr, s nímž se v učebnicích dějepisu nesetká. Obě kapitoly přinášejí duchovní poselství – ukazují, že v dějinách působí Bůh. A konečně, obě kapitoly končí zprávou o vítězství: Boží království zvítězí nad královstvími země. Při konečném vítězství má nezastupitelnou úlohu Syn člověka, protože jeho prostřednictvím obdrží Boží lid království jako dědictví.

Osnova lekce

Druhá lekce nám prostřednictvím paralelních vidění z knihy Daniel odhaluje běh světových dějin i svrchovanou Boží moc. Tato apokalyptická proroctví ujišťují věřící, že navzdory dočasné nadvládě zla Bůh nakonec nastolí své věčné království.

- **Da 2,34.35; 7,13.14: Paralelní proroctví o světových říších (neděle)**
- **Da 2,40; 7,7.19: Krutost Římské říše a její rozpad (pondělí)**
- **Da 7,8.24: Vzestup náboženské moci z pohanského Říma (úterý)**
- **Da 7,25: Rouhání, pronásledování a změna Božích přikázání (středa)**
- **Da 7,25: Prorocké období nadvlády malého rohu (čtvrtek)**

PARALELNÍ VIDĚNÍ

[34]Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhl kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, [35]a rázem bylo rozdrceno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlatě v letní době. Odnesl je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi. (Da 2,34.35)

[13]Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. [14]A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno. (Da 7,13.14)

Osobní studium

I když jsou Daniel 2 a Daniel 7 dvě symbolicky odlišná proroctví, jsou navzájem paralelní.

Daniel 2	**Daniel 7**
Zlato (2,32)	Lev (7,4)
Stříbro (2,32)	Medvěd (7,5)
Měď (2,32)	Levhart (7,6)
Železo (2,33)	Čtvrté zvíře (7,7.8)
Boží království (2,34.35)	Boží království (7,14)

Které světové říše představují tyto symboly? Bůh považoval jejich určení za natolik důležité, že první tři pojmenoval přímo v knize Daniel. Totožnost čtvrté říše je z popisu zcela zřejmá.

Prvním z království (zlatá hlava ve 2. kapitole a lev v 7. kapitole) je Babylón (Da 2,38). Druhé království ve vidění (stříbro a medvěd) je v Da 5,28.30.31 a 8,20 ztotožněno s Médsko-perskou říší. Třetí království (měď a levhart) je v Da 8,21 symbolizováno kozlem a v Da 11,2 označeno jako Řecko. Název čtvrtého království (železo a čtvrté zvíře) není uveden, ale v běhu světových dějin odpovídá tomuto popisu jediná mocnost – Řím.

Na základě kterých identifikačních znaků můžeme čtvrté království z Daniela 2 a čtvrté zvíře z Daniela 7 ztotožnit pouze s Římem?

U těchto proroctví se setkáváme s něčím, co teologové nazývají „rekapitulací" – stručným, přehledným shrnutím. Některá proroctví se opakují, ale ne zcela totožně. Smyslem takového opakování je podívat se na proroctví z jiného úhlu a zdůraznit jeho poselství.

Proroctví se tedy mohou věnovat stejnému historickému období, ale zachycují je z jiné perspektivy. Tím nás upozorňují na nové prvky popisovaných událostí. Daniel 2 a 7 například sledují dějiny od Babylónu až po konec pozemských dějin, Daniel 7 však toto téma rozvíjí a doplňuje.

Aplikace

Co v proroctvích z knihy Daniel může lidem pomoci uvědomit si pravdivost Božího slova?

ČTVRTÉ ZVÍŘE

Čtvrté království bude tvrdé jako železo, neboť železo drtí a drolí vše, a to království jako železo, které tříští všechno, bude drtit a tříštit. (Da 2,40)

[7]Potom jsem v nočním vidění viděl, hle, čtvrté zvíře, strašné, příšerné a mimořádně mocné. Mělo veliké železné zuby, žralo a drtilo a zbytek rozšlapávalo svýma nohama. Bylo odlišné ode všech předešlých zvířat a mělo deset rohů. [...] [19]Chtěl jsem mít jistotu o tom čtvrtém zvířeti, které bylo odlišné ode všech ostatních a bylo mimořádně strašné: mělo železné zuby, bronzové drápy, žralo a drtilo a zbytek rozšlapávalo svýma nohama. (Da 7,7.19)

Osobní studium

V čem se jazyk použitý v 7. kapitole k popisu čtvrtého království podobá slovům použitým k jeho popisu ve 2. kapitole?

Zvíře znázorňující Římskou říši se nepodobá žádnému jinému zvířeti. Daniel říká, že bylo „strašné, příšerné a mimořádně mocné" (Da 7,7). Šlo o neporazitelnou mocnost, která vedla dobyvačné války. Dílo *The Cambridge Ancient History* zdůrazňuje, že „od konce 3. století před Kristem vedl Řím velmi výbojnou politiku". Neměl zájem řešit spory mírovou cestou. Naopak svou politikou kladl takové podmínky, které nevyhnutelně vedly k válkám. (ASTIN, A. E. [ed.], *The Cambridge Ancient History*, sv. 8. Cambridge: Cambridge University Press, 1989, s. 382) Čtvrté zvíře mělo „železné zuby" (Da 7,19), které představují krutost, s jakou Řím zacházel s podmaněnými územími.

Co se stalo s mocnou Římskou říší? (Da 2,41; 7,24)

Uvádí se mnoho příčin rozpadu Římské říše. „Ve skutečnosti to byly silné a nepřetržité vpády ve druhé polovině čtvrtého století po Kristu, které tuto mocnou říši podkopaly." (*The New Encyclopædia Britannica: Macropædia*, sv. 15. Chicago: Encyclopædia Britannica, Inc., 1981, s. 1132)

Aplikace

Na rozdíl od tří předchozích mocností nebyl Řím nahrazen jedinou další mocností, jako například Médsko-perská říše nahradila Babylón nebo Řecko Médsko-perskou říši. Řím se rozpadl na menší celky přesně tak, jak ukazovalo Danielovo vidění. Je až překvapivé, jak přesně Daniel několik staletí dopředu popsal zánik pohanského Říma! Jestliže Bůh zná budoucnost velkých říší, má jistě ve svých rukou i budoucnost každého z nás. Jak ti toto poznání přináší útěchu uprostřed náročných zkoušek?

MALÝ ROH (1) – Da 7

[8]Prohlížel jsem rohy, a hle, vyrostl mezi nimi další malý roh a tři z dřívějších rohů byly před ním vyvráceny. Hle, na tom rohu byly oči jako oči lidské a ústa, která mluvila troufale. […] [24]A deset rohů – z toho království povstane deset králů. Po nich povstane jiný, ten se bude od předchozích lišit a sesadí tři krále. (Da 7,8.24)

Osobní studium

„Uvažuje-li člověk o původu této významné církevní nadvlády, snadno dojde k závěru, že papežství není ničím jiným než duchem mrtvé Římské říše, který sedí korunován na jejím hrobě." (HOBBES, Thomas. *Leviathan*, in *Great Books of the Western World*, Chicago: Encyclopædia Britannica, 1971, s. 278)

Na základě úvodního textu (Da 7,8.24) se pokus popsat vzestup malého rohu. Které události provázející jeho vznik nám mohou pomoci tento symbol identifikovat?

Pro výklad Daniela 7 je velmi důležité určit mocnost, kterou malý roh představuje. Proroctví uvádí několik skutečností:

1. Malý roh vyrůstá ze čtvrtého zvířete (Da 7,23.24). To znamená, že od něj není oddělen, ale je jeho součástí.
2. Objevuje se po ostatních deseti rozích (Da 7,7.8). Deset rohů znázorňuje pád a rozdělení Římské říše. Malý roh přichází na scénu po jejím zániku.
3. V Da 7,20 je napsáno: „jevil se větší než ostatní". To znamená, že mocnost, kterou symbolizuje, je silnější než království vzniklá rozpadem Římské říše.
4. Tři z deseti rohů byly „vyvráceny" (Da 7,8). Aby mohl malý roh růst a jeho síla mohutnět, musela být tři království odstraněna.

Která mocnost vznikla na troskách pohanského Říma a měla značný vliv na rozdělená království? Odpověď je poměrně jednoduchá – římská církev. Historik R. P. C. Hanson poznamenává, že ačkoli církev „nebyla formálně připravena na neočekávaný a hrozný pád společnosti, v níž vyrostla, když krize nastala, našla v sobě dostatek sil, aby se s ní vyrovnala, vydržela a přežila a nakonec do značné míry prostoupila a ovládla nové poměry, které nastaly v důsledku vpádů a usazování barbarů". (HANSON, R. P. C. The Church and the Collapse of the Western Roman Empire. In: Ferguson, Everett [ed.]. *Church and State in the Early Church*, sv. VII., New York: Garland Publishing, Inc., 1993, s. 385)

Aplikace

Jak můžeme tyto texty studovat a následně o nich mluvit s druhými bez zaujatosti? Co můžeme udělat, abychom ukázali, že nehovoříme o jednotlivcích, ale o instituci? Dokážeme to rozlišit?

MALÝ ROH (2) – Da 7

Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času. (Da 7,25)

Osobní studium

Daniel podrobně popisuje činnost malého rohu:

1. *Mluví velká slova proti Bohu.* Římská církev prostřednictvím svého učitelského úřadu určovala dogmata a nauky a vyžadovala jejich bezpodmínečnou poslušnost. Do pravdy se postupně vnášely bludy a nebiblické nauky byly přijímány jako pravda (například nesmrtelnost duše, svátost pokání, očistec nebo přímluvná služba svatých).
2. *Pronásleduje.* Ti, kdo tato dogmata nepřijali, byli pronásledováni, mnohdy i usmrceni. Během inkvizice byli tito „nepřátelé" církve mučeni. „V roce 1252 papež Inocenc IV. schválil, že také světská vláda může vynést rozsudek a trestat kacíře mučením. Mučení se později stalo součástí vyšetřovacích metod inkvizičních soudů." (Torture and the Church. *New Catholic Encyclopedia*, sv. XIV. Washington, D.C.: The Catholic University of America, 1967, s. 208)
3. *Mění zákony.* Nejdramatičtější a nejtroufalejší změnou zavedenou prostřednictvím spojení církve a státu byla změna Božího zákona. Biblický den odpočinku, sobota sedmého dne, byl nahrazen nedělí. Tuto změnu, provedenou na základě učitelské autority církve, respektuje katolická církev i většina protestantských denominací dodnes. Jeden katolický dokument uvádí: „Proč zachováváme neděli místo soboty? Neděli zachováváme místo soboty proto, že katolická církev [...] přesunula svátek ze soboty na neděli." (GEIERMANN, Peter. *The Convert's Catechism of Catholic Doctrine*, St. Louis, MO: B. Herder Book Co., 1937, s. 50)

Aplikace

I zběžné studium 2. a 7. kapitoly knihy Daniel ukazuje, že nám Pán dal o malém rohu a jeho činnosti mnohem více podrobností než o kterékoli jiné zobrazené mocnosti. Proč tomu tak je? Co to vypovídá o důležitosti správně určit, koho malý roh představuje? Proč je důležité pamatovat na to v době různých ekumenických snah?

PRVNÍ APOKALYPTICKÉ ČASOVÉ PROROCTVÍ

Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času. (Da 7,25)

Osobní studium

Proroctví o nadvládě malého rohu se od proroctví o ostatních královstvích liší jedním zvláštním znakem – Daniel v něm poprvé určuje časové rozpětí jeho vlády. V celé kapitole je jen tato jediná mocnost charakterizována časovým proroctvím. To ukazuje, že Bůh opravdu chce, abychom věděli, kterou mocnost malý roh představuje.

Jaký časový úsek představuje údaj v Da 7,25? V apokalyptických proroctvích se „den" často počítá jako „rok". Tento princip uznávají učenci mnoha denominací. (Židovští vykladači používali v biblickém textu princip den za rok již staletí před vznikem Církve adventistů sedmého dne.) Starý zákon správnost tohoto principu na mnoha místech potvrzuje.

Uvažuj o náznacích použití principu den za rok v následujících textech: Gn 6,3; Nu 14,34; Ez 4,6.

S časovým údajem „času a časů a poloviny času" z Da 7,25 se setkáváme také ve Zj 12,6, kde se hovoří o 1 260 dnech. Jestliže období „času a časů a poloviny času" odpovídá 1 260 dnům a jeden den představuje jeden rok, pak toto období, tedy 1 260 dní, představuje 1 260 let. Nadvláda malého rohu – nebo přinejmenším její určitá etapa – tedy bude trvat déle než dvanáct století.

V roce 538 po Kristu, poté co z Říma odtáhly kmeny vyznávající ariánství (raně křesťanský směr popírající plné Kristovo božství), byla otevřena cesta k vzestupu papežského Říma. Je pozoruhodné, že v roce 1798 – přesně o 1 260 let později – francouzský generál Louis-Alexandre Berthier zatkl papeže Pia VI. a poslal ho do vyhnanství s úmyslem ukončit politický vliv římské církve. Z dějin víme, že už před rokem 1798 někteří badatelé, kteří tato proroctví studovali, dospěli k závěru, že Řím bude těsně před začátkem 19. století prožívat krizi. Přesně to se také stalo.

Aplikace

Jak nám tento dlouhý časový úsek – trvající více než tisíc let – pomáhá rozpoznat totožnost malého rohu? Jinými slovy, kolik světových mocností existovalo tak dlouho?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Daniel dostal vidění o čtyřech zvířatech, která představovala království země. Symbolem Mesiášova království je však beránek. Vláda pozemských království se zakládá na mocenském působení síly. Kristus nepoužívá žádnou pozemskou zbraň, žádný nástroj nátlaku. Své království založil, aby povznesl a zušlechtil padlé lidstvo." (4BC 1171)

„Když raná církev tím, že opustila prostotu evangelia a přijala pohanské obřady a zvyklosti, přestala být čistou církví Ježíše Krista, pozbyla Božího Ducha a Boží moc. Proto, aby ovládla svědomí lidí, hledala pak podporu u světské moci. Výsledkem bylo papežství, církev, která ovládla státní moc a používala ji k prosazování svých záměrů – zvláště pro trestání ‚kacířství'." (GC 443; VDV 291)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč Daniel nedostal jedno vidění, které by zahrnovalo všechny prorocké události, ale dvě podobná vidění?*
2. *Jak podat výklad této kapitoly v prostředí římskokatolických věřících, abychom nepůsobili zaujatě a nevytvářeli předsudky?*
3. *V nedávné minulosti se objevily dokumenty o snahách katolíků i protestantů o sjednocení. Jak bychom měli ve světle biblických proroctví na taková prohlášení odpovědně reagovat?*
4. *Mnozí lidé jsou vůči křesťanství skeptičtí právě kvůli krvavým a netolerantním dějinám církve. Jak bys na základě studia této lekce obhájil křesťanskou víru?*

Shrnutí

Daniel 2 a 7 se navzájem doplňují. Poskytují nám pohled na dějiny z Boží perspektivy. Tato vidění s překvapující přesností předpovídají vzestup a pád starověkých království a ozřejmují také působení papežství, které je v proroctví popsáno velmi jasně a přesně, abychom dokázali určit, o jakou mocnost jde.

Syn člověka a poslední soud

Texty na tento týden

Gn 3,8–19; Da 7,10; Ř 14,10; 2K 5,10; Žd 9,27; Zj 20,12–15

Základní verš

„Řeka ohnivá proudila a vycházela od něho, tisíce tisíců sloužily jemu a desetitisíce desetitisíců stály před ním. Zasedl soud a byly otevřeny knihy.“ (Da 7,10)

Minulý týden jsme studovali 2. a 7. kapitolu knihy Daniel, které ukazují posloupnost dějin ve vztahu k Boží církvi (Babylón, Médsko-perská říše, Řecko a Řím pohanský i papežský). Sedmá kapitola vrcholí velkou soudní scénou v nebi, která nakonec vede k tomu, že Bůh nastolí své věčné království (Da 7,26.27).

V 7. kapitole se třikrát hovoří o tomto velkém nebeském soudu (Da 7,9–11.21.22.25.26), který se odehrává po období „času a časů a poloviny času“. Tento časový úsek vymezuje období vlády malého rohu. Časová posloupnost je následující:

1. vláda malého rohu (v. 25)
2. nebeský soud (v. 26)
3. druhý příchod (v. 27)

Je tedy zřejmé, že tato kapitola hovoří o předadventním soudu. Většina křesťanů věří, že soud nastane. Rozdíly se však objevují v názorech na dobu, účel a povahu tohoto soudu.

Osnova lekce

Tento týden se zaměříme na nebeský soud a úlohu Ježíše Krista jako našeho spravedlivého Soudce. Písmo ukazuje, že před vynesením rozsudku probíhá důkladné zkoumání, které odhalí pravdu a obhájí Boží charakter i jeho touhu zachránit svůj lid. Toto vědomí nás nemá děsit, ale má nás vést k hlubší závislosti na Bohu.

- J 5,22.27: Ježíš Kristus jako náš soucitný Soudce (neděle)
- 2K 5,10: Důkladné zkoumání předcházející konečnému rozsudku (pondělí)
- Da 7,9.10: Fáze a načasování spravedlivého nebeského soudu (úterý)
- Zj 20,12–15: Spravedlivé zkoumání a konečný úděl bezbožných (středa)
- Ř 2,16: Obhájení Božího charakteru před celým vesmírem (čtvrtek)

BŮH, KTERÝ SOUDÍ

[22]Otec nikoho nesoudí, ale všechen soud dal do rukou Synovi [...] [27]A dal mu moc konat soud, poněvadž je Syn člověka. (J 5,22.27)

Osobní studium

Bible na mnoha místech jasně ukazuje, že nastane soud. V úvodním textu (J 5,22.27) však Ježíš říká, že soudit bude právě On.

Proč bude Soudcem Ježíš, a ne Otec? Jak nám J 5,27 pomáhá odpovědět na tuto důležitou otázku?

„Soudit nás bude ten, který na sebe vzal lidskou přirozenost a žil na tomto světě dokonalým životem. Jen on může být naším Soudcem. [...] Kristus na sebe vzal lidskou přirozenost, aby mohl být naším Soudcem." (9T 185) „Zakusil všechno lidské utrpení a pokušení, zná lidskou slabost a hříšnost, zvítězil za nás nad satanovými pokušeními, pro naši spásu obětoval svůj život, je k nám spravedlivý a laskavý – proto mu byl svěřen soud." (DA 210; TV 131)

Z uvedených citátů vyplývá, že Otec svěřil soud Kristu také proto, aby nevzniklo podezření, že se s lidmi jedná nespravedlivě. Ježíš může být naším Soudcem, protože se stal člověkem a zná naše soužení, bolesti i utrpení.

Původním obyvatelům Ameriky se připisuje přísloví: „Nesuď člověka, dokud jsi nechodil v jeho mokasínech." Ježíš „na sobě zakusil všechna pokušení jako my" (Žd 4,15), přišel „v těle, jako má hříšný člověk" (Ř 8,3), je Slovem, které „se stalo tělem a přebývalo mezi námi" (J 1,14), a narodil se z ženy (Ga 4,4). Bude naším Soudcem, protože obrazně řečeno „kráčel v našich mokasínech".

Aplikace

Bible nás nenechává na pochybách, že nastane soud. Víme, že naším Soudcem bude Ježíš, který žil na zemi, byl pokoušen jako my a zná naše starosti, námahu i obtíže. Tato skutečnost nás může naplňovat pokojem. Uvažuj o tom, jak Ježíš „soudil" lidi, když byl na zemi. V čem ti může jeho přístup k hříšníkům přinášet naději, když přemýšlíš o soudu na konci věků?

SOUDNÍ PROCES

Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré, či zlé. (2K 5,10)

Veškeré dílo Bůh postaví před soud, i vše, co je utajeno, ať dobré či zlé. (Kaz 12,14)

Osobní studium

Má-li být soudní proces spravedlivý, musí být jeho součástí důkladné a nestranné zkoumání, které zjistí skutečný stav věcí. Pouze v zemích, které neuznávají základní lidská práva, mohou být lidé odsouzeni bez nestranného posouzení jejich skutků. Dokonce i ve starověkém světě mohl být rozsudek vynesen až po předchozím vyšetřování.

Přečti si texty Sd 6,28–30 a Sk 25,4–12. Jak v těchto případech probíhalo „vyšetřování" před soudem?

Pro izraelské soudnictví bylo zjišťování skutečností a důkazů velmi důležité. „Vyšetřování [...] sloužilo k tomu, aby se zjistilo, kdo je pachatelem a jakého přestupku se dopustil, aby mohla být podána obžaloba a vynesen rozsudek podle pravdy a spravedlnosti." (BOVATI, Pietro. *Re-Establishing Justice: Legal Terms, Concepts and Procedures in the Hebrew Bible*, Sheffield: JSOT Press, 1994, s. 241)

Jaký právní postup Bůh použil při prvním vyšetřování zaznamenaném v Bibli? (Gn 3,8–19)

V Gn 3,8–19 Bůh vystupuje jako Soudce a Žalobce, který před vynesením rozsudku případ vyšetřuje. Adama se ptá: „Kde jsi?" a „Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?" (Gn 3,9.11). Shromažďuje informace, na jejichž základě určí konečný rozsudek. Bůh samozřejmě ví, co se stalo. „Cílem soudní scény je objasnit muži a jeho ženě, čeho se dopustili." (WESTERMANN, Claus. *Genesis 1–11: A Commentary*, Minneapolis, MN: Augsburg Publishing House, 1984, s. 254)

Aplikace

Texty Da 7,10; Ř 14,10; 2K 5,10 a Zj 20,12.13 naznačují, že soud zahrnuje zkoumání. Co nám to říká o tom, jak bychom měli žít nyní? Nikdo z nás není natolik dokonalý, aby mohl sám obstát u soudu. Co nám tyto texty říkají o naší potřebě Spasitele?

JISTOTA SOUDU

5Svou tvrdostí a nekajícnou myslí si střádáš Boží hněv pro den hněvu, kdy se zjeví spravedlivý Boží soud. 6On „odplatí každému podle jeho skutků“. 7Těm, kteří vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest, dá život věčný. 8Ty však, kteří prosazují sebe, odpírají pravdě a podléhají nepravosti, očekává hněv a trest. (Ř 2,5–8)

27A jako každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud, 28tak i Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy mnohých; po druhé se zjeví ne už kvůli hříchu, ale ke spáse těm, kdo ho očekávají. (Žd 9,27.28)

Osobní studium

Co se o soudu dozvídáme z úvodního textu (Ř 2,5–8)?

Nový zákon uvádí několik důležitých bodů, které nám pomáhají určit dobu posledního soudu.

1. Soud nad člověkem se zpravidla nekoná během jeho života; po smrti už člověk nemůže změnit svůj charakter. (Výjimkou je poslední generace, která se živá dočká Kristova příchodu.)
2. Soud přímo souvisí se „dnem hněvu“, tedy s druhým příchodem (Ř 2,5; 2Tm 4,1). Tehdy každý dostane odplatu podle svých skutků.
3. Při Kristově příchodu se zjeví „spravedlivý Boží soud“ (Ř 2,5). Výraz „soud“ zde označuje rozhodnutí nebeského soudu, které bylo do té doby před lidmi skryto. Při Kristově příchodu bude odhalen rozsudek vynesený v nebi: pro některé bude znamenat smrt a pro jiné věčný život (Ř 2,6–8).

Do kterého období plánu spasení zařadil Daniel soud? (Da 7,9.10.25.26)

Z knihy Daniel se dozvídáme, že soud je proces s následujícími prvky:

1. začíná v nebeské soudní síni před Bohem, anděly a Synem člověka (Da 7,9.10.13.14);
2. dříve, než je vynesen rozsudek, se zkoumají záznamy v knihách (Da 7,10.22);
3. vyhlášený rozsudek obhájí svaté a odsoudí nepřítele (Da 7,22.26);
4. začíná po období 1 260 let pronásledování vyvolaného malým rohem (Da 7,25.26).

Aplikace

V jakém smyslu pro nás může být představa nebeského soudu útěchou? Kdy v nás naopak může vyvolávat obavy? Víme-li, že Bůh je spravedlivý a milosrdný, můžeme věřit, že i jeho soud bude spravedlivý a milosrdný. Máme-li ze soudu strach, může to znamenat, že buď nežijeme správně, nebo dostatečně neznáme Boha a jeho lásku. Co můžeš udělat pro sebe nebo pro někoho, kdo se soudu bojí, aby se jeho postoj změnil? Jak nás vědomí soudu může motivovat k životu v souladu s Boží vůlí?

SOUD NAD BEZBOŽNÝMI

12Viděl jsem mrtvé, mocné i prosté, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Ještě jedna kniha byla otevřena, kniha života. A mrtví byli souzeni podle svých činů zapsaných v těch knihách. 13Moře vydalo své mrtvé, i smrt a její říše vydaly své mrtvé, a všichni byli souzeni podle svých činů. 14Pak smrt i její říše byly uvrženy do hořícího jezera. To je druhá smrt: hořící jezero. 15A kdo nebyl zapsán v knize života, byl uvržen do hořícího jezera. (Zj 20,12–15)

Osobní studium

Téma konečné odplaty bezbožných není příjemné, Bible o něm však hovoří. Bezbožní jsou popsáni jako lidé, kteří na základě vlastního rozhodnutí nepřijali spásnou moc Kristovy oběti. Toto téma je velmi důležité, protože se dotýká samotné podstaty velkého sporu – Božího charakteru.

Jak úvodní text (Zj 20,12–15) popisuje soud nad bezbožnými?

I soud nad bezbožnými zahrnuje vyšetřovací fázi, která předchází vykonání konečného rozsudku. Toto zkoumání se odehrává během tisíciletí a účastní se ho také zachránění (Zj 20,4). Součástí tohoto vyšetřujícího soudu je i vynesení rozsudku nad satanem a jeho anděly (1K 6,2.3; 2Pt 2,4). Na konci tisíciletí následuje vykonání rozsudku – zničení bezbožných (Zj 20,12–15). Následující tabulka shrnuje celý soudní proces:

Soud

	Zahájení soudu	**Druhý příchod Ježíše Krista**	**Tisíciletí**	**Ukončení soudu**
Událost	vyšetřující soud nad Božím lidem – předadventní	odměna Božího lidu	vyšetřující soud nad bezbožnými	vykonání rozsudku nad bezbožnými
Místo a čas	v nebi před druhým příchodem	při Ježíšově návratu v oblacích – druhý příchod	v nebi během tisíciletí	na zemi po tisíciletí

Aplikace

Porovnej naše chápání druhé smrti jako věčného zničení s běžnou představou pekla jako věčného vědomého mučení v ohnivých plamenech. Jak odlišný obraz Boha tyto dvě představy vyjadřují?

ÚČEL SOUDU

[15]Tím ukazují, že to, co zákon požaduje, mají napsáno ve svém srdci, jak dosvědčuje jejich svědomí, poněvadž jejich myšlenky je jednou obviňují, jednou hájí. [16]Nastane den, kdy Bůh skrze Ježíše Krista bude soudit podle mého evangelia, co je v lidech skryto. (Ř 2,15.16)

Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona. (Ř 3,28)

Osobní studium

Jsou evangelium a soud slučitelné? Jak rozumíš úloze soudu, jestliže jsme spaseni vírou, bez skutků zákona? (Ř 3,28)

Evangelium a soud jsou v Písmu neoddělitelné. Evangelium dosahuje svého naplnění při soudu. Mezi cíle tohoto soudu patří:

1. *Odhalení pravdy o Božím lidu.* Soud objasní otázky, které je třeba prozkoumat. Budou při něm posouzeny důkazy a vynesen konečný rozsudek, jímž bude Boží věrný lid obhájen (Da 7,22).
2. *Zjevení Boží lásky a spravedlnosti.* Smyslem soudu není informovat Boha o tom, kdo je vinen, a komu bylo odpuštěno. Soud má před celým vesmírem zjevit Boží lásku a spravedlnost. Je veřejnou událostí, která přináší důkazy o Boží bezúhonnosti jako Soudce země (Ř 3,4).
3. *Obnovení souladu ve vesmíru.* Konflikt mezi dobrem a zlem narušil harmonii ve vesmíru. Soud obnoví soulad, ukončí existenci zla a zbaví vesmír hříchu. Tak bude dokončeno Boží dílo spasení prostřednictvím Ježíše Krista.
4. *Přivedení všech lidí a mocností zla k odpovědnosti za jejich skutky.* Tváří v tvář důkazům shromážděným nebeským soudem bude muset každé stvoření uznat, že Boží rozsudek je spravedlivý. Ti, kdo přijali Krista jako svého Spasitele, vyznají, že ačkoli si zasloužili věčnou smrt, dar věčného života dostali jedině díky milosti Ježíše Krista. Až budou bezbožní postaveni před důkazy Boží lásky projevené v zachraňující smrti Beránka, poznají, že si zaslouží věčnou smrt, a uznají spravedlnost Božího rozsudku (Fp 2,9–11).
5. *Motivace k osobnímu duchovnímu růstu.* Soud nás vybízí, abychom rostli v křesťanském životě a byli zcela závislí na Kristu. Jeho smyslem není vyvolat v nás pochybnosti o spasení, ale posílit naši jistotu v Kristu (Ř 8,1).

Aplikace

U soudu se nerozhoduje o našem přijetí či zavržení. Soud potvrzuje důsledky našeho rozhodnutí, zda jsme Krista skutečně přijali, nebo zavrhli. Jak tomuto pojetí soudu rozumíš?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 28. kapitolu „Vyšetřující soud" z knihy *Velké drama věků* (GC 479–491; VDV 314–321).

Na závěr studia tohoto týdne si všimni následujících bodů:

1. *Příchod Syna člověka k „Věkovitému"* (Da 7,13). „V doprovodu nebeských andělů vstoupil náš Velekněz do svatyně svatých a předstoupil před nebeského Otce, aby vykonal závěrečné dílo své služby pro člověka: vyšetřující soud, a smířil tak s Bohem všechny, kdo jeho dílo smíření přijali." (GC 480; VDV 314)
   „To nás vede k závěru, že Da 7,9–14 popisuje eschatologický Den smíření [...], kdy pravý Velekněz přichází v oblaku kadidla k Věkovitému." (FLETCHER-LOUIS, Crispin H. T. The High Priest as Mediator in the Hebrew Bible: Dan. 7:13 as a Test Case. In: Society of Bible Literature 1997 Seminar Papers, Atlanta, GA: Scholars Press, 1997, s. 186)
2. *Nebeské záznamy.* „Kniha života zachycuje jména všech lidí, kteří kdy vstoupili do Boží služby. [...] Před Bohem je psána ‚pamětní kniha'. Jsou v ní zaznamenány dobré činy lidí, ‚kteří se bojí Hospodina a mají na mysli jeho jméno' (Mal 3,16). [...] Nebeské knihy také zaznamenávají hříchy lidí." (GC 480.481; VDV 315)

Podstata nebeských knih nám není známá. Jejich existence však naznačuje, že rozhodnutí ve prospěch člověka nebo proti němu vycházejí ze skutečných a nestranných důkazů. Objektivita tohoto soudu je zárukou, že každé stvoření uzná Boží spravedlnost (Zj 15,4).

Otázky k rozhovoru

1. *Jestliže se vyšetřující soud koná v nebi, v jakém smyslu může někdo říci, že bude stát před Božím soudným stolcem? (Viz L 12,8.9 a 2K 5,10.)*
2. *Měřítkem, podle něhož Bůh hodnotí život každého člověka, je Boží zákon a odpověď člověka na Ježíšovu výzvu (Jk 2,12; 2Te 2,12). Jak spolu tyto dvě skutečnosti souvisejí?*
3. *Měla by být nebeská odměna součástí naší motivace následovat Ježíše? Proč ano, nebo proč ne?*
4. *Bible a spisy Ellen G. Whiteové používají téma posledního soudu k tomu, aby nás povzbudily vytrvat ve víře nebo změnit svůj život. Jak byste mohli toto téma představit druhým lidem pozitivním způsobem?*

Shrnutí

Poslední soud zvěstuje dokončení díla Ježíše Krista pro nás. Začíná předadventním zkoumáním případů těch, kdo tvrdili, že slouží Pánu, a končí vykonáním rozsudku nad bezbožnými po tisíciletí.

Daniel 8 – Velitel nebeského zástupu

Texty na tento týden

Da 8

Základní verš

„Přišel tedy tam, kde jsem stál; zatímco přicházel, byl jsem ohromen a padl jsem tváří k zemi. Řekl mi: ‚Pochop, lidský synu, že to vidění se týká doby konce.‘“ (Da 8,17)

Přestože se osmá kapitola knihy Daniel v mnohém podobá sedmé kapitole, rozvíjí téma, které v Da 7 nenacházíme: útok proti Kristu jako Veleknězi v nebeské svatyni.

Osmá kapitola používá obrazy a jazyk svatyně. Zvířata, která v Da 7 symbolizují jednotlivá království, jsou nečistá (lev, medvěd a levhart), zatímco v Da 8 jde o čistá zvířata spojená se službou ve svatyni (beran a kozel). Obě se používala také při obřadech Dne smíření. Tím, že jsou tato zvířata použita jako symboly království – zejména v protikladu ke zvířatům z předchozí kapitoly –, Písmo zřejmě obrací pozornost čtenáře ke svatyni. Naznačuje tak, jak máme tomuto vidění rozumět a jak je vykládat.

Daniel 8 zdůrazňuje také konflikt, který se odehrává ve dvou rovinách: historické (horizontální) a duchovní (vertikální). Kozel zaútočí na berana a zvítězí; malý roh útočí na jih, na východ i na „nádhernou zemi“ (Izrael) a také vítězí. Potom však učiní něco, o co se nepokusilo žádné jiné království: postaví se proti veliteli zástupu v nebeské svatyni. To je vertikální rozměr jeho tažení – útočí na samotné nebe.

Osnova lekce

Osmá kapitola knihy Daniel obrací naši pozornost k nebeské svatyni a odhaluje duchovní útok malého rohu na samotného Krista a jeho velekněžskou službu. Proroctví však přináší také naději: po uplynutí stanovené doby dojde svatyně spravedlnosti a zlo bude nakonec poraženo.

- **Da 8,5–7: Nástup nových světových říší v proroctví (neděle)**
- **Da 8,9.10.23–25: Duchovní útok malého rohu proti nebi (pondělí)**
- **Da 8,10–12.24.25: Útok na Kristovu každodenní kněžskou službu (úterý)**
- **Da 8,11–13: Nahrazení nebeské služby falešným náboženským systémem (středa)**
- **Da 8,13.14.24.25: Zaslíbení očištění a obnovy nebeské svatyně (čtvrtek)**

PŘEHLED SVĚTOVÝCH DĚJIN

[5]Pozoroval jsem, a hle, ze západu přicházel kozel na celou zemi, ale země se nedotýkal. Ten kozel měl mezi očima nápadný roh. [6]Přišel až k dvourohému beranovi, kterého jsem viděl stát nad řekou. Přiběhl k němu silně rozzuřen. [7]Viděl jsem, že dostihl berana, rozlíceně do něho vrazil a zlomil mu oba rohy a beran neměl sílu mu odolat. Kozel ho povalil na zem a rozšlapal a nebyl nikdo, kdo by berana vyprostil z jeho moci. (Da 8,5–7)

Osobní studium

Vidění v Da 8,1–14 lze rozdělit na čtyři hlavní etapy, které následují po sobě: (1) beran; (2) kozel; (3) malý roh a (4) očištění svatyně.

Přečti si vidění v Da 8,1–14 tolikrát, kolikrát budeš potřebovat, abys tuto posloupnost jasně rozpoznal. Co tě na ní nejvíce zaujalo?

Na rozdíl od 2. a 7. kapitoly knihy Daniel, které začínají Babylónskou říší, začíná Da 8 Médsko-perskou říší. Nevíme proč, ale s největší pravděpodobností to souvisí s dobou, kdy Daniel toto vidění obdržel – roku 547 před Kristem. Význam a moc Babylóna tehdy již upadaly, zatímco Médsko-perská říše nabývala na síle. Babylón zřejmě nebyl do vidění zahrnut proto, že jeho moc již slábla a Hospodin chtěl zdůraznit události, které budou následovat po jeho pádu.

Vidění v 8. kapitole začíná Médsko-perskou říší. Také proroctví o sedmdesáti týdnech (Da 9,24–27) začíná v období Médsko-perské říše (viz Da 9,1.2). Je dokonce možné, že jedním z důvodů, proč Da 8 vynechává Babylón a začíná Médsko-perskou říší, je zdůraznění souvislosti mezi proroctvími v Da 8 a 9. Uvažujte o tomto argumentu ve třídě sobotní školy.

Po Médsko-perské říši se na scéně světových dějin objevuje další mocnost. V Da 8 je znázorněna kozlem a představuje Řecko (Da 8,21). Velký roh mezi jeho očima symbolizuje Alexandra Velikého. O beranovi, který představuje Médsko-perskou říši, čteme, že se „vzmohl" (v. 4), ale kozel představující Řecko se „velice vzmohl" a berana „povalil na zem a rozšlapal" (v. 7.8). Alexandr Veliký zemřel roku 323 před Kristem ve věku 32 let (v. 8) a svou říši zanechal bez schopného nástupce. Po několika letech vnitřních bojů byla říše rozdělena mezi čtyři jeho vojevůdce. Naplnilo se tak Danielovo proroctví o Alexandrově smrti a rozdělení jeho říše: „Když byl na vrcholu moci, zlomil se ten velký roh a místo něho vyrostly čtyři nápadné rohy do čtyř nebeských větrů" (Da 8,8).

Aplikace

Je pozoruhodné, že Daniel, který žil v 6. století před Kristem, nejen předpověděl vzestup Řecka ve 4. století před Kristem, ale dokonce je přímo pojmenoval. Jak může takové proroctví posílit tvou důvěru v Bibli? Jak nás může uprostřed zkoušek povzbudit vědomí, že náš milující Bůh budoucnost nejen zná, ale také ji drží ve svých rukou?

MALÝ ROH (1) – Da 8

[9]Z jednoho z nich vyrazil jeden maličký roh, který se velmi vzmáhal na jih a na východ i k nádherné zemi. [10]Vzmohl se tak, že sahal až k nebeskému zástupu, srazil na zem část toho zástupu, totiž hvězd, a rozšlapal je. (Da 8,9.10)

Osobní studium

Daniel 8 popisuje čtyři významné symboly a události: berana, kozla, malý roh a očištění svatyně. Beran symbolizuje Médsko-perskou říši a kozel Řecko. Potom se objevuje malý roh. Koho tato mocnost představuje a co dělá?

Pro správné pochopení vidění je velmi důležité určit, koho malý roh představuje:

1. Jde o maličký roh, který se „velmi vzmáhal" (Da 8,9), zatímco beran představující Médsko-perskou říši se pouze „vzmohl" (v. 4) a kozel představující Řecko se „velice vzmohl" (v. 8).
2. Malý roh vychází z jedné ze čtyř světových stran, nikoli z jedné z částí rozdělené řecké říše. To naznačuje, že jde o jinou říši.
3. Paralelismus mezi kapitolami 2, 7 a 8 jasně ukazuje, že tento roh představuje novou mocnost. Je jí čtvrtá mocnost předchozích vidění – Řím, který ovládl Egypt na jihu, Sýrii na východě a „nádhernou zemi", tedy Judsko (viz také 4BC 841.842). Zpočátku byl roh především vojenskou a politickou mocností, která dobývala jiné národy. V této fázi představuje pohanský neboli císařský Řím.

Pozorně si znovu přečti Da 8,9–12. Ve kterém okamžiku se působení malého rohu mění z horizontálního (vojenského a politického) na vertikální (duchovní)? Co je podle textu cílem tohoto vertikálního útoku?

Malý roh se pokusil o něco, co před ním neudělala žádná jiná mocnost: vztáhl svou ruku až k nebi. Tím zpochybnil Boží autoritu a projevil stejného ducha vzpoury, jaký ovládl Lucifera na počátku velkého sporu (Iz 14,13.14).

Útok malého rohu na svatyni je popsán vojenskými výrazy (viz Da 8,12). Pozemskou svatyni chránil před znesvěcením zástup („vojsko") lévijců (Nu 18,1–10; 1Pa 9,27–33). Pokud chtěl nepřítel zaútočit na samotnou svatyni a na kněze, který v ní sloužil, musel nejprve bojovat s lévijskou stráží a porazit ji. Stejný obraz nacházíme v Da 8. Malý roh útočí na nebeský zástup a „srazil na zem část toho zástupu" (v. 10). Potom vstupuje do svatyně, kde o něm čteme: „Vypjal se až k veliteli toho zástupu" (v. 11). Malý roh tedy útočí na nebe i na službu v nebeské svatyni.

Aplikace

Jak by mohla nějaká pozemská mocnost fyzicky zaútočit na nebe a pokusit se je zničit? Mluví tyto texty spíše o duchovním útoku? Pokud ano, v čem takový útok spočívá?

MALÝ ROH (2) – Da 8

[10]Vzmohl se tak, že sahal až k nebeskému zástupu, srazil na zem část toho zástupu, totiž hvězd, a rozšlapal je. [11]Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil příbytek jeho svatyně. [12]Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil. […] [24]Bude zdatný svou silou, a nejen svou silou, bude přinášet neobyčejnou zkázu a jeho konání bude provázet zdar. Uvrhne do zkázy zdatné a lid svatých. [25]Obezřetně a se zdarem bude jeho ruka lstivě jednat; ve svém srdci se bude vypínat, nerušeně uvrhne do zkázy mnohé. Postaví se proti Veliteli velitelů, avšak bude zlomen bez zásahu ruky. (Da 8,10–12.24.25)

Osobní studium

Dosud jsme v Da 8 sledovali tuto posloupnost: Médsko-perská říše, Řecko a Řím v jeho pohanské a papežské podobě. Pasáže, které se zabývají horizontální politickou expanzí, odkazují na císařský Řím (Da 8,9), zatímco náboženský vertikální růst označuje druhou, papežskou fázi (Da 8,10–12). Právě této fázi věnuje Daniel podrobný popis.

Pokus se na základě našeho úvodního textu (Da 8,10–12.24.25) určit, kdo je Velitelem zástupu neboli Velitelem velitelů, na něhož malý roh útočí.

S titulem „velitel zástupu" se v Bibli setkáváme ještě na jednom místě (Joz 5,13–15: „velitel Hospodinova zástupu"). Označuje nebeskou bytost, kterou je samotný Hospodin (Joz 6,2), Kristus před vtělením. V knize Daniel je tento Velitel zároveň Synem člověka, Mesiášem, Králem a Knězem (Da 7,13; 9,25; 12,1). V Da 7 je popsán především jako Král, ale v Da 8 slouží v nebeské svatyni. Daniel 8 tedy ukazuje, že malý roh útočí na samotného Krista – nyní ne jako na člověka, jak to činil Řím ve své pohanské fázi, ale jako na Velekněze v nebeské svatyni.

Co vše malý roh odňal Veliteli zástupu? (Da 8,11.12)

Malý roh se pokusil ovládnout „každodenní" nebo „soustavnou" (hebrejsky *tamid*) službu Krista v nebeské svatyni. České překlady ČEP i B21 na tomto místě mluví o „každodenní oběti", slovo „oběť" se však v hebrejském originále nevyskytuje. ČSP překládá „soustavnou *bohoslužbu*". Ve svatyňové službě se výraz *tamid* spojoval s různými úkony, které kněz vykonával při každodenní službě. Používá se ve spojení s každodenní obětí (Ex 29,42), předkladnými chleby (Ex 25,30), obětováním kadidla (Ex 30,8) a ohněm na oltáři (Lv 6,6). Každodenní kněžská služba v pozemské svatyni byla předobrazem každodenní přímluvné služby Ježíše Krista v nebeské svatyni. Právě na tuto součást Kristovy kněžské služby malý roh útočí.

Aplikace

Mnozí křesťané se zaměřují pouze na Kristovu pozemskou službu a přehlížejí jeho službu v nebi. Co vypovídá útok malého rohu na Kristovu nebeskou službu o jejím významu? Proč se právě Kristova služba stává terčem tohoto útoku?

FALEŠNÁ KNĚŽSKÁ SLUŽBA

[11]Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil příbytek jeho svatyně. [12]Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil. [13]Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázal: „Jak dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?“ (Da 8,11–13)

Osobní studium

Co udělal malý roh s každodenní službou, svatyní a pravdou? (Da 8,11–13)

Pohanský Řím ukřižoval Ježíše (Da 11,22), papežský Řím však začal proti němu útočit jiným způsobem: snažil se zastínit jeho velekněžskou službu v nebeské svatyni. Jak mohla tato v podstatě pozemská nábožensko-politická mocnost útočit na Krista jako Velitele a na jeho dílo v nebi?

1. Malý roh „rozvrátil příbytek jeho svatyně“ (Da 8,11). Doslovný překlad zní: „A místo jeho svatyně bylo svrženo.“ Slovo „místo“ zde metaforicky označuje základ, tedy samotný smysl svatyně. Sloveso „bylo svrženo“ vyjadřuje myšlenku odvržení, odmítnutí nebo opuštění (viz 2Kr 7,15). Tím, že malý roh znevážil Kristovu kněžskou službu, dává najevo, že odmítá základ nebeské svatyně jako místa prostřednické služby a odpuštění.
2. „Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní…“ (Da 8,12). Text v originále naznačuje, že se malý roh postavil na Kristovo místo (viz také Da 11,21). Malý roh si tedy neprávem přisvojil Kristovu každodenní službu a potom nad ní ustanovil vlastní „zástup“, aby ji ovládal nebo vykonával. Biblickou kněžskou službu nahradil falešným náboženským systémem, což je projevem vzpoury proti Bohu a pravdě.
3. „Pravdu srazil na zem“ (Da 8,12). Tato nábožensko-politická mocnost zavrhla pravdu o Kristově službě v nebeské svatyni, která je součástí plánu spasení. Jde o tutéž mocnost, která se podle Da 7,25 pokouší změnit Boží zákon.

Jaká otázka zaznívá v nebi? Jak tato otázka charakterizuje dílo malého rohu? (Da 8,13)

Otázka se týká doby, kdy skončí sled událostí vyjmenovaných v této kapitole. Doslovný překlad by mohl znít: „Jak dlouho bude trvat vidění o každodenní službě a vzpouře, která působí zpustošení…?“ Jde o vidění zaznamenané v Da 8,1–14, které zahrnuje Médsko-perskou říši a Řecko, každodenní službu, dílo Velitele zástupu (Da 8,11) a vzpouru, tedy útok malého rohu (Da 8,12). Otázka se proto ptá na časové rozpětí celého vidění.

Aplikace

Daniel 8 se zabývá zásadními otázkami vzpoury proti Bohu. Jak bys obsah tohoto vidění vysvětlil někomu jinému?

DVA TISÍCE TŘI STA VEČERŮ A JITER

[13]Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázal: „Jak dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?“ [14]Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“ (Da 8,13.14)

[24]Bude zdatný svou silou, a nejen svou silou, bude přinášet neobyčejnou zkázu a jeho konání bude provázet zdar. Uvrhne do zkázy zdatné a lid svatých. [25]Obezřetně a se zdarem bude jeho ruka lstivě jednat; ve svém srdci se bude vypínat, nerušeně uvrhne do zkázy mnohé. Postaví se proti Veliteli velitelů, avšak bude zlomen bez zásahu ruky. (Da 8,24.25)

Osobní studium

Jaký je význam slovního spojení „večer a jitro“? (Gn 1,8.13; Ex 27,20.21)

Výraz „dva tisíce tři sta večerů a jiter“ označuje časové období, v němž se naplní vidění o beranovi, kozlu, malém rohu a také o Kristově každodenní službě a útoku malého rohu na ni. Na konci tohoto prorockého období se stane velmi důležitá událost: svatyně bude očištěna, ospravedlněna a obnovena. Událostmi spojenými se svatyní toto prorocké období začíná i končí. Kapitola však neuvádí přesné datum jeho začátku. To nalezneme až v Da 9.

Jestliže období dvou tisíc tří set večerů a jiter zahrnuje dobu berana, kozla a malého rohu, proč nesmíme dva tisíce tři sta dní chápat doslovně?

Da 8,11 odkazuje na každodenní službu Ježíše v nebeské svatyni; Da 8,14 připomíná výroční službu nazývanou Den smíření (Lv 16). V Da 8 jsou tedy představeny fáze Kristovy velekněžské služby – každodenní i výroční.

Při pozemské svatyňové službě byla svatyně očišťována od hříchů Izraelců za uplynulý rok. Da 8,14 oznamuje, že v pravém naplnění této pozemské služby měl Kristus po 2 300 letech zahájit dílo, které ukončí problém hříchu – nejen na jeden rok, ale navždy.

Jak proroctví popisuje konečný úděl malého rohu? (Da 8,25)

V Den smíření se Hospodin zjevoval jako pravý a mocný Bůh, který vítězí nad zlem. V pozemské svatyňové službě to byl den, kdy byl lid očištěn od hříchů za uplynulý rok, a mohl tak zůstat v Boží přítomnosti. Byl to zároveň den soudu. Daniel v 8. kapitole očekává dobu, kdy se události symbolizované pozemským předobrazem završí v kosmickém měřítku a zlo bude z vesmíru definitivně odstraněno.

Aplikace

Co pro tebe znamená, že žijeme v době očišťování nebeské svatyně? Mělo by toto poznání ovlivňovat náš život? Pokud ano, jak?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Křesťanský Řím zastínil Kristovu službu v nebeské svatyni různými způsoby. Uveďme alespoň některé:

1. Eucharistie je Kristovou obětí. „V této božské oběti, která se koná ve mši svaté, je přítomen a nekrvavým způsobem obětován sám Kristus, který se obětoval jen jedenkrát krvavým způsobem na oltáři kříže." (*Katechismus katolické církve.* [online]. Dostupné z: https://www.truechristianity.info/cz/katechismus_katolicke_cirkve/katechismus_katolicke_cirkve.php [cit. 2026-11-02], čl. 1367)
2. Odpuštění hříchů se neděje výlučně prostřednictvím Kristova díla. „Protože Kristus svěřil svým apoštolům službu smíření, pokračují biskupové, jejich nástupci, a kněží, spolupracovníci biskupů, ve výkonu této služby" (tamtéž, čl. 1461). „Výkon moci rozhřešovat hříchy však svěřil apoštolské službě" (tamtéž, čl. 1442). „Takovou ‚službu smíření' (2 Kor 5,18) nevykonávají apoštolové a jejich nástupci pouze tím, že hlásají lidem Boží odpuštění, které nám zasloužil Kristus [...], nýbrž i tím, že jim udělují odpuštění hříchů křtem a že je smiřují s Bohem a s Církví díky moci klíčů, kterou dostali od Krista" (tamtéž, čl. 981).
3. Vyznávání hříchů knězi. „Podstatnou částí svátosti pokání je vyznání knězi" (tamtéž, čl. 1456).
4. Oslabení výlučné Kristovy prostřednické úlohy. O Marii, Ježíšově matce, se píše: „Proto je blahoslavená Panna vzývána v Církvi jako přímluvkyně, pomocnice, ochránkyně a prostřednice" (tamtéž, čl. 969).
5. Očistec vrhá stín na Kristovo dílo. „Ti, kdo umírají v Boží milosti a přátelství, ale nejsou dokonale očištěni, i když jsou si jisti svou věčnou spásou, jsou po smrti podrobeni očišťování, aby dosáhli svatosti nutné ke vstupu do nebeské radosti" (tamtéž, čl. 1030).

„Ti, kdo chtěli zůstat věrni, se museli pustit do zoufalého boje a pevně se postavit proti všem klamům a ohavnostem, které se zamaskovaly do kněžských rouch a vkrádaly se do církve. Bible nebyla uznávána jako měřítko víry." (GC 45; VDV 34)

Otázky k rozhovoru

1. *Prostudujte si výše uvedené výroky o působení Říma. Ujistěte se, že rozumíte tomu, jak se tyto nauky pokoušejí přivlastnit si dílo Krista jako našeho Velekněze.*
2. *Britský satirik Jonathan Swift jednou napsal, že máme právě tolik náboženství, aby nás vedlo k nenávisti, ale ne tolik, aby nás vedlo ke vzájemné lásce. Jak můžeme mluvit o těchto důležitých biblických pravdách týkajících se Říma bez nenávisti a s láskou ke konkrétním lidem?*

Shrnutí

Bůh nám oznámil, jak budou jednotlivá království následovat po sobě. Předpověděl pronásledování svého lidu i snahu malého rohu odvrátit pozornost světa od Kristovy služby v nebeské svatyni.

Daniel 9 – Příchod Mesiáše

Texty na tento týden

Da 9; Ezd 7; Žd 10,8–10

Základní verš

„Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni.“ (Iz 53,5)

Jeden z nejkrásnějších a nejpůsobivějších příkladů přímluvné modlitby nacházíme v 9. kapitole knihy Daniel. Starý prorok po desetiletích zajetí naléhavě prosí Boha o obnovu Izraele. Verš za veršem vyznává svůj hřích i „hřích Izraele, svého lidu“ (Da 9,20).

Danielova modlitba ukazuje, jak velmi člověk potřebuje Boží odpuštění a milost. Odhaluje totiž propast mezi svatým Bohem a hříšným lidstvem. Tuto propast může překlenout pouze Mesiáš – Bůh, který se stal člověkem. A právě jeho službu si dnes, po dvou tisících letech, připomínáme.

Snad proto tato kapitola končí jedním z nejpřesvědčivějších a nejvýraznějších mesiášských proroctví Starého zákona, které jasně předpovídá Ježíšův příchod. Ježíš přišel, aby tuto propast překlenul. Proroctví již staletí předem ukazuje na událost, kterou Petr později popsal těmito slovy: „Bůh obdařil Ježíše z Nazareta Duchem svatým a mocí, Ježíš procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci ďáblově, neboť Bůh byl s ním“ (Sk 10,38).

V těchto několika verších 9. kapitoly knihy Daniel vidíme Ježíše, Mesiáše, „Pomazaného“, jehož vykupitelské dílo pro nás bylo předpovězeno více než pět set let před jeho narozením.

Osnova lekce

Daniel 9 představuje působivou přímluvnou modlitbu, v níž prorok vyznává hříchy a prosí o obnovu lidu. Odhaluje hlubokou propast mezi svatým Bohem a hříšným lidstvem, kterou může překlenout pouze Mesiáš. Proroctví o sedmdesáti týdnech zároveň přesně předpovídá jeho příchod a vykupitelské dílo. [Biblické citace z 9. kapitoly knihy Daniel uvádíme podle ČSP a B21, které lépe vystihují původní text. Pozn. teologické redakce.]

- **Da 9,1–3; ČSP: Danielova vroucí modlitba pokání za Izrael (neděle)**
- **Da 8,26.27; 9,23–27; ČSP: Gabriel vysvětluje Danielovi vidění (pondělí)**
- **Da 9,24; ČSP: Sedmdesát týdnů odříznutých od delšího období (úterý)**
- **Da 9,25–27; B21: Příchod a zahlazení očekávaného Mesiáše (středa)**
- **Ezd 7,12–26: Chronologické určení začátku proroctví (čtvrtek)**

DANIELOVA MODLITBA

[1]V prvním roce Dareia, syna Achašvérošova, z potomstva médského, jenž byl učinen králem nad královstvím chaldejským, [2]v prvém roce jeho kralování jsem já, Daniel, pochopil z knih, co se stalo jako Hospodinovo slovo k proroku Jeremjášovi, že počet roků, který se má naplnit ohledně trosek Jeruzaléma, je sedmdesát let. [3]Tehdy jsem obrátil svou tvář k Panovníku Bohu, abych jej hledal modlitbou a úpěnlivými prosbami, v postu, žíněném rouchu a popelu. (Da 9,1–3; ČSP)

Osobní studium

Co Daniela vedlo k modlitbě? Jaký druh modlitby vyslovil? Jaký byl její bezprostřední kontext? (Da 9,1–3; ČSP)

Při společných modlitbách za odpuštění se proroci – v souladu se svou úlohou přímluvců – často ztotožňovali s lidem. Stejně jedná i Daniel. Jeho modlitba obsahuje oslavu Boha a vyznání hříchů (Da 9,4–11; ČSP), uznání, že trest je zasloužený (Da 9,11–14; ČSP), a prosbu o odpuštění pro jeho lid (Da 9,15–19; ČSP).

Které konkrétní hříchy svého lidu Daniel vyznává? (Da 9,5.6.11; ČSP)

Prosba o odpuštění je prostoupena oslavou Boží velikosti. Bůh je veliký a hrozivý, zachovává smlouvu, ale slitovává se a odpouští (Da 9,4–7.9; ČSP). Proto Daniel svobodně a bez obav přistupuje k trůnu milosti a prosí o odpuštění. Hříšníka vede k vyznání a pokání Boží dobrota, která se naplno zjevila v Kristu. Z Danielovy modlitby je zřejmé, že nespoléhá na sebe ani na to, co by mohl vykonat on nebo jeho lid, ale pouze na Boží lásku a milost vůči padlým lidem.

Na konci modlitby se Danielovi zjevuje Gabriel. Je důležité si uvědomit, že Daniel ve své modlitbě ani jediným slovem neprosí o vysvětlení předchozího vidění. Přesto Gabriel přichází jako odpověď na tuto modlitbu a přináší Danielovi vysvětlení. Co mu vysvětluje? O tom budeme mluvit v následujících dnech.

Aplikace

Přečti si celou Danielovu modlitbu. V jakém smyslu platí principy vyjádřené v jeho modlitbě i pro nás dnes – nejen pro jednotlivce, ale také pro církev jako celek?

SOUVISLOST MEZI 8. A 9. KAPITOLOU KNIHY DANIEL

[26]„Vidění o večerech a jitrech, jak ti bylo pověděno, je pravdivé. Ty pak podrž to vidění v tajnosti, neboť se uskuteční za mnoho dnů.“ [27]Já, Daniel, jsem zůstal bez sebe a byl jsem těžce nemocen po řadu dní. Pak jsem vstal a konal své povolání u krále. Žasl jsem nad tím viděním, ale nikdo to nechápal. (Da 8,26.27)

[23]Na počátku tvých úpěnlivých proseb vyšlo slovo a já jsem přišel, abych ho oznámil, neboť jsi převzácný. Pochop tedy to slovo a rozuměj tomu vidění. [24]Pro tvůj lid a pro tvé svaté město je vyděleno sedmdesát sedmiletí k zadržení té věrolomnosti a ke zpečetění hříchů i k usmíření zvrácenosti, též ku přivedení věčné spravedlnosti a zapečetění vidění a proroka i ku pomazání nejsvětějšího místa. [25]Věz tedy a rozuměj: Od vyjití slova k návratu a k budování Jeruzaléma až k Pomazanému vůdci bude sedm sedmiletí a šedesát dva sedmiletí. Znovu se vybuduje náměstí a příkop, v tísni oněch časů. [26]Ale po těch šedesáti a dvou sedmiletích bude vyhlazen Pomazaný a nebude mít nic, a to město i tu svatyni bude ničit lid jednoho vůdce, který přichází. Ale jeho konec bude v záplavě. A až do konce bude odhodlaný boj po místech zpustošených. [27]A prosadí smlouvu mnohým jednoho sedmiletí, leč uprostřed onoho sedmiletí ukončí obětní hod i přídavnou oběť. Tehdy na křídle ohavností bude pustošící, dokud se zkáza i rozhodnutí nebude vylévat na pustošenou. (Da 9,23–27; ČSP)

Osobní studium

Gabriel přichází k Danielovi, aby ho „poučil“ (Da 9,22; ČSP). Čemu měl Daniel porozumět? Nic v jeho modlitbě nenaznačovalo, že by potřeboval něco pochopit, alespoň ne v souvislosti s jeho bezprostřední starostí o zajetí. O čem tedy Gabriel mluvil? (Da 8,26.27)

Naposledy Daniel potřeboval něco pochopit v souvislosti s viděním v Da 8,14. Z Da 8,26.27 vyplývá, že nerozuměl vidění o dvou tisících třech stech večerech a jitrech. Nyní přichází Gabriel právě proto, aby mu toto vidění pomohl pochopit (Da 9,23–27; ČSP).

Hebrejský text zřetelně propojuje osmou a devátou kapitolu. Daniel používá v 8. kapitole pro „vidění“ dva výrazy. První se nachází v 1. verši: „ukázalo se mně, Danielovi, vidění“ (*chazon*). Druhý se objevuje ve 26. verši: „Vidění [*mar'e*] o večerech a jitrech […] je pravdivé.“

Výraz *chazon* označuje celé vidění, zatímco *mar'e* se vztahuje pouze k části o dvou tisících třech stech večerech a jitrech. V 8. kapitole Gabriel Danielovi nevysvětlil *mar'e* o 2 300 dnech, kterému Daniel nerozuměl (Da 8,27). Proto se nyní v Da 9,23 (ČSP) vrací, aby vysvětlil právě toto „vidění“ (*mar'e*), protože ostatní objasnil již dříve (Da 8,15–26). Gabriel Danielovi říká: „Pochop tedy to slovo a rozuměj tomu vidění“ (*mar'e*). O jaké *mar'e* jde? Nepochybně o vidění týkající se dvou tisíc tří set večerů a jiter z Da 8,14.

Aplikace

Věnuj studiu 8. a 9. kapitoly knihy Daniel dostatek času, abys porozuměl souvislosti mezi viděním (Da 8) a jeho vysvětlením (Da 9). Tyto kapitoly obsahují texty velmi důležité pro pochopení Kristova díla. Dokážeš-li je vysvětlit někomu jinému vlastními slovy, je to důkaz, že jim rozumíš.

SEDMDESÁT TÝDNŮ

[24]Pro tvůj lid a pro tvé svaté město je vyděleno sedmdesát sedmiletí k zadržení té věrolomnosti a ke zpečetění hříchů i k usmíření zvrácenosti, též ku přivedení věčné spravedlnosti a zapečetění vidění a proroka i ku pomazání nejsvětějšího místa. (Da 9,24; ČSP)

Osobní studium

Jako odpověď na Danielovu modlitbu za obnovu jeho lidu přichází Gabriel. Když obrátí Danielovu pozornost zpět k vidění (*mar'e*) o dvou tisících třech stech večerech a jitrech, představí mu další prorocké období – sedmdesát týdnů, které jsou „vyděleny" jeho lidu.

Hebrejské sloveso *chatak*, které ČSP v Da 9,24 překládá výrazem „je vyděleno", B21 volně „určená lhůta" a ČEP „stanoveno", se v hebrejských Písmech na žádném jiném místě nevyskytuje. Bibličtí badatelé proto nemohou jeho použití porovnat s jinými biblickými texty, jak se při hledání významu slov běžně postupuje. Sloveso je však doloženo v jiných hebrejských pramenech. Z nich vyplývá, že ačkoli je „vydělit" možným překladem, sloveso původně vyjadřuje ještě konkrétnější představu oddělení řezáním. Ve většině doložených případů znamená *chatak* „odříznout".

Protože sloveso může znamenat „stanovit" i „odříznout", je při volbě nejvhodnějšího překladu rozhodující kontext. Ještě než Gabriel začne mluvit o sedmdesáti týdnech, obrací Danielovu pozornost ke dvěma tisícům třem stům večerů a jiter. Potom v souvislosti s tímto delším obdobím říká, že sedmdesát týdnů je *chatak*. Základní význam „odříznuto" se proto do kontextu hodí lépe než „stanoveno". Sedmdesát týdnů, tedy kratší prorocké období, je „odříznuto" od delšího období dvou tisíc tří set dnů z Da 8,14.

V tomto konkrétním případě tedy Gabriel nepoužil běžné hebrejské sloveso pro „rozhodnout" či „stanovit", přestože je znal a použil je o několik veršů později (Da 9,26).

Ať už proroctví o sedmdesáti týdnech znamená cokoli, z kontextu vyplývá, že toto prorocké období je „odříznuto" od delšího období dvou tisíc tří set dnů z předchozí kapitoly.

Aplikace

Pozorně si přečti proroctví o sedmdesáti týdnech a zamysli se nad tím, kde v něm nacházíš evangelium. Proroctví o sedmdesáti týdnech, které pojednává o Kristově smírčí službě, nejen přímo souvisí s Da 8,14, ale tvoří jeho základ. Proč tedy musíme i Da 8,14 chápat ve světle Kristovy služby smíření?

PŘÍCHOD MESIÁŠE

[25]A proto věz a rozuměj: Od vydání nařízení, aby byl Jeruzalém obnoven, až k Mesiáši vůdci sedmero týdnů uplyne a šedesát dva týdny. Jeruzalém bude obnoven i s náměstím a příkopem, přestože časy budou zlé. [26]Až dvaašedesát týdnů uplyne, Mesiáš bude zabit a opuštěn. To město i svatyni uvrhne do zkázy lid vůdce, který přichází. Jeho konec přijde jako povodeň; i když boj potrvá až do konce, je rozhodnuto o zkáze! [27]On potvrdí smlouvu s mnohými v týdnu posledním. Až pak ten týden dojde do půli, obětem i darům konec učiní. Otřesná ohavnost se v chrámě objeví, než ničitele zachvátí konec mu určený. (Da 9,25–27; B21)

Osobní studium

Proroctví o sedmdesáti týdnech v Da 9 je obtížnější na pochopení než jiné části Písma. Při jeho rozboru proto vezměme v úvahu následující body:

1. První oznámenou událostí je příchod Mesiáše po 7 a 62 týdnech, tedy celkem po 69 týdnech (Da 9,25; B21). Na konci tohoto období zahájí svou službu jako Mesiáš (Mk 1,9–11).
2. Přestože není výslovně uvedeno, co se bude dít během prvních sedmi týdnů, kontext naznačuje, že v tomto období bude znovu vybudován Jeruzalém (Da 9,25; B21).
3. Podle Da 9,26 (B21) po uplynutí šedesáti dvou týdnů – které následují po předchozích sedmi týdnech – „Mesiáš bude zabit a opuštěn". Stane se to během posledního ze sedmdesáti týdnů. Jde o zřejmý odkaz na Kristovu smrt na kříži.
4. Během posledního týdne Mesiáš „potvrdí smlouvu s mnohými" (Da 9,27; B21). Jde o novou smlouvu pevně ustanovenou Kristovou krví (L 22,20). Z jejích požehnání se vírou v Krista těší Židé i pohané.
5. V polovině sedmdesátého týdne skončí starozákonní obětní systém (Da 9,27; B21). Hebrejské slovo *chaci* označuje „střed" či „polovinu". Kristova oběť na kříži ukončila izraelský obětní systém (Mk 15,37.38; Žd 10,8–10).
6. Proroctví předpovídá zničení Jeruzaléma římským vojskem, i když výslovně neříká, že k němu dojde během sedmdesáti týdnů. O zničení se mluví jako o budoucí události, její přesná doba však uvedena není (Da 9,26; B21). Také Ježíš o této události během své pozemské služby hovořil v budoucím čase (Mt 24,1.2). Naplnila se přibližně o čtyřicet let později.
7. Sedmdesát týdnů zahrnuje historické období od Perské říše až po příchod Mesiáše. Prorocké období tedy představuje 490 skutečných let, nikoli dnů: sedmdesát týdnů po sedmi dnech znamená 70 × 7 = 490 prorockých dnů neboli 490 skutečných let.

Aplikace

Je pozoruhodné, že tomuto proroctví předchází Danielova modlitba za obnovu národa. Jak rozumíš obnově a odpuštění, které Mesiáš, Pomazaný, nabízí osobně tobě? Uvažuj o Kristově oběti, jako by zemřel jen za tebe. Jaké požehnání z ní přijímáš již nyní a jaké ti přinese v budoucnosti?

CHRONOLOGIE SEDMDESÁTI TÝDNŮ

A proto věz a rozuměj: Od vydání nařízení, aby byl Jeruzalém obnoven, až k Mesiáši vůdci sedmero týdnů uplyne a šedesát dva týdny. Jeruzalém bude obnoven i s náměstím a příkopem, přestože časy budou zlé. (Da 9,25; B21)

Osobní studium

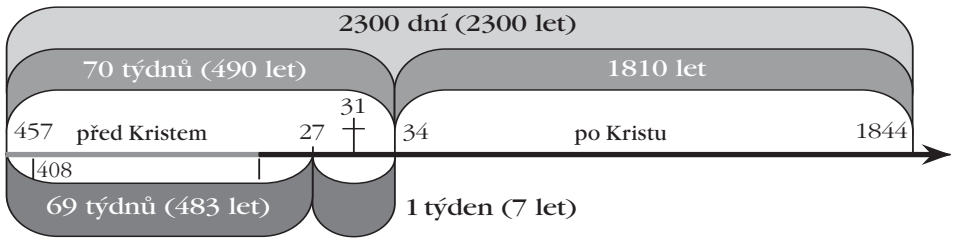
Která historická událost podle úvodního textu (Da 9,25) zahajuje proroctví o sedmdesáti týdnech?

Anděl Gabriel přináší informace, které nám umožňují určit konkrétní výnos, na nějž proroctví odkazuje. Tento výnos povoluje obnovení Jeruzaléma. Výraz „obnovení" je překladem hebrejského slovesa *šuv* a vyjadřuje návrat do předchozího stavu. Židům tak bylo vráceno právo spravovat město podle vlastních zákonů, zatímco samotnou přestavbu města označuje výraz „vybudování".

Ezdráš se zmiňuje o výnosu perského krále Kýra z roku 537 před Kristem, který povolil obnovu chrámu (Ezd 1,1–4). Potvrdil jej znovu král Darjaveš v roce 520 před Kristem (Ezd 6,1–12). Nejde však o výnos zmíněný v Da 9,25, protože podle Gabrielových slov se měl týkat vybudování města, nejen chrámu. Až další výnos, který vydal král Artaxerxés v roce 457 před Kristem, umožnil obnovu a vybudování Jeruzaléma (Ezd 4,7–23; 7,12–26). Dovolil Židům spravovat Judsko podle vlastních zákonů (Ezd 7,25.26), a jako jediný tak splňuje prorocké podmínky. Později, v roce 444 před Kristem, jej král na Nehemjášovu žádost znovu potvrdil (Neh 2).

Aplikace

Prostuduj si následující diagram tak, abys jej dokázal vysvětlit druhým. Použij přitom uvedené poznámky.

1. ***V roce 457 před Kristem vydal Artaxerxés výnos. O 49 let později, tedy po sedmi prorocких týdnech, bylo město znovu vybudováno (408 před Kristem). V roce 27 po Kristu, na konci 69. týdne, byl Kristus pomazán a v roce 31, v polovině 70. týdne, zemřel. Štěpán podstoupil mučednickou smrt v roce 34 po Kristu; toto datum považujeme za konec proroctví o sedmdesáti týdnech. Od této události se evangelium začalo šířit také mezi pohany.***
2. ***Protože sedmdesát týdnů, tedy 490 let, tvoří část proroctví o 2 300 letech, začíná rokem 457 před Kristem také období dvou tisíc tří set večerů a jiter. Končí v roce 1844, kdy začalo očišťování nebeské svatyně (Da 8,14).***
3. ***Podle Da 7,25.26 měla předadventní fáze posledního soudu začít někdy po roce 1798. Na základě proroctví o 2 300 večerech a jitrech však můžeme určit přesný rok – 1844.***

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 58. kapitolu „Po noci přichází ráno" z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 681–702; OSU 257–263).

Následující informace rozšiřují témata probíraná v lekci na tento týden:

Sedmý rok Artaxerxovy vlády. Při určování data sedmého roku vlády krále Artaxerxa existovaly určité nejasnosti. Babylónské astronomické texty a papyry nalezené na ostrově Elefantina v Egyptě však dokládají, že prvním celým rokem jeho vlády byl rok 464 před Kristem. Sedmým rokem tedy byl rok 457 před Kristem. Adventisté sedmého dne nejsou jediní, kdo toto datum používá. Mnozí historikové, kteří počítají podle perského kalendáře od jara do jara, kladou sedmý rok jeho vlády do roku 458 před Kristem. Biblické a historické doklady však naznačují, že Židé používali kalendář počítaný od podzimu do podzimu; podle něj připadá sedmý rok na rok 457 před Kristem (Neh 1,1; 2,1). Toto datum je pevně podloženo spolehlivými doklady a patří k nejjistějším datům, která máme k dispozici.

Otázky k rozhovoru

1. *Třetí kapitola Lukášova evangelia začíná zmínkou o patnáctém roce vlády císaře Tiberia (L 3,1), který lze přesně datovat do roku 27 po Kristu. Kapitola také popisuje Ježíšův křest: „Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: ‚Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil'" (L 3,22). Jak tyto údaje potvrzují, že Ježíš je „pomazaný vévoda", který začal svou službu v roce 27, přesně tak, jak bylo předpovězeno v Da 9?*
2. *Před lety napsal jistý kritik článek, v němž napadl datum 457 před Kristem. K jakému závěru ohledně správného data po svém rozsáhlém rozboru dospěl? K roku 458 před Kristem. Tento šestiměsíční rozdíl vznikl, jak bylo uvedeno výše, použitím nesprávného kalendáře. Co nám skutečnost, že i přísný kritik dospěl k datu, které se od roku 457 před Kristem liší pouze o šest měsíců, říká o spolehlivosti tohoto data?*
3. *V Da 9,24 se říká, že během sedmdesáti týdnů má být pomazána svatyně svatých. Co to znamená?*
4. *Proroctví o sedmdesáti týdnech ukazuje na Mesiáše, Ježíše. Vezměte v úvahu data ostatních výnosů – roky 537, 520 a 444 před Kristem. Věříme-li, že Ježíš je Mesiáš, proč žádný z těchto roků nemůže být začátkem prorockého období?*

Shrnutí

Proroctví o sedmdesáti týdnech doplňuje vidění o dvou tisících třech stech večerech a jitrech a určuje jeho začátek – rok 457 před Kristem. Obě proroctví jsou vzájemně propojena a začínají v období Perské říše. Proroctví o 2 300 letech končí v roce 1844, kdy začala závěrečná fáze Kristovy velekněžské služby – očišťování nebeské svatyně.

Eschatologický Den smíření

Texty na tento týden

Ex 25,8; Lv 16; Da 7,9–11.13.14; 8,14; 9,24; Ř 8,34; Žd 7,25

Základní verš

„To, co je jen náznakem nebeských věcí, bylo nutno očišťovat takovým způsobem; nebeské věci samy však vyžadují vzácnějších obětí.“ (Žd 9,23)

Všechna vidění v knize Daniel vrcholí Božím vítězstvím nad silami zla prostřednictvím Ježíše Krista. Daniel 2 hovoří o vítězném završení dějin, kdy bude při Ježíšově druhém příchodu s konečnou platností a navždy nastoleno Boží království. Daniel 7 ukazuje, že tomuto království bude předcházet soud, při němž Syn člověka přichází k Otci (Da 7,13). Daniel 8 zdůrazňuje velekněžskou službu Syna člověka v nebeské svatyni a Daniel 9 jeho zástupnou smrt. Ve všech těchto rolích zůstává Ježíš, Syn člověka, základem našeho spasení.

Bible zdůrazňuje dva hlavní aspekty Kristovy služby v náš prospěch: jeho zástupnou oběť za naše hříchy a jeho službu po Boží pravici v nebeské svatyni, kde je naším Velekněžem. Biblickým pisatelům pomáhá odhalit podstatu Ježíšovy velekněžské služby symbolika pozemské svatyně. V ní byl prostřednictvím symbolů a předobrazů vyjádřen celý plán spasení.

Toto téma – Kristova služba v nebi – si zaslouží pozornost každého křesťana. Ukazuje totiž, co pro nás Kristus vykonal svou obětí a co pro nás koná jako náš Velekněz.

Osnova lekce

Eschatologický Den smíření spojuje starozákonní předobraz svatyně s novozákonní zvěstí o spasení. Připomíná nám, že Ježíš Kristus jako náš Velekněz koná v nebeské svatyni dílo soudu a očištění v náš prospěch.

- Ex 25,8: Pozemská svatyně jako obraz nebeské svatyně (neděle)
- Žd 8,1.2: Kristus jako služebník a Velekněz pravého stánku (pondělí)
- Žd 9,23: Eschatologické očištění nebeských věcí a Božího lidu (úterý)
- Da 8,13.14: Prorocké období 2 300 let a obnova svatyně (středa)
- Lv 16,7–10: Význam kozla pro Hospodina a kozla pro Azázela (čtvrtek)

POZEMSKÁ A NEBESKÁ SVATYNĚ

[8]Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich. [9]Uděláte všechno přesně podle toho, co ti ukazuji jako vzor svatého příbytku i vzor všech bohoslužebných předmětů. (Ex 25,8.9)

[5]Ti však sloužili ve svatyni, která je jen náznakem a stínem svatyně nebeské. Vždyť Bůh uložil Mojžíšovi, když měl zřídit stánek: „Hleď, ať uděláš vše podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.“ (Žd 8,5)

Osobní studium

Jaký vzor dostal Mojžíš pro stavbu pozemské svatyně? (Ex 25,8.9; Ž 11,4; Žd 8,2.5; Zj 15,5)

Pozemská svatyně měla pro Izraelce do určité míry stejnou funkci, jakou má nebeská svatyně pro vesmír.

1. Obě svatyně jsou místem, kde Bůh přebývá uprostřed svého lidu. Mojžíšovi Bůh řekl: „Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich“ (Ex 25,8). Nebeskou svatyni Bůh určil za místo své přítomnosti ve vesmíru, kde má svůj trůn (Ž 11,4; Da 7,9.10; Zj 4,2–7).
2. Obě svatyně jsou místem, kde se Bůh setkává se svými služebníky. V pozemské svatyni se setkával s Izraelci, kteří se mu klaněli a oslavovali ho (Ex 29,42–46; Ž 43,3.4). Nebeská svatyně je místem, kde se Bůh setkává s nebeskými bytostmi, které tam přicházejí, aby mu sloužily a chválily ho (Jb 1,6; Ž 103,19–22). Odtud proniká jeho přítomnost do celého vesmíru.
3. Z obou svatyní vládne Bůh jako Král: „Hospodin kraluje! […] Trůní na cherubech!“ (Ž 99,1). „Hospodin si postavil trůn na nebesích, všemu vládne svou královskou mocí“ (Ž 103,19).

Kdy Ježíš zahájil svou službu v nebeské svatyni? (Da 9,24; viz také Žd 9,11.12; 10,19.20)

List Židům naznačuje, že nám Ježíš po svém nanebevstoupení otevřel novou a živou cestu k Bohu (Žd 10,19.20). Tato pasáž učí, že po svém nanebevstoupení Kristus začal svou kněžskou službu v nebeské svatyni. Text Da 9,24 zasazuje tento začátek, neboli pomazání (Ex 40,9–11) do časového rámce sedmdesáti týdnů.

Aplikace

Proč bychom se měli radovat z toho, že Kristus v nebeské svatyni jedná v náš prospěch? Jak si tuto službu představuješ a co pro tebe znamená?

KAŽDODENNÍ SLUŽBA

[11]Vypjal se až k veliteli toho zástupu, zrušil každodenní oběť a rozvrátil příbytek jeho svatyně. [12]Zástup byl sveden ke vzpouře proti každodenní oběti. Pravdu srazil na zem a dařilo se mu, co činil. (Da 8,11.12)

Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! (Ř 8,34)

[1]Z toho, co bylo řečeno, plyne: máme velekněze, který usedl po pravici Božího trůnu [2]v nebesích jako služebník pravé svatyně a stánku, který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk. (Žd 8,1.2)

Osobní studium

Co bylo nejdůležitějším úkolem kněze v pozemské svatyni? (Žd 5,1)

Kněží zastupovali lid před Bohem a Boha před lidem. Každý den vykonávali službu, jejíž hlavní součástí bylo přinášení obětí. „Nejdůležitější částí denní služby byla služba ve prospěch jednotlivců. Kající hříšník přinesl svou oběť ke dveřím svatostánku, položil svou ruku na hlavu obětního zvířete a vyznal svůj hřích. Těmito úkony symbolicky přenášel své hříchy ze sebe na nevinnou oběť. Pak svou vlastní rukou zvíře zabil. Kněz zanesl krev do svatyně a kropil jí před oponou, za kterou byla schrána svědectví, jež obsahovala zákon, který hříšník přestoupil. Tímto obřadem byl hřích prostřednictvím krve symbolicky přenesen do svatyně." (PP 354; NUD 165) Bůh v procesu smíření odpouštěl kajícným hříšníkům tím, že na sebe vzal odpovědnost za jejich hříchy.

Co Kristus jako náš Velekněz obětoval? (Žd 7,27; 8,1.2)

Kristus je Boží Beránek, který „snímá hřích světa" (J 1,29). Přišel, aby „dal svůj život jako výkupné za mnohé" (Mk 10,45). „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti" (2K 5,21). „Ale Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe..." (Ga 3,13).

Co koná Kristus ve svatyni od svého nanebevstoupení? (Žd 7,25; Ř 8,34)

Prostřednictvím Kristovy smírčí oběti vzal Bůh na sebe břemeno odpovědnosti za naše hříchy. V nebeské svatyni Kristus uplatňuje dobrodiní své oběti ve prospěch těch, kdo k němu ve víře přicházejí a hledají odpuštění. V nebeské svatyni Kristus *reálně* vykonává to, co každodenní služba v pozemské svatyni učila v *symbolech*. Ježíš, náš Velekněz, nám neustále zprostředkovává odpuštění (Ef 4,32), očišťuje nás od hříchů (1J 1,9) a umožňuje nám přístup k Bohu (Ef 2,18).

Aplikace

Benjamín miluje Hospodina a chce dělat to, co je správné. Stále znovu však upadá do hříchu, který z celého srdce nenávidí. Jakou naději mu přináší skutečnost, že se za něj Ježíš přimlouvá jako jeho Velekněz? Jakou naději přináší tobě?

DEN SMÍŘENÍ (1)

V tento den za vás vykoná smírčí obřady a očistí vás ode všech vašich hříchů. Budete před Hospodinem čisti. (Lv 16,30)

To, co je jen náznakem nebeských věcí, bylo nutno očišťovat takovým způsobem; nebeské věci samy však vyžadují vzácnějších obětí. (Žd 9,23)

Osobní studium

Během každodenních služeb byl prostřednictvím obětního systému hřích symbolicky přenášen do svatyně. Jednou za rok byla svatyně očištěna od hříchu a nečistoty, které se tam během roku nahromadily (Lv 16).

Čistý lid, čistá svatyně. Není divu, že na konci tohoto dne byl celý národ smířen s Bohem (viz DA 448; TV 285.286).

Očištění pozemské svatyně bylo podle Písma pouhým symbolem větší skutečnosti, významnějšího očištění. Jakého? (Žd 9,23)

Biblické badatele často překvapoval výrok, že nebeské věci potřebují očištění (Žd 9,23). Jak je možné, že něco v nebi musí být očištěno? Co může znečistit nebe?

Nejlépe to pochopíme, když si uvědomíme, že celý systém svatyně byl jen stínem a obrazem toho, co se odehrává v nebi (Žd 8,1–5). Stejně jako byl hříchem poskvrněn pozemský svatostánek, je jím poskvrněn i nebeský. Proto Bible v Žd 9,23 mluví o potřebě očistit nebeskou svatyni. Hříšníci do ní sice přímo nevstupují, stejně jako nevstupovali do pozemské svatyně, do níž směl vstoupit pouze kněz. Od čeho jiného by však měla být očištěna než od hříchu?

Verš Žd 9,23 ve skutečnosti odkazuje na Den smíření. Text však netvrdí, že k tomuto očištění došlo bezprostředně po Kristově nanebevstoupení. Jde spíše o to, že v určitém okamžiku dějin spasení je třeba očistit i samotné nebeské věci.

Podle knihy Zjevení Kristus konal prostřednickou službu v prvním oddělení svatyně v nebeském svatostánku (Zj 8,3.4). Zjevení však také učí, že vykonává zvláštní dílo ve svatyni svatých. Začátek této služby je popsán ve Zj 11,19, kde se před námi otevírá nebeská svatyně svatých; o jejím ukončení se mluví ve Zj 15,8, kdy už nikdo nemohl vejít dovnitř.

Aplikace

Co to znamená, když řekneme, že žijeme ve velkém Dni smíření? Máme z toho mít strach, nebo radost? Co je smíření? Jak ho získat?

DEN SMÍŘENÍ (2)

13Slyšel jsem, jak jeden svatý mluví. Jiný svatý se toho mluvícího otázal: „Jak dlouho bude platit vidění o každodenní oběti a o vzpouře, která pustoší a dovoluje šlapat po svatyni i zástupu?“ 14Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.“ (Da 8,13.14)

To, co je jen náznakem nebeských věcí, bylo nutno očišťovat takovým způsobem; nebeské věci samy však vyžadují vzácnějších obětí. (Žd 9,23)

Osobní studium

Co mají společného úvodní texty (Da 8,13.14; Žd 9,23)?

Očišťování nebeské svatyně podle Daniela začíná na konci prorockého období 2 300 let, tedy v roce 1844. Hebrejský výraz *nicdak*, přeložený v ČEP slovy „dojde […] spravedlnosti“, obvykle znamená „být obnovený, očištěný, ospravedlněný, obhájený“ a vychází ze slovního základu slova *cadak*. Toto slovo se používá v souvislosti s obnovou práv člověka, který byl falešně obviněný. V tomto významu je to samé slovo použito i v Ž 7,9 a 9,5, kde je přeloženo jako „právo“.

Tento výraz je také synonymem pro vykoupení (Iz 1,27). V souvislosti se svatyní vyjadřuje myšlenku očištění a je synonymem pro „čistotu“ (např. Jb 4,17). K obnově či ospravedlnění hříšníka dochází prostřednictvím očištění (Iz 53,11). Tento výraz tedy v sobě spojuje zákon, spasení a očištění. Proto je nepochybně jeden z tvarů slovesa *cadak* použit také v Da 8,14. Hospodin tím chtěl vyjádřit, jak široký a dalekosáhlý význam má to, o čem se mluví v této kapitole.

Daniel 7	**Daniel 8**
Babylón	
Médo-Persie	Médo-Persie
Řecko	Řecko
Řím (pohanský/papežský)	Řím (pohanský/papežský)
Soud v nebi	Očištění nebeské svatyně
Boží království	Boží království

Aplikace

Podle tabulky si prostuduj paralely mezi viděními v Da 7 a 8, zvláště scénu nebeského soudu v Da 7 a očištění svatyně v Da 8. Jde o tu samou událost. Pozorně si přečti, co se děje při soudu (zejména Da 7,22). Proč je na základě těchto textů soud, tedy očištění svatyně, dobrou zprávou pro Boží lid?

VÝZNAM ESCHATOLOGICKÉHO DNE SMÍŘENÍ

[6]Potom přivede Áron býčka jako svou oběť za hřích a vykoná za sebe a za svůj dům smírčí obřady. [7]Vezme i oba kozly a postaví je před Hospodina, u vchodu do stanu setkávání. [8]O obou kozlech bude Áron losovat: jeden los pro Hospodina, druhý pro Azázela. [9]Pak přivede Áron kozla, na kterého padl los pro Hospodina, a připraví jej v oběť za hřích. [10]Kozel, na kterého padl los pro Azázela, bude postaven živý před Hospodina, aby na něm vykonal smírčí obřady a vyhnal jej k Azázelovi na poušť. (Lv 16,6–10)

Osobní studium

Jaký význam měl při obřadech Dne smíření kozel pro Hospodina a kozel pro Azázela? (Lv 16,7–10.15–22)

Paralelismus mezi kozlem „pro Hospodina" a kozlem „pro Azázela" naznačuje, že Azázel je osobní bytost (Lv 16,8). Toto jméno nejspíš znamená „silný bůh" a označuje démonickou bytost. Hřích byl ze svatyně odstraněn krví kozla určeného pro Hospodina. Jakmile obřad smíření skončil, živý kozel odnesl hřích na poušť k Azázelovi, který tam symbolicky sídlil. Tímto obřadem se hřích a nečistota vrátily ke svému původci a podněcovateli, Azázelovi. Na něj tak přešla odpovědnost za všechny hříchy. Hospodin sice prostřednictvím obětního systému převzal odpovědnost za hříchy lidu, ale sám nebyl původcem hříchu, který nakonec musel být z jeho přítomnosti odstraněn.

Jaká je podobnost mezi vyhnáním kozla pro Azázela na poušť a satanovým uvězněním během tisíciletí (Zj 20,1–3.9.10.12–15; 21,1–5)?

Den smíření zdůrazňuje několik aspektů Božího díla prostřednictvím Ježíše Krista:

1. *Poukazuje na poslední fázi Kristovy služby v nebeské svatyni.* Aby nás apokalyptická proroctví povzbudila a připravila na závěrečný konflikt, ukazují nám, kdy přesně měl začít soud a očišťování.
2. *Odhaluje odstranění hříchu.* Kristova služba v nebeské svatyni zvěstuje, že:
   Kristus se brzy vrátí (Žd 9,28);
   pravý Azázel bude odhalen a ponechán na tisíc let v pustině zpustošené země (Zj 20,1–3);
   hřích bude s konečnou platností odstraněn;
   náš svět bude nově stvořen (Zj 21,1–5).
3. *Souvislost mezi soudem a očištěním v Den smíření svědčí o tom, že Bůh je morálním soudcem celého vesmíru.* Každý se před ním bude zodpovídat. Ti, kdo ve víře zůstali věrní Kristu, budou u soudu obhájeni a záznam o jejich hříších bude navždy vymazán.
   Soud je veřejnou událostí, při níž Bůh ukáže svou spravedlnost tím, že očistí vesmír od hříchu a nekajících hříšníků. (Viz 3. lekce „Syn člověka a poslední soud".)

Aplikace

Bůh jako nejvyšší morální Soudce jednou s konečnou platností očistí celý vesmír od zla. Jakými konkrétními kroky a činy můžeš už dnes přispět k „očištění" svých narušených vztahů?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 23. kapitolu „Tajemství svatyně" z knihy *Velké drama věků* (GC 409–422; VDV 270–278) a 23. kapitolu „Kristova služba v nebeské svatyni" z knihy *Adventisté sedmého dne věří…* (s. 371–391).

Podívejme se podrobněji na některá témata, kterým jsme se věnovali tento týden:

1. *Nebeská svatyně.* Žádná pozemská stavba nemohla odrážet slávu a vznešenost Božího nebeského svatostánku (viz GC 414; VDV 273). Protože pozemská svatyně byla postavena podle vzoru nebeské, musí mezi nimi existovat souvislost přinejmenším v základním zaměření služby ve svatyni. Skutečnost, že pozemská svatyně měla dvě oddělení, naznačuje, že i nebeský svatostánek má dvě části. Tvrdit méně či více by bylo pouhou spekulací. Zdá se, že nebeská svatyně je místem, kde se nekonečný Bůh dotýká časnosti a kde je přístupný svému stvoření.
2. *Očištění svatyně a malý roh.* Útok malého rohu na svatyni vedl k jejímu znesvěcení (Da 11,31). Když byla ve starozákonní době svatyně znesvěcena, hřích se odčinil usmrcením hříšníka, ne prostřednictvím smiřující krve. Například Babylóňané zničili a znesvětili chrám (Ez 7,22; 25,3). Jak bylo toto zlo odčiněno? Hospodin Babylóňany zničil (Jr 51,11) a chrám byl později znovu vybudován. Izraelci, kteří chrám poskvrnili, byli usmrceni (Ez 23,39.46–49). Ke smíření došlo smrtí viníka (Nu 35,33). Malý roh se chová jako mocnost, která svatyni znesvěcuje. Nakonec bude zničen (Da 8,25).

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si následující citát a diskutujte o něm na základě uvedených otázek: „Otázka svatyně se stala klíčem k vysvětlení zklamání z roku 1844. Otevřela celou soustavu vzájemně spojených pravd, které ukazují, že velké adventní hnutí vedl Bůh, a dále odhalují, jaké je dnes postavení a úkol Božího lidu." (GC 423; VDV 279)*
2. *Jak poselství o svatyni objasnilo text Da 8,14?*
3. *Jak téma svatyně vedlo k pochopení dalších pravd, jako jsou sobota, zákon a ospravedlnění?*
4. *Svatyňová služba je v podstatě obrazným znázorněním plánu spasení. Vysvětlete, jakým způsobem zprostředkovává hlubší pochopení evangelia.*

Shrnutí

Jedinečnost tohoto biblického tématu spočívá v propojení starozákonních textů o svatyni s novozákonní zvěstí o Ježíši Kristu. Ježíš Kristus očišťuje svůj lid.

Matouš 24 – Ježíšovo kázání o apokalyptickém proroctví

Texty na tento týden

Mt 24; 25

Základní verš

„Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou.“ (Mt 24,30)

Jedno z nejdiskutovanějších Ježíšových kázání najdeme v Mt 24. Kristus v něm odpovídá na otázku učedníků a nastiňuje události, které budou předcházet jeho druhému příchodu. Toto téma zajímá Ježíšovy následovníky už od doby učedníků, kteří jako první položili otázku, jíž toto kázání začíná.

Ježíšův apokalyptický popis budoucnosti začíná událostmi, které se odehrají za života učedníků. Potom přechází k událostem vzdálené budoucnosti, prochází obdobím, které často nazýváme temným středověkem, a končí Kristovým návratem ve slávě.

Je pozoruhodné, že Ježíš začíná pohanským Římem, čtvrtým královstvím z Da 7. Možná proto, že pohanský Řím byl v době jeho kázání světovou mocností. Potom přichází středověk – prorocké období 1 260 let z Da 7 –, doba soužení a pronásledování (Mt 24,21), po níž následují znamení ukazující, že soužení skončilo (Mt 24,29). Nakonec Ježíš hovoří o svodech posledních dnů (Mt 24,24–27) a o svém slavném návratu (Mt 24,30.31).

Ježíš začíná své kázání politickou situací své doby a sleduje dějiny až k jejich vyvrcholení – ke svému druhému příchodu. Při popisu událostí používá historicistický způsob výkladu (viz 1. lekci).

Osnova lekce

Matouš 24 přináší Ježíšovo významné apokalyptické kázání, v němž Kristus odpovídá na otázky učedníků o budoucnosti. Propojuje historické události, například pád Jeruzaléma, s předpověďmi o posledních dnech a svém slavném druhém příchodu. Připomíná nám, že máme být ostražití vůči svodům a vytrvale se držet víry.

- Mt 24,1–3: Ježíšovo proroctví o konci věku (neděle)
- Mt 24,4–8.14: Falešní kristové a znamení konce (pondělí)
- Mt 24,15–20: Útěk do hor při pádu Jeruzaléma (úterý)
- Mt 24,21.22.30.31: Velké soužení a znamení Syna člověka (středa)
- Mt 24,29–31: Nebeská znamení před druhým příchodem (čtvrtek)

JEŽÍŠ A BUDOUCNOST JEHO LIDU

[1]Když Ježíš vyšel z chrámu a odcházel odtud, přistoupili k němu učedníci a ukazovali mu na chrámové stavby. [2]On však jim řekl: „Vidíte toto všechno? Amen, pravím vám, že tu nezůstane kámen na kameni, všecko bude rozmetáno.“ [3]Když seděl na Olivové hoře a byli sami, přistoupili k němu učedníci a řekli: „Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!“ (Mt 24,1–3)

Osobní studium

Na základě úvodního textu (Mt 24,1–3) popiš okolnosti Ježíšovy řeči o konci věku. Všimni si chrámu, okamžiku v Ježíšově službě, kdy tato slova pronesl, místa i posluchačů. Jak tyto okolnosti souvisejí s tím, co Ježíš říká o znameních, která budou předcházet jeho příchodu?

Ačkoli Ježíš bezprostředně hovoří o pádu Jeruzaléma, jeho řeč má mnohem širší záběr: týká se znamení jeho příchodu a skonání věku. Pád Jeruzaléma je zde předobrazem situace světa před druhým příchodem. Všimni si také otázek učedníků. Svědčí o tom, že už před Ježíšovým odchodem do určité míry chápali, že znovu přijde.

Co otázky učedníků, které kladli Ježíši, (Mt 24,3), prozrazují o tom, co je nejvíce zajímalo? Proč je zajímaly právě tyto skutečnosti?

Učedníci položili Ježíši tři otázky, které se staly základem pro jeho apokalyptické poselství.

První otázka se týká doby zničení chrámu; Ježíš na ni odpovídá ve verších 15–20. Druhá se ptá na znamení jeho příchodu a věnují se jí verše 21–31. Třetí otázka se týká znamení konce světa a Ježíš ji rozebírá ve verších 4–14. Ježíš tedy začíná odpovědí na poslední otázku – o skonání věku. Potom přechází k první otázce – o zničení Jeruzaléma – a nakonec se zabývá hlavní a nejdůležitější otázkou, svým návratem ve slávě. Je zřejmé, že se soustředí především na konec věku a druhý příchod, nikoli na zničení města. Zbytek kázání věnuje náležité přípravě na tyto události.

Aplikace

Ellen G. Whiteová napsala: „Kdyby byl odhalil učedníkům budoucnost tak, jak ji sám viděl, nebyli by to unesli. Ve své milosti jim popsal dvě závažné události najednou a nechal je, aby sami dospěli k pochopení jeho slov.“ (DA 628; TV 401) Co se z tohoto principu můžeme naučit pro své chování k druhým lidem?

ZNAMENÍ KONCE VĚKU

4 Ježíš jim odpověděl: „Mějte se na pozoru, aby vás někdo nesvedl. 5 Neboť mnozí přijdou v mém
jménu a budou říkat ‚já jsem Mesiáš' a svedou mnohé. 6 Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o vál-
kách; hleďte, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě nebude konec. 7 Povstane národ proti
národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. 8 Ale to vše
bude teprve začátek bolestí. […] 14 A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na
svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec." (Mt 24,4–8.14)

Osobní studium

Je pozoruhodné, jak přesně se naplnilo Ježíšovo varování před přicházejícími svody (Mt 24,5). V průběhu celých dějin až do současnosti se objevovali lidé, kteří o sobě tvrdili, že jsou Kristem – právě tak, jak Ježíš před téměř dvěma tisíci lety varoval na Olivové hoře.

Jak bys mohl Ježíšovu naplněnou předpověď o falešných mesiáších použít, abys někomu pomohl přijmout Krista jako Mesiáše a důvěřovat Bibli? Čím se toto konkrétní Ježíšovo proroctví liší od obecnějších předpovědí o hladu, válkách a zemětřeseních?

Jaké další náboženské, společenské a přírodní události měly podle Ježíšovy předpovědi předcházet jeho příchodu? (Mt 24,4–8)

V souvislosti s předpověděnými událostmi si potřebujeme uvědomit dvě skutečnosti: (1) Ježíš neoznačil tyto události za znamení konce; řekl, že budou probíhat v době, kdy bude Boží lid na konec čekat (Mt 24,6.8). (2) Tyto události představují možné duchovní a psychologické ohrožení Božích služebníků. Ježíš například zmínil falešné mesiáše, aby své následovníky varoval před tímto konkrétním a nebezpečným podvodem. Přírodní pohromy zase mohou v myslích mnoha věřících vyvolat pochybnosti o Bohu a jeho lásce. Kristus nás na ně však předem upozorňuje, a tím naše pochybnosti zmírňuje.

Co bude zvláštním znamením, po kterém přijde konec? (Mt 24,14)

Ježíš popsal různé zkoušky a utrpení, kterými budou jeho následovníci procházet – pronásledování, předsudky, odpadnutí, zradu a nedostatek lásky. Nic z toho však není „znamením" konce; ve 3. verši se učedníci ptají na jediné znamení konce. Tímto znamením je kázání evangelia po celém světě – „a teprve potom přijde konec" (Mt 24,14).

Aplikace

Mnozí lidé zdůvodňují to, že nevěří v Boha, právě tím, co Ježíš předpověděl – válkami, hladem, přírodními pohromami a nemocemi. Jak Ježíšovo předchozí varování před těmito událostmi tento argument oslabuje?

PÁD JERUZALÉMA

15 Když pak uvidíte „znesvěcující ohavnost“, o níž je řeč u proroka Daniela, jak stojí na místě svatém – kdo čteš, rozuměj – 16 tehdy ti, kdo jsou v Judsku, ať uprchnou do hor; 17 kdo je na střeše, ať nesestupuje, aby si něco vzal z domu; 18 a kdo je na poli, ať se nevrací, aby si vzal plášť. 19 Běda těhotným a kojícím v oněch dnech! 20 Modlete se, abyste se nemuseli dát na útěk v zimě nebo v sobotu. (Mt 24,15–20)

Osobní studium

Jak Ježíš odpověděl na otázku, kdy nastane zničení chrámu? (Mt 24,3.15.16)

Ježíš připomíná Da 9,27, kde je předpověděno zničení Jeruzaléma. S prorockou autoritou poukazuje na naplnění této předpovědi římským vojskem, které chrám zničí a zpustoší. Výraz „ohavnost“ se v biblické terminologii vztahuje k modlářským praktikám i k těm, kdo se jich účastní. Modlářské římské vojsko je onou ohavností, která způsobí zpustošení chrámu i města (L 21,20).

Jaké konkrétní pokyny dal Ježíš svým následovníkům, kteří budou žít v Judsku v době pádu Jeruzaléma? (Mt 24,16–18)

Ježíšovy rady zdůrazňují dva aspekty:

1. Při útoku vojska na Jeruzalém bude nezbytné najít bezpečné útočiště, aby se jeho následovníci vyhnuli smrti a zbytečnému utrpení.
2. Bude nutné jednat bez váhání. Nebude čas na balení osobních věcí a jakékoli zdržení může být osudné.

Ježíšovi následovníci uposlechli jeho slova, a proto při pádu Jeruzaléma nikdo z nich nezahynul (DA 630; TV 403). Je to krásný příklad víry, která se projevuje skutky – poslušností. Tito Kristovi následovníci byli spaseni pouze vírou v něho, nikoli skutky; svou víru však projevili tím, že uposlechli jeho rady a při přiblížení vojska opustili město. Poslechli, a díky této poslušnosti byli uchráněni před nesmírným utrpením. Hodnotu jejich prosté poslušnosti lépe pochopíme, když si přečteme o obléhání Jeruzaléma a o barbarském chování, které následovalo – bylo otřesné i podle dnešních měřítek.

Aplikace

Uveď příklady z vlastního života nebo ze života druhých, kdy poslušnost Bohu uchránila člověka před velkou bolestí. Znáš také případy, kdy se lidé – nebo dokonce ty sám – právě pro svou poslušnost Bohu dostali do problémů?

ZNAMENÍ JEŽÍŠOVA PŘÍCHODU (1)

21 Neboť tehdy nastane hrozné soužení, jaké nebylo od počátku světa až do nynějška a nikdy již nebude. 22 A kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by spasen žádný člověk; ale kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny. […] 30 Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou. 31 On vyšle své anděly s mohutným zvukem polnice a ti shromáždí jeho vyvolené od čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým. (Mt 24,21.22.30.31)

Osobní studium

Vlastními slovy popiš velké soužení, které Ježíš předpověděl v úvodním textu (Mt 24,21.22).

Od zničení Jeruzaléma přešel Ježíš k velkému soužení popsanému v Da 7,25. Ellen G. Whiteová píše: „Viděl, že mezi těmito dvěma událostmi přejdou dlouhá staletí temna, pro jeho církev nastane období poznamenané krví, slzami a utrpením. Líčení událostí z této doby by učedníci neunesli, a proto se o nich Ježíš zmínil jen stručně." (DA 630.631; TV 403)

V souvislosti s tímto strašným obdobím dějin bychom si měli všimnout dvou skutečností:

1. Bůh vymezil jeho trvání – podle Da 7,25 mělo trvat 1 260 let.
2. Toto soužení nemá ve světových dějinách obdoby. „Soužení trvající 1 260 prorockých dnů neboli let bylo největší v dějinách, protože pokračovalo celá staletí a v některých obdobích přineslo mimořádně vysoký počet obětí." (MAXWELL, C. Mervyn. *God Cares*, sv. 2, s. 35)

Soužení, o němž hovoří Da 7,25, není totožné se soužením zmíněným v Da 12,1.2. I ono je jedinečné. „Nastane v souvislosti se vzkříšením při druhém příchodu. Přijde poté, co soudní tribunál popsaný v Da 7,9–14 dokončí zkoumání knih. Hrůzu přinese pouze bezbožným. Boží lid z něj bude vysvobozen – každý, kdo k němu patří." (MAXWELL, C. Mervyn. *God Cares*, sv. 2, s. 34)

Jestliže byl satan na kříži poražen, proč se stále setkáváme s takovým soužením a násilím? Následující verše nám alespoň zčásti pomohou odpovědět na tuto obtížnou otázku.

Jb 1,8–12 _____
Ř 16,20 _____
Zj 12,12 _____
Zj 14,17–19 _____

Aplikace

Jak bys vysvětlil války, hlad a tragédie v kontextu velkého sporu mezi Kristem a satanem? Jak nám pochopení velkého sporu pomáhá zaujmout k těmto událostem správný postoj?

ZNAMENÍ JEŽÍŠOVA PŘÍCHODU (2)

[29]Hned po soužení těch dnů se zatmí slunce, měsíc ztratí svou zář, hvězdy budou padat z nebe a mocnosti nebeské se zachvějí. [30]Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou. [31]On vyšle své anděly s mohutným zvukem polnice a ti shromáždí jeho vyvolené od čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým. (Mt 24,29–31)

Osobní studium

Jaké úkazy se podle (Mt 24,29) objeví dříve než znamení druhého příchodu?

Ježíš popisuje sled nebeských znamení spojených s koncem velkého soužení. Adventisté je ztotožnili s lisabonským zemětřesením v roce 1755, se zatměním slunce 19. května 1780 a s meteorickým deštěm 13. listopadu 1833. Čas i pořadí těchto událostí odpovídají naplnění proroctví.

„Je důležité si také všimnout, že v letech 1700–1844 se naplnila řada prorockých událostí, které se odehrály v tomto pořadí: (1) velké zemětřesení – 1755; (2) temný den – 1780; (3) soud nad šelmou – 1798; (4) padání hvězd – 1833; (5) začátek soudu v nebi – 1844." (SHEA, William H. Cosmic Signs Through History. *Ministry*, únor 1999, s. 11) Hospodin tak zřetelně obracel naši pozornost k naplňování apokalyptických proroctví.

Jak Ježíš odpověděl na otázku, jaké bude znamení jeho příchodu (Mt 24,3)? Viz Mt 24,30.

Není snadné přesně určit, co měl Ježíš na mysli, když řekl: „Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi" (Mt 24,30). Poté následuje nářek národů a Kristovo slavné zjevení. Vykladači Bible uvažovali o povaze tohoto znamení, nepředložili však přesvědčivý výklad. Ellen G. Whiteová napsala: „Krátce nato se na východě objeví malý černý obláček velikosti asi poloviny mužské dlaně. Bude to oblak, který obklopuje Spasitele a z dálky vypadá, jako by byl zahalený ve tmě. Boží lid bude vědět, že je to znamení Syna člověka." (GC 640; VDV 413)

Aplikace

Znovu se zaměř na Mt 24,31. Na jakou událost zde Ježíš poukazuje? Které další biblické verše ji popisují? Pokus se jich najít co nejvíce a vytvořit z nich obraz, který nám Pán tímto nádherným zaslíbením vykresluje.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 69. kapitolu „Proroctví o budoucnosti" z knihy *Touha věků* (DA 627–636; TV 401–407) a 1. kapitolu „Zničení Jeruzaléma" z knihy *Velké drama věků* (GC 17–38; VDV 15–29). Zamyslete se také nad následujícími body:

1. *Účel znamení konce.* Ježíšovým záměrem nebylo předložit nám řadu událostí, podle nichž bychom mohli vypočítat datum jeho příchodu. O znameních hovoří proto, aby v naší mysli zůstala živá zaslíbení jeho návratu. Ježíš mluví o událostech, jejichž naplnění si jeho lid spojí s druhým příchodem. Každá událost, kterou společenství věřících rozpozná jako znamení, zároveň udržuje živé očekávání a naději. Věřící si uvědomí, že na ně Pán nezapomněl a že dějiny směřují k Bohem stanovenému cíli. Znamení je navíc mají chránit před svody. Satan se je bude snažit oklamat, Ježíš jim však řekl, jak rozlišovat mezi pravdou a klamem. Při čekání na skutečné zjevení Krista v nebeských oblacích proto musí bdít.
2. *Toto pokolení.* Spojení „to všecko" v jedné větě s označením „toto pokolení" se v Mt 24 vztahuje k událostem spojeným s pádem Jeruzaléma. To naznačuje, že „toto pokolení" v Mt 24,34 označuje Ježíšovy současníky (viz Mt 11,16; 12,41; 23,36), tedy lidi, kteří žili v době pádu města.
3. *Velké soužení.* Mt 24,21 může vyvolat dojem, že velké soužení nastane během zničení Jeruzaléma, o němž se hovoří v předchozích verších. Řecký text však nás nevede tímto směrem. Výraz „neboť tehdy" na začátku 21. verše se někdy používá k uvedení něčeho nového ve vzdálené budoucnosti – v tomto případě události, která nastane dlouho po zničení města.

Otázky k rozhovoru

1. *Ježíš řekl: „Nebe a země pominou, ale má slova nepominou" (Mt 24,35). Jak pozoruhodná předpověď! Když tento verš nebo kterékoli jiné Ježíšovo kázání čteme dnes, staletí poté, co je vyslovil, podílíme se na naplnění této předpovědi. Jak lze tento verš použít při vydávání svědectví?*
2. *Proč jsme dostali úkol kázat evangelium celému světu? Jestliže je právě toto znamením konce, neměl by za jeho uskutečnění odpovídat výhradně Bůh?*
3. *Kristova slova jasně popisují způsob jeho příchodu. Proč se přesto v průběhu staletí nechalo tolik lidí oklamat falešnými mesiáši? Přečtěte si Mt 24,24. Jaké varování je v tomto verši obsaženo?*

Shrnutí

Ježíšovo apokalyptické kázání navazuje na vidění proroka Daniela a klade zvláštní důraz na ostražitost vůči svodům a na vytrvalost ve víře. Ježíš vede učedníky od zničení Jeruzaléma přes dějiny církve až ke svodům posledních dnů, znamením konce a svému příchodu ve slávě.

Zjevení 12 – Dítě, církev a drak

Texty na tento týden

Zj 12

Základní verš

„Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti. Proto jásejte, nebesa a všichni, kdo v nich přebýváte! Běda však zemi i moři, neboť sestoupil k vám ďábel, plný zlosti, protože ví, jak málo času mu zbývá.“ (Zj 12,11.12)

Zj 12 je kapitolou o Kristově vítězství nad jeho největším nepřítelem – satanem. Ten je zde představen jako zuřivý drak, který zahájil boj v nebi a nakonec jej přenesl na zem.

Kromě toho, že tato kapitola popisuje útoky nepřítele proti Kristu a jeho církvi v průběhu křesťanských dějin, má zřejmě ještě několik dalších záměrů:

1. představuje hlavní aktéry velkého sporu: ženu, dítě, draka a ostatek – tedy Boží věrné;
2. ujišťuje Boží lid o vítězství – zdůrazňuje totiž, že Kristus už draka porazil a o toto vítězství se s ním budou dělit všichni jeho následovníci;
3. přibližuje nám závěrečný konflikt namířený proti Božímu lidu, který je podrobněji popsán v dalších kapitolách knihy Zjevení.

Zj 12 začíná popisem ženy, která rodí dítě, a draka připraveného zaútočit na ženu i na dítě. Kapitola končí tím, že drak odchází bojovat proti pozůstatku ženina potomstva.

Přesto ze všech útoků, zápasů a bojů popsaných v této kapitole nejvýrazněji zaznívají slova o Kristově vítězství. Toto vítězství patří i těm, kdo jej následují vírou a nad drakem zvítězili „pro krev Beránkovu“ (Zj 12,11).

Osnova lekce

Tato lekce představuje Zj 12 jako kapitolu o Kristově vítězství nad satanem. Seznamuje nás s hlavními aktéry velkého sporu, ujišťuje Boží lid o konečném vítězství a popisuje závěrečný konflikt namířený proti pozůstatku Božího lidu.

- Zj 12,1.2: Žena a dítě s mesiášským významem (neděle)
- Zj 12,3–5: Drak a jeho útoky proti Kristu (pondělí)
- Zj 12,7–12: Boj na nebi a Kristovo vítězství (úterý)
- Zj 12,6.13–16: Boží ochrana církve na poušti (středa)
- Zj 12,17: Drak a ostatek v době konce (čtvrtek)

ŽENA A DÍTĚ

[1]A ukázalo se veliké znamení na nebi: Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy. [2]Ta žena byla těhotná a křičela v bolestech, neboť přišla její hodina. (Zj 12,1.2)

Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). (Iz 7,14)

[4]Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, [5]aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny. (Ga 4,4.5)

Osobní studium

Koho představuje žena ve Zj 12,1?

Žena je oděna nebeskou nádherou. Její oděv odráží jas „slunce spravedlnosti" (Mal 3,20; Mt 13,43; 17,2). Dvanáct hvězd představuje Boží lid – dvanáct patriarchů a dvanáct apoštolů (viz Da 12,3). Slunce a měsíc jako nebeská tělesa slouží k určování období (Gn 1,14.15); v tomto případě mohou oznamovat začátek nové éry, která nastává narozením dítěte.

Symbolika použitá v těchto verších má také mesiášský význam. Kristus je „hvězda" vycházející z Jákoba (Nu 24,17) a stálost slunce a měsíce může představovat stálost Davidova trůnu (Ž 72,5; 89,36–38).

Koho představuje dítě, které se ženě narodilo? (Iz 7,14; 9,5.6; Ga 4,4)

První zmíněnou dobrou zprávou – evangeliem – v Bibli je Boží zaslíbení, že pošle Vykupitele narozeného z ženy (Gn 3,15). Kristus je semenem (potomkem) ženy. Vzal na sebe naši přirozenost a stal se jedním z nás, aby nás zachránil před smrtelnými následky hříchu. Díky tomuto zaslíbení o spasení, které jako první dostali Adam a Eva, nezůstalo lidstvo navždy odloučeno od Boha.

„Syn Boží, který se zavázal, že se stane Vykupitelem lidstva, uvedl Adama do nového vztahu s jeho Stvořitelem. Adam zůstal padlou bytostí, avšak otevřely se mu dveře naděje. Visel nad ním hněv Boží, ale vykonání rozsudku smrti bylo odloženo a Boží rozhořčení bylo zmírněno, protože Kristus se rozhodl být Vykupitelem člověka [...] Stal se člověku útočištěm.

I když se člověk skutečně stal zločincem zasluhujícím Boží hněv, vírou v Krista se mohl ukrýt v útočišti, kde byl v bezpečí. Uprostřed smrti byl život – jestliže se člověk rozhodl jej přijmout." (RH 24. 2. 1874, odst. 29)

Aplikace

Pán Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil před konečnými následky hříchu. Stvořitel vesmíru (Ko 1,16.17) se stal součástí stvoření, aby zachránil ty, kdo přijmou jeho dar spasení nabízený celému lidstvu. Co tyto skutečnosti vypovídají o Boží povaze a o jeho lásce k nám?

DÍTĚ A DRAK

[3]Tu se ukázalo na nebi jiné znamení: Veliký ohnivý drak s deseti rohy a sedmi hlavami, a na každé hlavě měl královskou korunu. [4]Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. A drak se postavil před ženu, aby pohltil její dítě, jakmile se narodí. [5]Ona porodila dítě, syna, který má železnou berlou pást všechny národy; ale dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu. (Zj 12,3–5)

Osobní studium

Uveď některé charakteristické znaky draka (Zj 12,3.4). Co se na jejich základě dozvídáme o této mocnosti?

Jedním z charakteristických znaků draka je sedm hlav a deset rohů (Zj 12,3). Podle Zj 17,9.10 představuje sedm hlav hlavní království, která tato mocnost použila k utlačování Božího lidu. Deset rohů se v Da 7,24 objevuje jako symbol rozděleného království, tedy různých politických sil. Stejná symbolika označuje národy, které se v době konce připojí k Božímu nepříteli (Zj 17,12.13). Drak má tedy také pozemský, dokonce politický rozměr.

Co znamená vyjádření „Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem" (Zj 12,4)? Viz Iz 14,12–15; Ju 6.

Podle Zj 12,4 se drak pokusil zabít dítě – Krista – hned po narození. Proč to chtěl udělat? Viz také Zj 12,10.11.

Drak zaútočil proti dítěti prostřednictvím Heroda, který se pokusil Ježíše zabít (Mt 2,13), a také prostřednictvím pokušení, jimž byl Ježíš vystaven během své služby (Žd 4,15). Přestože je drak symbolem satana (Zj 12,9), používá podle možnosti lidské nástroje, jako tehdy použil pohanský Řím, jednu ze svých sedmi hlav.

Jaký konečný úděl byl dítěti podle Božího plánu určen? (Zj 12,5)

Chlapec prochází třemi zkušenostmi: (1) Jak Bůh zaslíbil, narodil se z ženy; jinými slovy, stal se člověkem. (2) Zakusil útoky draka, ale jeho útoky odrazil a porazil jej. (3) Vystoupil do nebe k Božímu trůnu. Sledujeme zde cestu od ponížení k oslavení a uvedení na trůn. Kristus bude vládnout národům země jako Soudce a Král. Výrok, že má „železnou berlou pást všechny národy" (Zj 12,5), poukazuje na jeho soudcovskou úlohu. Jeho soud je založen na neochvějné pravdě.

Aplikace

Kvaker, politik a zastánce demokracie a náboženské svobody William Penn (1644–1718) napsal ve vězení traktát s názvem No Cross, No Crown (Bez kříže není koruny). Jeho hlavní myšlenkou je, že Kristův kříž je cestou ke Kristově koruně. Jak může naše křesťanská zkušenost alespoň vzdáleně odrážet tři etapy zkušenosti „dítěte"? Měj na paměti výrok: „Bez kříže není koruny."

BOJ NA NEBI

7A strhla se bitva na nebi: Michael a jeho andělé se utkali s drakem. 8Drak i jeho andělé bojovali, ale nezvítězili, a nebylo již pro ně místa v nebi. 9A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. 10A slyšel jsem mocný hlas v nebi: „Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí. 11Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti. 12Proto jásejte, nebesa a všichni, kdo v nich přebýváte! Běda však zemi i moři, neboť sestoupil k vám ďábel, plný zlosti, protože ví, jak málo času mu zbývá.“ (Zj 12,7–12)

Osobní studium

Co nás Zj 12,7.8 učí o tom, že hřích nevznikl na zemi? Proč je důležité vědět, že hřích a problémy, které vyvolal, mají důsledky přesahující naši zemi?

Jan spojuje dva střety Krista a satana, aby zdůraznil Kristovo plné vítězství nad ďáblem na kříži. První konflikt nastal v nebi, když se Lucifer vzbouřil proti Boží vládě (Iz 14,12–14; Ez 28,12–17). Chtěl získat nebeský trůn a měřit se s Nejvyšším (Iz 14,13.14), byl však „sražen z hory Boží“ (Iz 14,12; Ez 28,14.16). Po úplném potlačení své vzpoury v nebi byl satan svržen na zem.

Druhý zápas vyvrcholil v Getsemane a na kříži. Zvěst o spasení zaznamenaná ve Zj 12,10 se mohla šířit jedině díky kříži, na němž Kristus zemřel (DA 761; TV 489). Kristus a satan se zde střetli jako nikdy předtím a Kristus znovu zvítězil. Satan byl tehdy navždy „vyvržen ven“ z nebe (J 12,31). Ježíš řekl: „Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk“ (L 10,18). Aby Jan ilustroval, co se stalo na kříži, používá slova, kterými je popsán boj na nebi (viz také Ko 2,15; Žd 2,14).

Jak nebeské bytosti reagovaly na Kristovo vítězství? Jak naopak reagoval satan? (Zj 12,10–12)

Kristovo vítězství znamená, že už na nás v nebi nikdo nebude žalovat. Bůh nehledá důvody, proč nás vyloučit z nebe (Zj 12,10). Vítězíme jen díky krvi Beránka. Někteří pro Pána prolili vlastní krev, ale i oni jsou zachráněni jedině krví Ježíšovou (Zj 12,11). A naše vykoupení směřuje ke svému naplnění. O satanově konečném údělu je již rozhodnuto a on ví, jak málo času mu zbývá (Zj 12,12).

„Celé nebe jásalo nad Spasitelovým vítězstvím. Satan byl poražen a uvědomil si, že přišel o své panství. Pro anděly a nepadlé světy mělo zvolání: ‚Dokonáno jest‘ hluboký význam. I pro nás to dodnes znamená, že velké dílo vykoupení bylo dokončeno. Spolu s nebeskými bytostmi můžeme mít podíl na plodech Kristova vítězství.“ (DA 758; TV 487)

Aplikace

Jestliže Kristus zvítězil nad satanem a jeho vítězství je i naším vítězstvím, proč stále upadáme do hříchu?

ŽENA A DRAK

6 Žena pak uprchla na poušť, kde jí Bůh připravil útočiště, aby tam o ni bylo postaráno po tisíc dvě stě šedesát dní. [...] 13 Když drak viděl, že je svržen na zem, začal pronásledovat ženu, která porodila syna. 14 Ale té ženě byla dána dvě mocná orlí křídla, aby mohla uletět na poušť do svého útočiště, kde ukryta před hadem byla zachována při životě rok a dva roky a polovinu roku. 15 A had za ní vychrlil ze chřtánu proud vody jako řeku, aby ji smetl. 16 Ale země přispěla ženě na pomoc, otevřela ústa a pohltila tu řeku, kterou drak vychrlil. (Zj 12,6.13–16)

Osobní studium

Proč podle úvodního textu (Zj 12,6.13–16) drak pronásledoval ženu? Jak dlouho toto pronásledování trvalo?

Žena, která porodila dítě, se nyní stává terčem drakova útoku. To naznačuje, že představuje Boží lid ve Starém i Novém zákoně – pravou Kristovu církev. Satan nemohl porazit Krista, proto se zaměřil na lidi, kteří jej zastupují a jsou jeho nástrojem při zvěstování evangelia na zemi.

Ve Zj 12 je dvakrát uvedeno prorocké časové období (verše 6 a 14). Co toto období symbolizuje? Co se v jeho průběhu stalo a jak dlouho tato událost trvala? Viz také Da 7,23–25; všimni si paralely mezi těmito verši a Zj 12,6.14.

Jak se Bůh postaral o církev během období popsaného ve Zj 12,6.14.16?

Zatímco Daniel zdůrazňuje pronásledování a jeho dopad na Boží lid, Jan klade důraz na Boží ochrannou péči. Vyjadřuje ji obrazem převzatým z vyjití z Egypta: Bůh znovu nesl svůj lid „na orlích křídlech" (Ex 19,4). Ačkoli je církev napadána, Bůh se o ni stará. Pronásledování jí uškodí, jak jasně říká Daniel (Da 7,25), ale Kristus nedovolí, aby byla zničena.

Pronásledování je vyjádřeno také symbolem vody, která jako řeka vytéká z dračí tlamy. Země však ženě pomáhá a řeku pohlcuje. Egyptské vojsko pronásledovalo Izraelce, ale Hospodin vztáhl pravici a „země je pohltila" (Ex 15,12). Ani v tomto případě Bůh nedovolil nepříteli, aby zničil jeho lid.

Aplikace

Jak ti vědomí, že Kristus, náš Král, již nepřítele porazil, pomáhá pokračovat ve víře i v těch nejtěžších podmínkách?

DRAK A OSTATEK

17Drak v hněvu vůči té ženě rozpoutal válku proti ostatnímu jejímu potomstvu, proti těm, kdo zachovávají přikázání Boží a drží se svědectví Ježíšova. (Zj 12,17)

7Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ […] 9Za nimi letěl třetí anděl a volal mocným hlasem: „Kdo kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch na čelo či na ruku, 10bude pít víno Božího rozhorlení, které Bůh nalévá neředěné do číše svého hněvu; a bude mučen ohněm a sírou před svatými anděly a před Beránkem.“ (Zj 14,7.9.10)

Osobní studium

Zjevení 12 popisuje drakův útok proti Ježíši (Zj 12,4.7) a proti církvi během prorockého období 1 260 let (Zj 12,13). Na konci kapitoly je nám představena další skupina: drak rozpoutá válku „proti ostatnímu jejímu potomstvu“ (Zj 12,17). Proti věrným z „jejího semene“ (B21). Bible jasně říká, že se tato skupina, nazývaná také „ostatek“, objevuje po prorockém období 1 260 let (Zj 12,6.14), které končí v roce 1798.

Ve Zj 12 vyhledej tři cíle satanových útoků. V jakém pořadí se objevují?

Jaký je první charakteristický znak ostatku – kromě toho, že se objeví po období 1 260 let (Zj 12,17)?

V knize Zjevení, jejímž ústředním tématem je uctívání, mají první čtyři přikázání mimořádný význam. Kdo má být pravým předmětem uctívání? Jistě ne drak ani šelma (Zj 13,4; 14,9), ale jedině Bůh (Zj 14,7). Odsouzeno je také uctívání obrazu (sochy; ČEP) šelmy (Zj 14,9.10). Jedním z důvodů, proč naopak máme uctívat Boha, je skutečnost, že „učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7). Tento výrok je citátem z přikázání o sobotě v Ex 20,11.

Přečti si Ex 20,1–11 a porovnej tento oddíl s výše uvedenými texty ze Zj 14. Všimni si, jak se první čtyři přikázání promítají do proroctví knihy Zjevení o událostech posledních dní světa.

Dalším charakteristickým znakem těch, kteří zůstali věrní Bohu, je, že se drží „svědectví Ježíšova“ (Zj 12,17). Tento výraz objasňuje Zj 19,10: „Kdo vydává svědectví Ježíšovi, má ducha proroctví.“ Výraz „duch proroctví“ se v Janově době používal pro označení prorockého daru. Jan říká, že tento dar bude stále přítomný v Božím lidu, i v době konce.

Aplikace

Co nás jako adventisty sedmého dne opravňuje považovat se za ostatek, za potomstvo ženy?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 78. kapitolu „Ukřižování" (DA 741–757; TV 476–486) a 79. kapitolu „Význam Ježíšovy oběti" (DA 758–767; TV 487–491) z knihy *Touha věků*. Zamyslete se také nad následujícími body:

Ježíš a Michael. Archanděl Michael je velitelem nebeských andělů (Ju 9; Zj 12,7). Slovo *anděl* označuje úlohu nebeských bytostí – jsou posly. Jde o stvořené bytosti; jedinou výjimkou je Hospodinův posel. Skutečnost, že je tato bytost ztotožněna s Bohem (viz Ex 3,2.4; Sd 6,12.14), vedla mnohé křesťany k tomu, že ji považují za Krista před vtělením. V něm jsou Posílající a Posel jednou osobou.

Michael je popsán jako kníže Izraele (Da 10,13.21), který jako ochránce a soudce chrání svůj lid (Da 12,1). S největší pravděpodobností je také velitelem Hospodinova zástupu z Da 8,11, který jako kněz vykonává každodenní službu v nebeské svatyni. V Joz 5,14 je tatáž nebeská bytost ztotožněna se samotným Hospodinem (Joz 6,2). Právě tato bytost znovu přijde, když zazní „povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice" (1Te 4,16), a přinese život a konečné vítězství nad mocnostmi zla. Biblické zdroje poskytují dostatečný základ pro závěr, že Michael a Kristus jsou tatáž osoba.

Otázky k rozhovoru

1. ***Během křesťanské éry se naplnilo mnoho proroctví, ačkoli jim lidé při jejich vyřčení nerozuměli. My se dnes – poté, co se tato proroctví naplnila – můžeme ohlédnout zpět a vidět, co se ve skutečnosti stalo. Proč by nám tato skutečnost měla pomoci důvěřovat proroctvím, která se teprve mají naplnit?***
2. ***Jakým způsobem satan útočí na ostatek již dnes? Musí být jeho útok násilný? Může být duchovní? Nebo může mít obě podoby? Musejí útoky proti církvi přicházet zvenčí, nebo se jeho nejúčinnější zbraň může objevit v našich vlastních řadách? Vysvětlete svou odpověď.***
3. ***Přečtěte si Dt 4,1–4. Co nám v těchto verších pomáhá pochopit, jak můžeme jako jednotlivci odolat satanovým útokům namířeným proti nám osobně?***
4. ***Jestliže je satanova porážka jistá a on to ví, proč stále nemilosrdně útočí na Boží lid? Jaký to má smysl?***

Shrnutí

Vesmírný konflikt ještě neskončil. Přestože Kristus porazil draka v nebi i na kříži a drak nedokázal a stále nedokáže zničit církev, připravuje svůj poslední útok proti Božím věrným. Boží láskyplná prozřetelnost se v minulosti starala o potřeby církve a bude se o ně starat i v budoucnosti. Naše vítězství je jisté.

Drak proti ostatku (1)

Texty na tento týden

Zj 13,1–10

Základní verš

„Kdo má jít do zajetí, půjde do zajetí. Kdo má zemřít mečem, musí mečem zemřít. Teď musí Boží lid osvědčit trpělivost a víru.“ (Zj 13,10)

Zj 13 představuje dvě šelmy se zlověstným posláním na konci času. Jako první z moře vystupuje dravá šelma, která získává moc od draka. Jak jsme viděli v minulé lekci, drak představuje samotného ďábla. Šelma se rouhá Bohu, jeho jménu a svatyni a vede válku proti Božímu lidu. Dokonce nad ním i vítězí, alespoň na určitý čas. Při pozorném studiu zjistíme, že jsme se s ní již setkali v Da 7. Jan nyní popisuje novou úlohu této mocnosti.

Zj 13,1–10 představuje prvního drakova spojence v době konce, jehož smrtelná rána se má zahojit. Dozvídáme se, že nábožensko-politická mocnost, kterou drak využíval ve středověku, znovu povstane. Verše Zj 13,11–18 podrobněji rozvíjejí uzdravení šelmy a ve Zj 12,17 se mluví o drakově zuřivém pokusu vést válku proti těm, kdo „zachovávají přikázání Boží a drží se svědectví Ježíšova“. Šelma ze země (od Zj 13,11) je druhým spojencem, kterého drak využívá k oživení šelmy z moře a k útoku na Boží věrné.

Na první pohled tedy tyto verše nevykreslují příliš povzbudivý obraz. Přesto nám Boží slovo i během vzestupu této šelmy, uprostřed jejího rouhání a pronásledování, dává naději, protože i zde je představen Boží Syn a jeho smrt. Kristus však zvítězil, a proto nezáleží na tom, co drak a šelmy dělají. Bůh chce, abychom si uvědomovali, že Ježíš zvítězil a že zvítězil pro nás.

Osnova lekce

Lekce přináší varovný pohled na útoky draka a obou šelem v době konce. Uprostřed tohoto nelítostného konfliktu a pronásledování Božího lidu je nám však zjeven obětovaný Boží Syn a jeho vítězství, které zaručuje naši záchranu.

- Zj 13,1.2: První drakův spojenec a jeho historické paralely (neděle)
- Zj 13,2–4: Drak předává šelmě svou moc a ta získává celosvětový vliv (pondělí)
- Zj 13,5–7: Rouhání šelmy a pronásledování svatých (úterý)
- Zj 13,8–10: Kniha života a vytrvalost Božího lidu (středa)
- Zj 13,10: Rozvíjení vytrvalosti a věrnosti pro dobu konce (čtvrtek)

ŠELMA Z MOŘE

[1]Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha. [2]Ta šelma, kterou jsem viděl, byla jako levhart, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lví. A drak jí dal svou sílu i trůn i velikou moc. (Zj 13,1.2)

Osobní studium

Nejprve se zaměřme na stručnou osnovu Zj 13,1–10:

1. Popis šelmy vystupující z moře (Zj 13,1.2)
2. Spolupráce šelmy s drakem (Zj 13,2–4)
3. Působení šelmy (Zj 13,5–7)
4. Hodnocení šelmy (Zj 13,8–10)
5. Varování Božího lidu (Zj 13,10)

Přečti si celý oddíl, abys získal přehled o jednotlivých událostech a jejich posloupnosti.

Co znamená, že se „z moře vynořila dravá šelma" (Zj 13,1)? Viz také Iz 17,12; Da 7,2.3; Zj 17,15 a Jr 46,7.8.

Které znaky šelmy ze Zj 13,1 odkazují na proroctví v Da 7? Udělej si seznam společných charakteristik (viz Da 7,2–7; Zj 13,1.2).

Jedním z prvních rysů, kterých si Jan na šelmě všiml, bylo sedm hlav a deset rohů. Protože drak ze Zj 12,3 měl tytéž rysy, vidění zdůrazňuje úzké spojení mezi těmito dvěma bytostmi. Deset rohů odkazuje na Da 7 a symbolizuje rozdělení Římské říše (Da 7,7).

Jan dále odkazuje na Da 7. Ve Zj 13,2 se šelma vyznačuje vlastnostmi levharta, medvěda a lva. Jsou to tatáž zvířata jako v Da 7, jen jsou uvedena v opačném pořadí. Je to, jako by se Jan ohlížel zpět na levharta (Řecko), medvěda (Médo-Persii) a lva (Babylón). Šelma ze Zj 13,1.2 však není žádnou z těchto tří mocností, nýbrž čtvrtým, strašným zvířetem z Da 7,7 – Římskou říší.

Odkazem na deset rohů se proroctví stává ještě konkrétnějším. Skutečnost, že každý z deseti rohů má královskou korunu, naznačuje, že pohanský Řím již padl a národy, které vznikly po jeho zániku, uplatňují svou politickou autoritu. Působení této šelmy se tedy odehrává po rozdělení pohanského Říma. Podobně jako malý roh v Da 7 proto i tato šelma představuje papežský Řím.

Aplikace

Vyhraď si čas na studium, abys jasně pochopil souvislost mezi Da 7 a prvními verši Zj 13. Vzhledem ke klíčovým událostem, na které odkazují, zejména v kontextu posledních dnů, je důležité rozumět tomu, o čem tyto verše hovoří.

DRAK A ŠELMA

[2]Ta šelma, kterou jsem viděl, byla jako levhart, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lví. A drak jí dal svou sílu i trůn i velikou moc. [3]Jedna z jejích hlav vypadala jako smrtelně raněná, ale ta rána se zahojila. A celá země v obdivu šla za tou šelmou; [4]klekali před drakem, protože dal té šelmě svou moc, a klekali také před šelmou a volali: „Kdo se může rovnat té dravé šelmě, kdo se odváží s ní bojovat?“ (Zj 13,2–4)

Osobní studium

Co dal drak první šelmě ze Zj 13? Jak tomuto textu rozumíš?

Text popisuje scénu, kterou bychom mohli označit za uvedení na trůn: drak v době konce ustanovuje šelmu za spoluvládce ve svém království a za nástroj k prosazování vlastních cílů. Snaží se napodobit to, co učinil Bůh pro Krista: Kristus dostal autoritu od Boha a sedí na trůnu svého Otce (Zj 2,27; 3,21). K napodobení tohoto procesu satan využívá pohanský Řím, který předal svou moc papežství. Stále chce být jako Bůh (Iz 14,14)!

Prostuduj si Zj 1,18; 5,6 a 13,3. Jaké podobnosti mezi Kristem a první šelmou v nich nacházíme? Proč tyto paralely existují? Co chtějí zdůraznit?

Podle Zj 13,3 utrží šelma vystupující z moře smrtelnou ránu. Tato rána měla šelmu zabít; ale zahojila se a šelma pokračuje ve svém působení. Když Zj 17,8 mluví o šelmě, která „byla a není; vystoupí ještě z propasti“, zřejmě odkazuje na tuto konkrétní politickou a náboženskou mocnost.

Co bude výsledkem uzdravení této šelmy? (Zj 13,3.4)

V době konce bude mít působení této šelmy – papežského Říma – celosvětový dosah. „A užasnou ti obyvatelé země“ (Zj 17,8). Zj 13,4 jasně ukazuje, že šelma není pouze politickou, ale také náboženskou mocností: obyvatelé země se klanějí šelmě i drakovi. Důvodem této úcty je skutečnost, že se jí podle jejich názoru nikdo nevyrovná: „Kdo se může rovnat té dravé šelmě, kdo se odváží s ní bojovat?“ (Zj 13,4).

Jedinečnost její moci se projevuje v autoritě prosazovat vlastní vůli. Svou politickou převahou nutí druhé porušovat první přikázání.

Porovnej tvrzení, že se nikdo nemůže rovnat šelmě (Zj 13,4), s následujícími verši: Ex 15,11; 1S 2,2; Ž 35,10; 71,19; 86,8; 113,5 a Jr 10,6. Jak se v tomto protikladu projevuje téma velkého sporu?

Aplikace

Hlavní spor závěrečného konfliktu se týká uctívání. Proč je tak důležité, koho uctíváme? Proč Bohu záleží na tom, koho a jak uctíváme? Koneckonců, jestliže jsme „dobří“ lidé, žijeme slušně a k bližním se chováme laskavě, proč záleží na tom, koho a jak uctíváme?

ROUHÁNÍ ŠELMY

[5]A bylo jí dáno, aby mluvila pyšně a rouhavě a měla moc po čtyřicet dva měsíce. [6]A tak otevřela ústa a rouhala se Bohu, jeho jménu i jeho příbytku, všem, kdo přebývají v nebi. [7]A bylo jí dáno, aby vedla válku proti svatým a aby nad nimi zvítězila. Dostala moc nad každým kmenem, národem, jazykem i rasou. (Zj 13,5–7)

Osobní studium

Zj 13,5 ztotožňuje tuto „šelmu z moře" s malým rohem z Da 7, který utlačoval Boží lid po dobu 1 260 let. Na konci tohoto prorockého období, v roce 1798, vypadá jedna z hlav šelmy jako „smrtelně raněná" (Zj 13,3). Drak má však se zraněnou šelmou vlastní plán.

Daniel se totiž nezmiňuje pouze o období 1 260 let (Da 7,25), ale také o pyšných slovech malého rohu namířených proti Bohu (Da 7,8.11.25) a o tom, že malý roh pronásledoval svaté (Da 7,25) a přemáhal je (Da 7,21). Da 7 a Zj 13 tedy popisují tutéž nábožensko-politickou mocnost, avšak s jedním podstatným rozdílem: Zj 13 se zabývá jejím působením v době konce, poté co se její smrtelná rána zahojila. Tato mocnost se tak stává jedním z drakových nástrojů v závěrečném konfliktu.

Přečti si Zj 13,5–7 a vlastními slovy popiš povahu působení této šelmy. Které její charakteristiky zde vynikají?

V popisu této protibožské mocnosti převládá jedna charakteristika – rouhání. Nejprve zazní obecné konstatování, že šelma „otevřela ústa a rouhala se Bohu" (Zj 13,6). Potom je její rouhání vysvětleno podrobněji:

1. *Rouhá se Božímu jménu.* Rouhat se Božímu jménu znamená upírat Bohu jeho důstojnost, práva a moc. Děje se to tehdy, když si lidé přivlastňují Boží výsady, autoritu a tituly (J 10,33), nebo když svým jednáním znevažují Boží jméno (1Tm 6,1). Šelma přijímá uctívání obyvatel země. Co by mohlo být větším rouháním?
2. *Rouhá se Božímu příbytku.* Da 8 popisuje útok této mocnosti na prostřednickou službu Ježíše Krista v nebeské svatyni. Papežský Řím tvrdí, že lidští kněží mohou zprostředkovat Boží milost a odpouštět hříchy, přestože toto právo náleží výhradně Bohu (Mk 2,7). Tím znevažuje Kristovu službu v nebeské svatyni.
3. *Rouhá se těm, kdo přebývají v nebi.* Kniha Zjevení opakovaně představuje Boží lid jako obyvatele nebe (Zj 14,1). Je tedy možné, že se rouhání namířené proti nim projevuje v pronásledování, kterému čelí proto, že slouží Pánu (Zj 13,7).

Aplikace

Většina z nás, kteří milujeme Boha, by nikdy ani nepomyslela na to, že bychom se mu rouhali. Jakými nenápadnými způsoby se však můžeme tohoto hříchu dopouštět, aniž bychom si to uvědomovali? Zamysli se nad principy, které stojí za rouháním šelmy, a uvažuj, zda se některé z nich nemohou projevit také ve tvém jednání.

BERÁNKOVA KNIHA ŽIVOTA

[8]Budou před ní klekat všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od stvoření světa zapsána v knize života, v knize toho zabitého Beránka. [9]Kdo má uši, slyš! [10]Kdo má jít do zajetí, půjde do zajetí. Kdo má zemřít mečem, musí mečem zemřít. Teď musí Boží lid osvědčit trpělivost a víru. (Zj 13,8–10)

Osobní studium

Zj 13,8 popisuje působení šelmy z moře po uzdravení její smrtelné rány. Z tohoto verše vyplývá několik skutečností:

1. Text mluví o něčem všeobecném: „všichni obyvatelé země" budou před šelmou klekat. Její vliv tedy není omezen na určitou zeměpisnou oblast.
2. Svět se rozdělí podle toho, kdo koho bude uctívat.
3. Šelmu uctívají pouze ti, jejichž jména „nejsou od stvoření světa zapsána v knize života" (Zj 13,8). Z toho jasně vyplývá, že lidé, jejichž jména jsou v této knize zapsána, se šelmě neklanějí.

Co se z veršů dozvídáme o knize života a o těch, jejichž jména jsou v ní zapsána?

Ex 32,32
Da 12,1
Fp 4,3
L 10,20
Zj 3,5
Zj 20,12.15
Zj 21,27

Po popisu šelmy z moře a těch, kdo se jí klanějí, nás Zj 13,9.10 vyzývá, abychom pozorně naslouchali tomu, co se zde říká.

Aplikace

Přečti si znovu Zj 13,8. Mluví se zde o tom, že někteří lidé nejsou zapsáni „v knize života, v knize toho zabitého Beránka". Všimni si protikladu mezi knihou „života" a „zabitým" Beránkem. Jaký vztah je mezi Beránkovou smrtí a jmény zapsanými v knize života? Proč v této knize některá jména nejsou?

VÝZVA K TRPĚLIVOSTI A VÍŘE

Kdo má jít do zajetí, půjde do zajetí. Kdo má zemřít mečem, musí mečem zemřít. Teď musí Boží lid osvědčit trpělivost a víru. (Zj 13,10)

Osobní studium

Proč je ostatek vyzýván k rozvíjení určitých vlastností? (Zj 13,10)

Všimněme si výrazu „trpělivost", jímž ČEP překládá řecké slovo *hypomoné*. V tomto kontextu vyjadřuje dvě hlavní myšlenky. Zaprvé jde o vytrvalost ve vlastním odhodlání navzdory tlaku jednat jinak. Je to způsob života, který se nenechá ovládat vnějšími okolnostmi ani tlakem, který na člověka vyvíjejí. Takový život je zaměřený na zcela konkrétní cíl a projevuje se odvážnou ochotou snášet nepříznivé situace, například soužení, nemoc či pronásledování.

Druhým významem slova *hypomoné* je očekávání a naděje. Právě to člověku umožňuje se nevzdat a vytrvat. Lidé, kteří mají tuto křesťanskou ctnost, očekávají chvíli vysvobození. Vědí, že nepříznivé, nebo dokonce život ohrožující okolnosti, ve kterých se ocitli, nejsou konečným údělem křesťana. Jejich pohled je proto upřen ke konečnému vysvobození při návratu Ježíše Krista.

Další vlastností, o níž zde Jan mluví, je „víra". Řecké slovo *pistis*, které Jan použil, obvykle překládáme jako „víra", může však znamenat také „důvěru" nebo „věrnost". V tomto textu nejlépe odpovídá význam „věrnost". Jan povzbuzuje své čtenáře, aby navzdory utrpení, zlým silám temnoty a problémům zůstali věrní Bohu. Jak můžeme již dnes posilovat svou vytrvalost a věrnost?

„I za nejkrutějšího pronásledování si svědkové Ježíše Krista uchovali pevnou a čistou víru. Ačkoli byli zbaveni veškerého pohodlí, vyhnáni z dosahu slunečního svitu a museli žít v temné, třebaže jinak přívětivé náruči země, nestěžovali si. Povzbuzovali se navzájem slovy víry, trpělivosti a naděje a to jim pomáhalo lépe snášet útrapy a pronásledování. Ztráta pozemského pohodlí je nemohla přivést k tomu, aby se zřekli víry v Ježíše Krista. Zkoušky a pronásledování se staly pouze stupni, které je vedly blíže k pokoji a konečné odměně." (GC 40.41; VDV 31)

Aplikace

Jakými způsoby můžeme již nyní, ještě před pronásledováním, rozvíjet svou vytrvalost a věrnost? Mnozí z nás již někdy museli obě tyto vlastnosti projevit. Uvažuj o vztahu mezi nimi a o tom, proč je potřebujeme zejména v dnešní době.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Smrtelná rána. Podle Zj 13,1–10 dostala šelma smrtelnou ránu po skončení období 1 260 let. Toto prorocké období skončilo v roce 1798, kdy generál Louis-Alexandre Berthier s úmyslem skoncovat s papežstvím uvěznil tehdejšího papeže. „Pius VI., ačkoli mu bylo 81 let a byl nemocný, byl zajat a jako vězeň odvezen do Francie, kde zemřel 29. srpna 1799. Mnohým se zdálo, že toho dne došlo k úplnému zničení Svatého stolce." (*New Catholic Encyclopedia*, sv. 6, s. 191)

„Poté co byl Pius VI. zbaven světské moci, Francouzi ho zbavili také svobody. Jeho smrt v zajetí znamenala nejhlubší krizi papežství v celé jeho historii. V této události mnozí viděli naplnění proroctví, podle kterého smrtí ‚Pia Posledního' skončila apoštolská posloupnost." (*New Catholic Encyclopedia*, sv. 10, s. 965)

Otázky k rozhovoru

1. *Kam byste do událostí popsaných ve Zj 13,1–10 zařadili dobu, ve které žijeme? Jaký vliv by to mělo mít na náš křesťanský život a na plnění poslání církve?*
2. *Satan již dlouho připravuje svůj útok na ostatek věrných. Jak se před ním mohou věrní chránit? Co je naší jedinou ochranou a jak ji získáme?*
3. *Význam oběti Ježíše Krista je zdůrazněn přímo uprostřed Zj 13 (ve verši 8). Proč se zde o něm Jan zmiňuje uprostřed popisu Božích nepřátel a jejich pokusů zničit Boží lid?*
4. *Viděli jsme, že se satan snaží napodobit jednání Boha Otce i Krista. Proč to dělá? Co nám Bůh sděluje tím, že satanův pokus napodobit jej odhaluje?*

Shrnutí

Drak odešel, aby se připravil na poslední útok proti ostatku. Spojení náboženské a politické moci, které využíval během období 1 260 let, znovu vytvoří a použije proti Božím věrným. Rozhodující otázkou bude pravý předmět uctívání. Ti, kdo patří Kristu a jejichž jména jsou zapsána v knize života, jsou v bezpečí. Oběť Ježíše Krista je dostatečně mocná, aby je zachovala v naději a věrnosti.

Drak proti ostatku (2)

Texty na tento týden

Zj 13,11–18

Základní verš

„A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce.“ (Zj 14,1)

Ve 13. kapitole Zjevení se vytváří falešná trojice tvořená drakem, šelmou z moře a šelmou ze země. Staví se proti božské Trojici – Otci, Synu a Duchu svatému – a je připravena vylít svůj hněv na Boží věrné. Bůh svému lidu odhaluje, jakou taktiku nepřítel použije. Dělá to proto, aby nás dramatické události, které se budou odehrávat kolem nás, nepřekvapily, nezastrašily ani neoklamaly. Bůh budoucnost nejen zná, ale také ji drží ve svých rukou. To by nám mělo přinášet útěchu v situacích, které se z naší hříchem omezené perspektivy zdají beznadějné.

Text Zj 13,11–18 popisuje budoucí události, které se již začínají naplňovat, přičemž Spojené státy stojí v jejich popředí. Musíme si však dávat pozor, abychom nespekulovali nad rámec toho, co víme jistě. Nesmíme vytvářet podrobné scénáře událostí posledních dnů, jako bychom s jistotou znali každý detail. Faktem je, že tyto podrobnosti neznáme. Myslet si něco jiného znamená vystavit se zklamání nebo nějakému klamu.

Přesto nám Bůh prostřednictvím apokalyptických proroctví dal dostatek světla, abychom věděli, co bude podstatou těch nejdůležitějších sporů. Zjevil nám dost pravdy, abychom věděli, jaká rozhodnutí máme učinit již nyní. To nám pomůže připravit se, abychom zůstali věrní v době, kdy se téměř celý svět postaví proti Božímu Beránkovi, Ježíši, a jeho následovníkům.

Osnova lekce

Drak ve 13. kapitole Zjevení vytváří se šelmou z moře a šelmou ze země falešnou trojici, která se staví proti božské Trojici – Otci, Synu a Duchu svatému. Bůh tyto plány předem odhaluje, abychom díky světlu, které nám dal, zůstali věrni Ježíši.

- **Zj 13,11: Šelma ze země a Spojené státy americké (neděle)**
- **Zj 13,11.12: Odpadlý protestantismus a podpora první šelmy (pondělí)**
- **Zj 13,13.14: Spiritismus a klamné zázraky posledních dnů (úterý)**
- **Zj 13,14.15: Obraz šelmy a konečná zkouška věrnosti (středa)**
- **Zj 13,16–18: Znamení šelmy a věrnost Božímu zákonu (čtvrtek)**

ŠELMA ZE ZEMĚ

Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. (Zj 13,11)

I řekl Bůh: „Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře!" A stalo se tak. (Gn 1,24)

Osobní studium

Charakteristické znaky druhé šelmy:

1. Tato nová šelma povstává poté, co první šelma utrpěla smrtelnou ránu. Jelikož k tomu došlo v roce 1798, měli bychom hledat mocnost, která vznikla přibližně v té době.
2. Šelma ze země se podílí na uzdravení šelmy z moře. Obě tedy existují současně v době, kdy se smrtelná rána hojí, i poté.
3. Šelma ze země povstala z Boží moci. Symbolika výrazu „vyvstala ze země" je velmi důležitá (Zj 13,11). Je to jediná apokalyptická šelma, která vystupuje ze země, a ne z moře. „Země" zde označuje řídce osídlenou oblast na rozdíl od vod neboli „moře", které představují hustě osídlené oblasti (viz Jr 2,6; Zj 17,15). Symbolika je ještě bohatší, vezmeme-li v úvahu celý výraz „vyvstala ze země". Tato šelma se objevuje ze země podobně jako rostlina. Stejnou myšlenku nacházíme pouze ve zprávě o stvoření: „I řekl Bůh: ‚Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře!' A stalo se tak" (Gn 1,24). Symbolika šelmy vystupující ze země naznačuje, že povstala z Boží moci.
4. Popis šelmy, která „měla dva rohy jako beránek" (Zj 13,11), poukazuje na to, že se tato šelma zpočátku jevila jako mírný systém vlády založený na křesťanských zásadách. Na rozdíl od šelmy z moře neměla na rozích žádné koruny. Neměla tedy představovat systém neomezené vlády králů nebo papežů. Hledáme proto stát, který vznikl kolem roku 1798, tedy po skončení prorockého období 1 260 let, byl požehnán Bohem a měl být mírumilovným systémem založeným na protestantských křesťanských zásadách. Tyto charakteristiky se naplnily při vzniku Spojených států amerických.

Aplikace

Druhá šelma se podobá beránkovi, ale mluví jako drak. Koho v Bibli představuje beránek a koho drak? Beránek si nikdy nevynucuje uctívání, ačkoli on jediný na ně má právo. Drak se naopak snaží vynutit si uctívání sebe sama, ačkoli si je vůbec nezaslouží. Jak mohou lidé projevovat charakteristické vlastnosti jedné či druhé mocnosti?

SPOJENÍ DVOU ŠELEM

[11]Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. [12]Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. (Zj 13,11.12)

Osobní studium

Jak bys charakterizoval vztah, který vznikl mezi šelmou z moře a šelmou ze země? (Zj 13,12)

Význam slov „ale mluvila jako drak" (Zj 13,11) je vysvětlen hned ve verši Zj 13,12. Tento text shrnuje to, co je v následujících verších podrobněji. Druhá šelma má politickou, vojenskou i ekonomickou moc přimět svět, aby uctíval první šelmu. Je zřejmé, že druhá šelma má obrovský vliv a moc.

Ellen G. Whiteová v knize *Velké drama věků* (GC 440; VDV 289) ztotožňuje druhou šelmu se Spojenými státy. Pozoruhodné je, že to napsala před více než sto lety (v roce 1888), kdy USA zdaleka nebyly tak vlivnou a silnou mocností jako dnes. Které události, včetně těch z posledních dvaceti let, postavily Spojené státy do jedinečné pozice, aby mohly naplnit tuto tragickou prorockou úlohu?

První šelma, papežský Řím, předává moc druhé šelmě, protestantské Americe, která bude jednat jako její zástupce. Spojené státy budou vykonávat „veškerou její moc" (Zj 13,12). O jakou moc jde? Je to moc rouhat se Bohu a jeho svatyni a pronásledovat Boží lid (Zj 13,5–7). Toto proroctví „jasně naznačuje, že i v této zemi se postupně projeví nesnášenlivost a pronásledování, stejně jako u mocností, které představuje drak a šelma podobná levhartovi" (GC 442; VDV 290).

Šelma ze země se stane nástrojem první šelmy a bude přesvědčovat celý svět, aby se jí klaněl. Odpadlý protestantismus bude působit po celém světě, aby vyvýšil první šelmu a přiměl všechny, aby uznali její autoritu, a tím ji uctívali. Jan popisuje odpadnutí celosvětového rozsahu.

Aplikace

Mnozí upřímní křesťané z jiných církví věří, že v době konce nastane pronásledování, ale za pronásledovatele považují nějakou vnější světskou moc. Jak můžeš na základě dějin křesťanství ukázat, že pronásledování často vycházelo ze samotného křesťanství?

SPIRITISMUS A ŠELMY: ZÁZRAKY

[13]A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem. [14]Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu. (Zj 13,13.14)

Osobní studium

Jaký je podle úvodního textu (Zj 13,13.14) cíl zázraků, které koná šelma ze země?

Aby dosáhli celosvětové nadvlády, používají drak a obě šelmy ze Zjevení 13 – šelma ze země i šelma z moře – zázraky. Tyto zázraky se dějí mocí démonů, kteří vycházejí do celého světa, aby všechny sjednotili proti Bohu a jeho lidu (Zj 16,13.14). Je zmíněn jeden konkrétní zázrak, což zdůrazňuje jeho důležitost: šelma způsobí, že oheň sestoupí z nebe.

Jak rozumíš slovům „A činí veliká znamení, dokonce i oheň z nebe nechá před zraky lidí sestoupit na zem" (Zj 13,13)?

V knize Zjevení je oheň symbolem Božího soudu a Boží přítomnosti (Zj 8,5; 14,10). Duch je znázorněn jako „sedm světel" (Zj 4,5) a sám Kristus má „oči jako plamen ohně" (Zj 1,14) a „nohy jako ohnivé sloupy" (Zj 10,1). Janův obraz připomíná také událost, při níž se prorok Elijáš setkal s Baalovými proroky na hoře Karmel. Pravý Bůh se tehdy zjevil tím, že nechal sestoupit oheň z nebe (1Kr 18,20–39). Něco takového dokázal pouze Hospodin. Ve Zj 13,13 však bude drak prostřednictvím druhé šelmy schopen učinit něco tak podobného, že tím oklame nepozorné.

V Novém zákoně se s ohněm sestupujícím z nebe setkáváme ve dvou případech. Poprvé o Letnicích, kdy Duch svatý sestoupil na učedníky v podobě ohnivých jazyků (Sk 2,1–4). Text Zj 13,13 by tedy mohl varovat před falešným vylitím Ducha, které vyvolá falešné oživení celosvětového rozsahu.

Druhou zmínku o ohni sestupujícím z nebe nacházíme ve 2Te 1,7.8: „Až se zjeví Pán Ježíš z nebe se svými mocnými anděly, aby v plameni ohně vykonal trest na těch, kteří neznají Boha, a na těch, kteří odpírají poslušnost evangeliu našeho Pána Ježíše." Oheň z nebe je zde symbolem Kristova návratu. Mohlo by Zjevení předpovídat, že démonické mocnosti prostřednictvím dvou šelem napodobí Kristův příchod? (Viz GC 624.625; VDV 403.)

Aplikace

Adventista Filip má přítele Antona, který se intenzivně zajímá o ezoteriku a různé duchovní a nadpřirozené projevy. Kdykoli se Filip snaží Antona před takovými praktikami varovat, Anton ho odbude s tím, že byl svědkem „zázraků", které posílily jeho zájem. Co nám dnešní lekce říká o tom, jak moudře a vyváženě vnímat a interpretovat různé nadpřirozené jevy a „zázraky"?

OBRAZ ŠELMY

[14]Bylo jí dáno dělat znamení ke cti první šelmy a svádět jimi obyvatele země; rozkazuje obyvatelům země, aby postavili sochu té šelmě, která byla smrtelně zraněna mečem, a přece zůstala naživu. [15]Je jí dáno, aby do sochy té šelmy vdechla život, takže ta socha mluvila a vydala rozkaz, že zemřou všichni, kdo před ní nepokleknou. (Zj 13,14.15)

Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času. (Da 7,25)

Osobní studium

Jakou zkoušku věrnosti ukládá podle úvodního textu (Zj 13,14.15) druhá šelma světu ve jménu první šelmy?

Ať už se socha (obraz; ČSP) té šelmy (Zj 13,15) projeví v konkrétních podrobnostech jakkoli, jedno je zřejmé: hlavním sporným bodem bude uctívání. Koho uctíváme? Tato jednoduchá otázka rozdělí svět naplno a bolestně na dva tábory.

Přečti si 3. kapitolu knihy Daniel (zaměř se na verše 3, 5, 10, 14, 18 a 28). Jaké paralely existují mezi touto kapitolou a tím, co je popsáno ve Zj 13? Všimni si také, o které přikázání jde v Da 3 a které přikázání bude předmětem sporu v závěrečných událostech popsaných ve Zj 13.

Co mají tato dvě přikázání společného? (Viz také Da 7,25.) Ve starověkém světě byl obraz považován za zástupce osoby, kterou znázorňoval. Viděli jsme, že druhá šelma jedná v zájmu první šelmy (Zj 13,14), což lze vyjádřit také tak, že tato mocnost v jistém smyslu působí jako „obraz" první šelmy.

Ve Zj 13,15 se píše, že druhá šelma „do sochy té šelmy vdechla život". Jaké podobné vyjádření nacházíme v Gn 2,7? Jaké paralely lze v kontextu velkého sporu najít mezi událostmi ze Zj 13 a Gn 2?

Symbolika vdechnutí života do obrazu šelmy pochází z Gn 2,7, kde se píše, že Bůh při stvoření člověku vdechl život, aby se stal živým tvorem a aby mohl žít k Božímu obrazu. Šelma podobná beránkovi, si bude nárokovat to, co náleží jedině Bohu: moc dávat a brát život. Odmítnutí uctívat šelmu nebo její obraz, tedy nepodřídit se jejím příkazům a učení, bude považováno za zradu hodnou smrti.

Aplikace

Říká se, že člověk nemůže žít, aniž by něco uctíval. Zdá se, že je tomu opravdu tak. Koho nebo co uctíváš ty? Je to skutečně Bůh, nebo ty sám, tvé jméno či tvá rodina? Je to snad bohatství, moc nebo něco jiného? Jak můžeš s jistotou zjistit, koho nebo co opravdu uctíváš? Proč je důležité to vědět?

ZNAMENÍ A ČÍSLO ŠELMY

[16]A nutí všechny, malé i veliké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch, [17]aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména. [18]To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest. (Zj 13,16–18)

Osobní studium

Proč se Jan zmiňuje o znamení a čísle první šelmy? (Zj 13,16–18)

Znamení šelmy. Toto znamení, které je spojeno se jménem šelmy, označuje ty, kdo jsou šelmě oddáni. Jména v Bibli často vyjadřují charakter dané osoby. Ti, kdo přijmou toto znamení, projevují stejného ducha vzpoury, jaký je charakteristický pro první šelmu. Je to duch, který otevřeně vystupuje proti Božímu zákonu (Da 7,25). Naproti tomu ti, kdo přijmou Boží pečeť, zachovávají Boží přikázání, a tím prokazují svou věrnost Bohu (Zj 12,17; 14,12). První šelma, papežský Řím, se postavila proti Božímu zákonu a pokusila se jej změnit tím, že přenesla svěcení soboty na neděli. Tímto činem chce potvrdit svou autoritu. Ti, kdo se této autoritě podřídí, to dají najevo zachováváním neděle. Právě to je jasný znak či znamení věrnosti jménu šelmy a tomu, co šelma představuje.

Proč říkáme, že lidé, kteří dnes světí neděli, ještě nemají znamení šelmy? Proč je důležité tuto skutečnost správně chápat?

Číslo šelmy. Znamení, jméno a číslo šelmy spolu úzce souvisejí (Zj 13,17). Mnozí se snažili vysvětlit význam čísla 666. Musíme při tom být velmi opatrní. Měli bychom začít studiem dvou dalších biblických pasáží, v nichž se toto číslo objevuje. První je 1Kr 10,14: množství zlata, které Šalomoun každoročně dostával, činilo 666 talentů. Bylo to naplnění jednoho z požehnání, která mu Bůh slíbil (1Kr 3,12.13). Otázka by tedy mohla znít: Představí šelma použitím čísla 666, že je Božím požehnáním pro lidstvo? Druhou pasáží je Ezd 2,13, kde je uvedeno, že se z Babylónu vrátilo 666 potomků Adónikama. (V Neh 7,18 je uveden počet 667, což je zřejmě písařská chyba.) Druhá otázka by tedy mohla znít: Představí šelma a její následovníci, že jsou pravým Božím lidem, který vyšel z Babylónu? (Další vysvětlení najdeš v páteční části.)

Bibličtí badatelé vysvětlují číslo 666 různými způsoby. Někteří například zjistili, že sečteme-li číselnou hodnotu písmen jména jednoho z bývalých amerických prezidentů, dostaneme číslo 666. Jiní spatřovali význam v tom, že před lety měly všechny jeruzalémské autobusy na registračních značkách číslo 666. Takové spekulace a pokusy o výklad biblického proroctví neberou v úvahu kontext pasáže a charakteristiky šelmy vystupující z moře. Musíme dbát na to, abychom vždy porovnávali Písmo s Písmem. Také bychom měli být trpěliví a vyhýbat se spekulacím, pokud nám význam některé pasáže není jasný.

Aplikace

Zopakuj si charakteristiky mocností znázorněných šelmami ve 13. kapitole Zjevení, abys měl jistotu, koho představují. Jak se v tvých nejhlubších postojích a pohnutkách odráží věrnost Bohu a ochota podřídit se jeho vedení?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 25. kapitolu „Nezměnitelná Boží vůle" z knihy *Velké drama věků* (GC 433–450; VDV 285–295).

Na závěr studia tohoto týdne se blíže podívejme na následující vysvětlení:

1. *Vicarius Filii Dei* („Zástupce Syna Božího"). Od reformace se tento papežský titul používá při výpočtu čísla 666 (Zj 13,18) a již mnoho let je tento výklad rozšířen také mezi adventisty. Ačkoli Vatikán tvrdí, že tento výraz nebyl považován za oficiální papežský titul, v některých historických dokumentech římské církve se k označení papeže používal, což tomuto spojení s číslem 666 dodává určitou věrohodnost. Z našeho studia Bible a historických skutečností však jasně vyplývá, že první šelma představuje papežský Řím, i kdybychom si nebyli jisti významem čísla 666.
2. *Sdílení poselství s druhými.* Když druhým představujeme poselství 13. kapitoly Zjevení, měli bychom klást důraz na evangelium v kontextu proroctví o době konce. Neměli bychom útočit na jednotlivce ani na církve, ale spíše vyzývat křesťanské církve, aby se vrátily k Bibli jako k pravidlu víry a života. Máme to dělat pokorně a se snahou získat si přátele. Naše jednání by měl ovládat Kristův duch.

Otázky k rozhovoru

1. *Víme, že v událostech posledních dnů sehraje spiritismus významnou roli. Jak se na to můžeme připravit, abychom nebyli oklamáni? Která klíčová pravda nás chrání před svody spiritismu?*
2. *Proroctví předpovídá, že útlak a pronásledování budou celosvětové. Proč se tedy máme dnes zasazovat o náboženskou svobodu, když víme, že k pronásledování stejně dojde?*
3. *Pro mnoho lidí je těžké pochopit, jak by mohla být náboženská svoboda ohrožena v zaslíbené „zemi svobody" – ve Spojených státech amerických. Mělo by toto proroctví nějak ovlivnit způsob, jakým vykládáme Zj 13? Pokud ano, jak?*

Shrnutí

Text Zj 13,11–18 popisuje, jak protestantismus podpoří a napodobí středověké odpadnutí a uzákoní a bude vynucovat znamení šelmy. Bude se to dít po celém světě prostřednictvím projevů démonských sil, které se budou zjevovat dokonce i v podobě Krista. Ostatek na hoře Sijón je však v přítomnosti Beránka v bezpečí.

Poselství tří andělů

Texty na tento týden

Zj 14,1–12

Základní verš

„Volal mocným hlasem: ‚Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.‘“ (Zj 14,7)

Třináctá kapitola Zjevení končí ekonomickými sankcemi, a dokonce rozsudkem smrti nad Božím lidem, který se odmítá klanět obrazu (soše) šelmy. Nepřítel jej chce úplně vyhubit, protože se chce prohlásit za právoplatného vlastníka tohoto světa. To však nemůže udělat, dokud zde žijí lidé, kteří mu odmítají vzdát poctu, o níž je přesvědčen, že mu náleží.

Protože drak usiluje o to, aby se mu klaněli všichni lidé na celém světě, můžeme říci, že jeho hnutí a ideologie mají celosvětový dosah. Má však mocného protivníka. Evangelijní poselství o spasení jedině prostřednictvím Beránka a výzva k uctívání Boha a Beránka se šíří po celém světě s velkou mocí.

Zjevení ukazuje dvě souběžná celosvětová hnutí, jejichž cíle jsou zcela odlišné, ba protichůdné. Proti satanově lstivé výzvě, aby jej lidé uctívali, stojí poslední Boží poselství světu a poslední nabídka záchrany. Toto poselství vyzývá Boží lid, aby vyšel z Babylónu. Bůh vyzývá svůj lid k víře a poslušnosti, které pramení z pravého uctívání a ze společenství se Stvořitelem a Vykupitelem.

Osnova lekce

Tato lekce představuje dvě celosvětová hnutí a závěrečné varování před druhým příchodem Ježíše Krista. Prostřednictvím poselství tří andělů Bůh vyzývá svůj lid k pravému uctívání Stvořitele a k odchodu z duchovního Babylónu.

- **Zj 14,1–5; 16,12–16: Shromáždění Božího lidu na hoře Sijón (neděle)**
- **Zj 7,2–4: Boží pečeť a věrnost Stvořiteli (pondělí)**
- **Zj 14,6.7: Výzva k pravému uctívání Stvořitele (úterý)**
- **Zj 14,8: Pád duchovního Babylónu a jeho bludů (středa)**
- **Zj 14,9–12: Varování před šelmou a věrnost ostatku (čtvrtek)**

GLOBÁLNÍ MISIE – SIJÓN A HARMAGEDON

[1]A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce. [2]A slyšel jsem hlas z nebe jako hukot množství vod a jako zvuk mocného hřmění; a znělo to, jako když hudebníci rozezvučí své nástroje. [3]Zpívali novou píseň před trůnem, před těmi čtyřmi bytostmi a před starci. Nikdo nebyl schopen naučit se té písni, než těch sto čtyřicet čtyři tisíce z obyvatel země, kteří byli vykoupeni. [4]To jsou ti, kdo neporušili svou čistotu se ženami a zůstali panici. Ti následují Beránka, kamkoli jde. Ti jako první z lidstva byli vykoupeni Bohu a Beránkovi. [5]Z jejich úst nikdo neuslyšel lež; jsou bez úhony. (Zj 14,1–5)

Osobní studium

Co představují hory Sijón a Harmagedon (Ž 27,5; 74,2; Zj 14,1; 16,14.16)?

Mezi Božím plánem a plánem draka můžeme pozorovat několik pozoruhodných paralel (viz tabulka níže).

Harmagedon není skutečným zeměpisným místem. Je spíše symbolem poslední konfrontace mezi Kristem a satanem před Ježíšovým příchodem ve slávě.

Mezi adventisty sedmého dne existují dva hlavní pohledy na Harmagedon. Oba vycházejí z toho, že hebrejské slovo *har* znamená „hora". Podle prvního názoru odkazuje *megiddo* na místo Megido. Harmagedon by tedy znamenal „hora Megido", tedy hora Karmel, kde se Elijáš postavil proti Baalovým prorokům a kde se Hospodin zjevil v ohni. Harmagedon by v tom případě označoval poslední konfrontaci mezi drakem a Bohem, při níž se Hospodin opět zjeví jako jediný pravý Bůh.

Druhý pohled chápe název Harmagedon jako odkaz na Iz 14,13.14. Lucifer chtěl vyvýšit svůj trůn na „Hoře setkávání" (Iz 14,13; z hebr. *har-mo´ed*), kde stál Boží trůn. Harmagedon tedy poukazuje na satanův poslední pokus trvale zaujmout Boží místo v tomto světě. Oba názory dobře zapadají do poselství knihy Zjevení.

Boží plán	**Plán draka**
1. Prostředek Tři andělé (Zj 14,6.8.9)	*1. Prostředek* Tři nečistí duchové (Zj 16,13.14)
2. Metoda Hlásání evangelia (Zj 14,6) Oslovení obyvatelů země, každé rasy, kmene, jazyka a národa (Zj 14,6)	*2. Metoda* Konání zázraků (Zj 16,14) Působení na krále země (Zj 16,14)
3. Cíl Hlásáním evangelia odhalit síly zla (Zj 14,8–10) Shromáždit ostatek na hoře Sijón (Zj 14,1–3)	*3. Cíl* Oklamat svět (Zj 13,13; 16,14) Shromáždit krále země na Harmagedon (Zj 16,14.16)
4. Konečný výsledek Vítězství (Zj 14,4)	*4. Konečný výsledek* Porážka (Zj 16,19)

Aplikace

Jak se tvá víra v Boha a důvěra v jeho konečné vítězství projevují ve chvílích, kdy tě obklopuje nejistota a tlak tohoto světa?

OSTATEK A BOŽÍ PEČEŤ

[2]A hle, jiný anděl vystupoval od východu slunce; v ruce držel pečetidlo živého Boha a mocným hlasem volal na ty čtyři anděly, jimž bylo dáno škodit zemi i moři: [3] „Neškoďte zemi, moři ani stromoví, dokud neoznačíme služebníky našeho Boha na jejich čelech!“ [4]Pak jsem slyšel počet označených: sto čtyřiačtyřicet tisíc označených ze všech pokolení Izraele. (Zj 7,2–4)

Osobní studium

Jaká je souvislost mezi Boží pečetí a Božím jménem? (Zj 14,1; 7,2–4)

Pečetě sloužily ve starověkém světě i v Bibli k různým účelům. Výraz „pečetidlo“ zde označuje samotný nástroj. Pečeť je v Bibli symbolem vlastnictví (Ef 1,13), nedotknutelnosti (Mt 27,66) a pravosti (1Kr 21,8). Všechno, co neslo pečeť, bylo chráněno a v bezpečí.

V novozákonní době se výraz „pečeť“ používal jako synonymum pro „znak“ nebo „znamení“. Pavel píše, že Abraham přijal znamení obřízky jako „pečeť spravedlnosti z víry“ (Ř 4,11), tedy jako důkaz, že byl ospravedlněn vírou. Dalším znamením, o němž se mluví ve Starém zákoně, je sobota.

V každém z následujících veršů je sobota chápána jako znamení. Co jednotlivé texty říkají o jejím významu?

Ex 31,17
Ex 31,13
Dt 5,15

Ve Zjevení je poslušnost Božímu zákonu znamením oddanosti a věrnosti Bohu (Zj 12,17; 14,12). Pečeť na čelech těch, kdo patří k ostatku, znamená, že mají na čele napsáno jméno Boha a Beránka (Zj 14,1; viz také Zj 7,3). Mít na čele jméno vyjadřuje dvě myšlenky: (1) patřit Bohu a být pod jeho ochranou (Zj 7,3) a (2) svým životem odrážet Boží charakter a jeho svatost (Zj 14,5). Jméno v Bibli představuje charakter osoby, která je nosí.

Boží služebníci v posledních dnech projeví ve svém každodenním životě plnou oddanost Bohu a svatost poslušností jeho zákona, zejména přikázání o sobotě, které je znamením posvěcení. Boží pečeť tedy vyjadřuje bezvýhradnou věrnost Bohu, která se projevuje poslušností jeho zákona, především přikázání o sobotě.

Aplikace

Ellen G. Whiteová popisuje Boží pečeť v souvislosti se „zakotvením v pravdě, a to rozumovým i duchovním“ (4BC 1161). Jak tomuto výroku rozumíš? Co nám říká o tom, jak se máme již nyní připravovat na přijetí Boží pečeti, a tím se chránit před přijetím znamení šelmy?

POSELSTVÍ PRVNÍHO ANDĚLA

[6]Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. [7]Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,6.7)

Osobní studium

Co je obsahem a cílem poselství prvního anděla? (Zj 14,6.7)

Poselství prvního anděla má velmi srozumitelnou strukturu. Nejprve je uvedeno samotné poselství, poté jeho adresáti a nakonec výzva.

1. *Poselství.* První anděl zvěstuje „věčné evangelium“ (Zj 14,6). Je věčné, protože je neměnné, stále platné a navěky pravdivé. Evangelium hovoří o spásném díle Ježíše Krista: o jeho vtělení, pozemské službě (letos si připomínáme dvoutisící výročí jeho začátku), smrti, vzkříšení a velekněžské službě za nás. Patří k němu také závěrečný soud (Ř 2,16) a Kristův příchod (1Te 1,5.9.10). Dnes musíme hlásat spasení jedině prostřednictvím víry v Krista, která vede k poslušnosti.
2. *Adresáti.* Poselství je univerzální, protože také hřích je univerzální. Evangelium je určeno celému lidstvu bez rozdílu, protože všichni jsme hříšníci.
3. *Výzva.* Výzvu vyjadřují tři rozkazovací tvary: „Bojte se Boha … vzdejte mu čest … poklekněte…“ Když si člověk uvědomí Hospodinovu velikost (Ž 96,4), spravedlnost (Zj 15,3.4) a záchranu (Iz 45,21.22), skloní se před Bohem ve víře a poslušnosti. Bát se Boha znamená dbát na jeho přikázání (Dt 8,6).

Tato výzva nám také říká, abychom vzdali Bohu čest a uznali, že jsme hříšníci, kteří potřebují záchranu. V Kristu nacházíme nejvíce nás milující a nejdůležitější bytost svého života, svého Přítele a Spasitele. Když jej oslavujeme, dáváme najevo, že patříme jemu, a ne silám zla. Vzdát Bohu čest neznamená dát mu něco, co nemá, ale přiznat mu prvořadé místo ve svém životě. Výzva je zdůvodněna tím, že již začal závěrečný soud, který předpověděl prorok Daniel. Jde o poslední etapu Kristova díla pro hříšníka a poslední příležitost přidat se k Beránkovi a následovat jej.

Výzva se týká také uctívání, které je ústředním tématem velkého sporu. Jedině Bůh, nikoli drak, je hoden uctívání, protože pouze Bůh je náš Stvořitel. Tato výzva nás přivádí zpět k sobotě jako znamení stvoření. Sobota je jasným a zjevným odmítnutím modlářství i evoluce.

Aplikace

Poselství prvního anděla obsahuje „věčné evangelium“ (Zj 14,6). Proč začíná právě touto pravdou, dobrou zprávou o tom, co Kristus udělal pro naši záchranu? Jaký význam by měl zbytek poselství tří andělů, kdybychom vynechali pravdu o spasení prostřednictvím víry v Krista?

POSELSTVÍ DRUHÉHO ANDĚLA

[8]Za ním letěl druhý anděl a volal: „Padl, padl veliký Babylón, který opojil všechny národy svým smilstvím a dal jim pít z poháru hněvu.“ (Zj 14,8)

Osobní studium

Jaký byl výsledek spolupráce Babylónu a národů země? (Zj 14,8)

Ve Starém zákoně byl Babylón úhlavním nepřítelem Boha a jeho lidu (Jr 50,24.28.29). V knize Zjevení je tomu stejně. Babylón tvoří drak, šelma z moře a šelma ze země (Zj 16,13.14). Původ Babylónu je spojen s duchem lidské pýchy a vzpoury proti Bohu (Gn 11,1–9). Bible vykládá jméno Babylón jako „zmatek“ – chaos, který způsobují hřích, zlo a podvod.

Jaký jiný symbol používá Bible k popisu Babylónu? Proč právě tento symbol? (Zj 17,1–4)

Babylón je zde znázorněn ženou, aby byla zdůrazněna jeho náboženská moc (Zj 17,1–4). Čistá žena je v Písmu symbolem Božího lidu (Zj 12,1), zatímco nevěstka představuje ty, kdo jsou Bohu nevěrní (Ex 34,15; Iz 1,21; Jr 2,20; Ez 16,41).

Duchovní nevěra znamená odmítnutí pravdy, které vede k modlářství a k mísení pravdy se lží (Jr 2,23–25; Oz 1–3). Žena ve Zjevení dává národům pít své vlastní víno, nikoli víno představující Kristovu krev – věčné evangelium. Odpadnutí vede k vytváření politických spojenectví mezi Božím lidem a národy země (Ez 16,26–29).

Odpadnutí křesťanství, které předpovídá apoštol Pavel, začalo krátce po apoštolské době a prohlubovalo se během středověku. Když se k němu přidá drak a odpadlý protestantismus, dosáhne celosvětových rozměrů. Jako nábožensko-politická mocnost se před příchodem Ježíše Krista pokusí ovládnout celý svět. Babylón tedy označuje proces odpadnutí v křesťanském světě pod vedením draka a dvou šelem, který vyvrcholí celosvětovou krizí popsanou ve Zj 13,15–17. Tehdy Babylón vytvoří celosvětové spojenectví náboženských a politických mocností. Konečný pád Babylónu a jeho falešného evangelia však má být veřejně oznamován (GC 390; VDV 258).

Aplikace

Musíš žít v „Babylónu“, abys byl „Babylóňanem“? Mohou lidé žít v „Jeruzalémě“, a přesto mít „Babylón“ v sobě? Pokud ano, co to znamená a jak se to dá změnit?

POSELSTVÍ TŘETÍHO ANDĚLA

[9]Za nimi letěl třetí anděl a volal mocným hlasem: „Kdo kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch na čelo či na ruku, [10]bude pít víno Božího rozhorlení, které Bůh nalévá neředěné do číše svého hněvu; a bude mučen ohněm a sírou před svatými anděly a před Beránkem. [11]A jeho muka neuhasnou na věky věků a dnem ani nocí nedojde pokoje ten, kdo kleká před šelmou a jejím obrazem a nechal si vtisknout její jméno. [12]Zde se ukáže vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši.“ (Zj 14,9–12)

Osobní studium

Před čím varuje poselství třetího anděla? (Zj 14,9–12)

Poselství třetího anděla varuje lidstvo, aby se nepodřídilo šelmě. Ti, kdo to udělají, budou čelit blížícímu se Božímu hněvu. Z varování vyplývá, že mají zůstat věrní Beránkovi.

Jaký úděl čeká ty, kdo nebudou dbát na varování třetího anděla?

O Božím hněvu se zde dozvídáme několik skutečností:

1. Je jako pohár neředěného vína, což znamená, že při soudu nebude Boží hněv zmírněn jeho milosrdenstvím (Zj 22,11).
2. Boží hněv je přirovnán k hořící síře; je mimořádně bolestivý.
3. Vzpurní lidé budou před anděly a Beránkem prožívat velké utrpení. Budou stát před Božím trůnem a hledět na Božího Beránka a na jeho nádherný, milující charakter, který se projevil na kříži, s vědomím, že odmítli nabídku záchrany. Poznání, že navždy zahynou a budou odloučeni od Boží lásky, bude nesmírně bolestivé (Zj 6,15–17). Bude to podobné tomu, co Ježíš prožil na kříži.
4. Vzpurní lidé obtížení výčitkami svědomí nenajdou odpočinek. Dostali jsme ujištění: „Každý člověk zaslepený hříchem pozná před křížem jeho skutečný význam. Kříž a jeho tajemná Oběť hříšníky usvědčí.“ (DA 58; TV 33) V té chvíli všichni bezbožní „uznají, že byli z nebe vyloučeni po právu“ (GC 668; VDV 431). Pro vzpurné lidi platí: „Svatost a pokoj nebe by jim působily utrpení. Boží sláva by pro ně byla zničujícím ohněm.“ (GC 543; VDV 354) Oheň je zcela jistě stráví. Slova „jeho muka neuhasnou na věky věků“ (Zj 14,11) znamenají, že budou úplně zničeni (Iz 34,9.10). Následky ohně budou věčné.

Jak jsou ve Zj 14,12 charakterizováni svatí, tedy ostatek?

Výraz „věrnost Ježíši“ odkazuje na víru, kterou vkládáme v Ježíše jako svého Spasitele. Boží lid byl ospravedlněn vírou a z vděčnosti k Ježíši zachovává Boží přikázání. Evangelium a zákon jsou neoddělitelné.

Aplikace

Poselství tří andělů představuje jasný rozdíl mezi spasenými a ztracenými. Jakou radu bys dal někomu, kdo chce již nyní stát na správné straně, ale bojí se, že na ní možná není?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 21. kapitolu „Odmítnuté varování" z knihy *Velké drama věků* (GC 375–390; VDV 249–258).

Na závěr této lekce si všimněme následujících bodů:

1. *Sobota v centru.* Sloveso „klanět se" se ve 13. a 14. kapitole knihy Zjevení vyskytuje sedmkrát, přičemž šestkrát se vztahuje na falešné uctívání. Lidé se klaněli drakovi a šelmě a také obrazu šelmy. Jediná výzva k pravému uctívání ve Zj 14,7 je klíčovým textem celého tohoto oddílu. Výzva „poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod" odkazuje na čtvrté přikázání. Je tedy zřejmé, že rozhodující závěrečná zkouška se týká soboty. Když kniha Zjevení vyzývá lidi, aby se klaněli pravému Pánu, činí tak v kontextu čtvrtého přikázání – přikázání o sobotě. Jde o přesvědčivý důkaz, že Jan, pisatel Zjevení, chápal sobotu jako klíčový sporný bod událostí soustředěných kolem znamení šelmy na samotném konci času.
2. *Babylón a Eufrat.* „Andělův výklad řeky Eufrat (lidé, zástupy, národy a jazyky) nám nedovoluje vztahovat tuto pasáž doslovně na oblast Blízkého východu. Kdykoli Bůh v dějinách Izraele vysušil řeku nebo záplavu nepřátel, znamenalo to soud nad nepřáteli Božího lidu. Vysušení velké babylónské řeky během šesté rány nebude výjimkou (Zj 16,12). Rozsudek bude vykonán, až si političtí vládci a zástupy ze všech národů náhle uvědomí Boží soud nad náboženským Babylónem a společně jej přestanou podporovat." (LARONDELLE, Hans K. Armageddon. In: *Symposium on Revelation—Book II*, Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, General Conference of Seventh-day Adventists, 1992, s. 386, 387)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč poselství prvního anděla začíná hlásáním evangelia a teprve potom pokračuje výzvou bát se Boha, vzdát mu čest a pokleknout před ním? Proč je poselství podáno v tomto pořadí, a ne tak, že by evangelium následovalo až po výzvě bát se Boha a oslavovat jej?*
2. *Je projev Božího hněvu v době konce slučitelný s jeho láskou? Jak mohou obě tyto skutečnosti vyjadřovat to, kým Bůh je? Proč je podle vás trest pro ty, kdo uctívají šelmu, tak přísný?*
3. *Text Zj 14,13 říká o těch, kdo zemřeli v Pánu, že „jejich skutky jdou s nimi". Co to znamená? Co nám to říká o významu skutků? Co to o nich naopak neříká?*

Shrnutí

Součástí Božího plánu je závěrečná výzva světu, aby se k němu vrátil a projevil to láskou a věrností. Prostřednictvím poselství tří andělů Bůh odhaluje plán draka i jeho konečnou porážku. Božím záměrem je shromáždit svůj pozůstatek a vyvést jej z Babylónu dříve, než bude pozdě.

Vrchol apokalyptického očekávání – blahoslavená naděje

Texty na tento týden

Sk 1,10.11; Mt 24,30; 1Te 4,15–17; J 14,1–3; Zj 21,1–7; Iz 35

Základní verš

„Ten, od něhož je to svědectví, praví: ‚Ano, přijdu brzo.‘ Amen, přijď, Pane Ježíši! Milost Pána Ježíše se všemi.“ (Zj 22,20.21)

Starověcí řečtí dramatici ve svých hrách často používali trik zvaný *deus ex machina* (doslova „bůh ze stroje“). Postavy ve hře čelí zdánlivě neřešitelnému dilematu, když se najednou – spuštěný na jeviště pomocí kladkostroje – zjeví „z nebe“ bůh (herec nebo socha) a celou zápletku vyřeší.

I když je toto přirovnání velmi nedokonalé, představa Boha přicházejícího z nebe, aby „zachránil situaci“, je nejvyšší a konečnou nadějí všech křesťanů na celém světě. Je jí druhý příchod Ježíše Krista, který se vrátí, aby si vzal zpět vše, co mu právem od začátku patřilo.

Všechna apokalyptická proroctví, která jsme dosud studovali, ukazovala různým způsobem na dobu, kdy Boží vláda na této planetě bude konečně viditelná a trvalá. Návrat našeho Pána Ježíše je ujištěním o tom, že zvítězí mír, spravedlnost a láska a že ničivá přítomnost hříchu, který způsobil tolik bolesti, strachu a nejistoty, definitivně skončí. Tato slavná naděje způsobila, že mnozí věřící se v minulosti stali poutníky očekávajícími „blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista“ (Tt 2,13). A právě tato naděje má být stejně vzácná pro nás, kteří dnes očekáváme tentýž zaslíbený návrat Ježíše Krista.

Osnova lekce

Návrat Ježíše Krista je nejvyšší nadějí všech věřících a přinese definitivní konec hříchu, bolesti a strachu. Jeho příchod bude viditelný po celém světě. Pán při něm promění svůj lid a zničí zlo. Nakonec toto jeho slavné vítězství vyústí v úplnou obnovu země a dokonalou věčnou radost.

- Sk 1,10.11: Viditelný a osobní návrat Ježíše Krista (neděle)
- Tt 2,11–13: Celosvětový projev moci a Boží slávy (pondělí)
- 1Te 4,15–17: Vzkříšení a proměna věrného Božího lidu (úterý)
- Zj 19,19–21: Definitivní zničení zla a Boží opozice (středa)
- Zj 21,1–5: Obnova země a dokonalý věčný život (čtvrtek)

TEN, KTERÝ PŘIJDE

[10]A když upřeně hleděli k nebi za ním, jak odchází, hle, stáli vedle nich dva muži v bílém rouchu [11]a řekli: „Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, znovu přijde právě tak, jak jste ho viděli odcházet.“ (Sk 1,10.11)

Osobní studium

Písmo jasně říká, že ten, kdo se vrací, je samotný Ježíš, ne někdo jiný. Zatímco Kristus vystupoval na nebesa, učedníci prožívali pocity smutku i radosti. Aby je povzbudili, přišli dva poslové, kteří jim měli potvrdit jistotu Kristova návratu. Jejich slova zdůrazňovala totožnost vystupujícího Pána a vracejícího se Krále.

Úvodní text bychom tedy mohli číst i následovně: „Tento Ježíš [a žádný jiný], který byl od vás vzat do nebe [ten, který vystoupil], [právě ten] znovu přijde právě tak, jak jste ho viděli odcházet“ (Sk 1,11).

Jak Pavel znovu potvrdil, že ten, který přijde, je sám Pán? (1Te 4,16) Proč je důležité, že to bude právě Ježíš, kdo se vrátí?

Skutečnost, že Pán sestoupí z nebe, znamená, že:

- tato událost není v našich rukou – nemůžeme rozkázat, co se má stát v nebi;
- Krista nyní nevidíme; nyní žijeme „z víry, ne z toho, co vidíme“ (2K 5,7);
- nám všem se zjeví samotný Kristus; nyní totiž očekáváme „až se zjeví náš Pán Ježíš Kristus“ (1K 1,7).

Přečti si texty Zj 1,7 a Mt 24,30. Říkají tyto verše něco o tom, že druhý příchod Ježíše Krista bude tajná, duchovní událost, kterou bude vidět jen vybraná skupina lidí, nebo to bude konkrétní fyzická událost, kterou uvidí celý svět? Kterými dalšími texty můžeš podpořit svou odpověď?

Řecké slovo *parúsia* označuje Kristův příchod nebo jeho přítomnost ve slávě. Vztahuje se na fyzickou přítomnost nebo příchod osoby (1K 16,17; 2K 7,6). V souvislosti s druhým příchodem vyjadřuje dvě myšlenky: fyzickou přítomnost a příchod Ježíše (1Te 2,19; 4,15–17).

Aplikace

Jak důležitý je druhý příchod pro naši víru? Zkus si představit svou víru bez druhého příchodu a všech zaslíbení, která jsou s ním spojena. Měla by vůbec naše víra nějaký smysl bez zaslíbení o druhém příchodu? Pokud ne, proč?

SLAVNÁ A CELOSVĚTOVÁ UDÁLOST

[11]Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem [12]a vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku [13]a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista. (Tt 2,11–13)

Osobní studium

Jakým jedním společným výrazem popisují všechny uvedené verše Kristův příchod? (Mk 8,38; Tt 2,13; 1Pt 4,13)

Sláva je slovo, které se někdy v Bibli používá k popsání zářivé a viditelné Boží přítomnosti (L 2,9; Sk 7,55; 1Tm 6,16). Označuje také Boží charakter, tajemství jeho osoby (J 1,14). Kristus se vrátí ve slávě svého Otce, ve slávě, kterou měl „dříve než byl svět" (J 17,5). Během svého vtělení ji skrýval, ponížil se a „stal se jedním z lidí" (Fp 2,5–9). Při jeho návratu bude sláva jeho božství vyzařovat prostřednictvím jeho člověčenství v nepopsatelném projevu moci. Uvidíme „blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista" (Tt 2,13).

Přečti si texty 1Kr 19,9–13 a Ex 19,10.11. Jsou to dva případy, kdy se Bůh zjevil jednotlivcům nebo skupině lidí. Čím se tato Boží zjevení liší od jeho druhého příchodu?

Zjevení Krista při druhém příchodu nebude mít žádné hranice. Celý svět – od jednoho konce po druhý – se naplní jasem a slávou jeho přítomnosti a uvidí ho každé lidské oko. Nikdo se nevyhne tomuto setkání s Ježíšem. Jeho příchod má celosvětový charakter, protože i hřích je přítomen všude. Hříchem nebyla zasažena jen nějaká část světa, ale celá planeta. Na tomto světě neexistuje místo, kde by se člověk mohl ukrýt před slavnou přítomností Ježíše Krista. Přijde v doprovodu mocných andělů a za zvuků osvobozující nebeské hudby. Nepřijde tajně nebo sám, ale s těmi, kteří nám pomáhali. Jak velkolepá událost to bude (1Te 4,16; Mt 24,31)!

Aplikace

Proroctví předpovídá, že když se Ježíš vrátí, bezbožní budou utíkat k horám a křičet, aby na ně raději padly skály, než by se měli setkat s přicházejícím Pánem. Jak se lidé již nyní snaží uniknout z Boží přítomnosti? Jakými nenápadnými způsoby utíkáme od Boha my, kteří o sobě tvrdíme, že následujeme Krista?

MOC KRISTOVY PŘÍTOMNOSTI PRO JEHO LID

Tehdy se ukáže znamení Syna člověka na nebi; a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou. (Mt 24,30)

15 Toto vám říkáme podle slova Páně: My živí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepředejdeme. 16 Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; 17 potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchváceni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. (1Te 4,15–17)

A pak se ukáže ten zlý, kterého Pán Ježíš „zabije dechem svých úst" a zničí svým slavným příchodem. (2Te 2,8)

Osobní studium

Co mají společného úvodní verše (Mt 24,30; 1Te 4,15–17 a 2Te 2,8)?

Poprvé přišel Ježíš na tento svět jako dítě, bezmocné miminko, které museli rodiče skrývat před nebezpečným pozemským králem. Podruhé se však vrátí jako Král králů v celé své slávě a moci. Přijde „ke spáse těm, kdo ho očekávají" (Žd 9,28).

Která událost při Kristově prvním příchodu je zárukou naplnění zaslíbení o jeho druhém příchodu?

Druhý příchod se nepodobá ničemu, co svět dosud zažil. Zde je několik událostí, které můžeme očekávat:

1. Svou obětí na kříži Ježíš porazil satana, který měl moc nad smrtí (Žd 2,14). Kristus se vrátí, aby toto vítězství nad smrtí završil. Jeho hlas je tak mocný, že zvládne to, co hlas člověka nikdy nedokáže: uslyší ho ti, kteří zemřeli v Pánu. Probudí je ze spánku smrti a zazní: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil!" (1K 15,54).
2. Když se Ježíš vrátí, zničí naši hříšnou přirozenost, ale ne nás. Bez Kristova kříže by to bylo nemožné. Jeho oběť umožňuje přeměnit naši porušitelnou přirozenost v neporušitelnou a vysvobodit nás z ničivé přítomnosti hříchu. Stane se tak „naráz, v okamžiku" (1K 15,52).
3. Ve chvíli Kristova návratu bude koalice sil zla připravena vyhubit Boží lid. Přichází však Kristus ve své moci. „Ti budou bojovat s Beránkem, ale Beránek je přemůže, protože je Pán pánů a Král králů; ti, kdo jsou s ním, jsou povolaní a vyvolení a věrní" (Zj 17,14). Andělé, kteří Ježíše doprovázejí, „shromáždí jeho vyvolené od čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým" (Mt 24,31). Pro vykoupené bude Kristova přítomnost trvalá a věčná. Zbaveni svých nepřátel zůstanou s Kristem na věky věků (J 14,1–3; 1Te 4,17).

Aplikace

Co nás mají události, které se stanou při Kristově příchodu, naučit o lidské bezmocnosti a absolutní neschopnosti zachránit se sami před neodvratnou záhubou?

MOC KRISTOVY PŘÍTOMNOSTI PROTI JEHO NEPŘÁTELŮM

19A viděl jsem dravou šelmu a krále země i jejich vojska shromážděná, aby vytrhli do boje proti jezdci a proti jeho vojsku. 20Ale šelma byla zajata a s ní i falešný prorok, který k její cti činil zázračná znamení a svedl jimi ty, kdo přijali cejch šelmy a klekali před jejím obrazem. Za živa byli šelma a její prorok hozeni do ohnivého jezera hořícího sírou. 21Ostatní byli pobiti mečem vycházejícím z úst jezdce. A všichni ptáci se nasytili jejich těly. (Zj 19,19–21)

Osobní studium

Co říkají tyto verše o údělu bezbožných? (2Te 1,8; Zj 19,19–21)

Zlo je dočasné, je to pomíjivý jev. Má svůj začátek i konec. Neporazí ani nezničí se samo; Bůh musí zasáhnout, aby ho ukončil. Síly zla v hrůze ustupují před Boží přítomností, která je ničí. Zj 19,11–21 popisuje druhý příchod v obraze Krista jako bojovníka, který bojuje proti těm, kteří se proti němu shromáždili.

Když andělé shromáždí Boží lid, šelma, falešný prorok, králové země a všichni, kdo je podporovali, jsou zničeni přítomností jezdce na bílém koni (Zj 19,11–21). „Budete se sytit těly králů a vojevůdců a bojovníků a koní i jezdců; těly všech, pánů i otroků, slabých i mocných" (Zj 19,18), říká anděl ptákům. Zástupy bojující proti Kristu budou poraženy (Zj 19,21).

Jaký úděl čeká draka? (Zj 20,1–3.7–10)

Při druhém příchodu, během tisíciletí a po něm se odehrají následující události:

1. Spravedliví mrtví jsou vzkříšeni, živí jsou proměněni a spolu vzati s Kristem. To je první vzkříšení (Zj 20,4–6).
2. Satan je naživu, ale spoutaný a uvězněný na této planetě, kde vládne chaos. Nemá zde nikoho, koho by mohl svádět (Zj 20,3).
3. Během tisíciletí působí spravedliví jako soudci v Kristově království (1K 6,2–6).
4. Po uplynutí tisíc let jsou bezbožní vzkříšeni a spolu se satanem zaútočí na svaté město, které sestoupilo z nebe (Zj 20,7.8; 21,2).
5. K boji však nedojde, protože když se satan se svým vojskem ocitne před Bohem, jsou odsouzeni k věčné záhubě (Zj 20,9–15). Rozsudek je vykonán poté, co jsou bezbožní odsouzeni podle záznamů v knihách.

Aplikace

Pro Silvii je víra v Krista velkou útěchou – dává jí naději i klid do budoucnosti. Trápí ji však, co bude s jejími mrtvými rodiči, kteří (alespoň pokud ví) Krista nikdy nepřijali, spíše ho odmítali. I když ji těší poznání, že bezbožní nebudou navěky hořet v pekelném ohni, přece se bojí, jaký úděl – podle Zj 20,9–15 – stihne její rodiče. Co bys jí řekl, abys ji potěšil?

ZPĚT DO RÁJE

[1]A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. [2]A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. [3]A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, [4]a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“ [5]Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všecko tvořím nové.“ A řekl: „Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá.“ (Zj 21,1–5)

Osobní studium

Prostuduj si text Zj 21,1–7 a napiš si některé z detailů, které se týkají života na nové zemi. Jak jim rozumíš? Co to například znamená, že Bůh setře všechny naše slzy?

Dovedeme si vůbec představit nebo popsat svět, ve kterém vládne dokonalý soulad, když nyní známe pouze rozdělený svět, ve kterém vládne zmatek a nesoulad? Život na nové zemi bude určitě něco, co si teď neumíme ani představit, ani pochopit.

Novou zemi Bible často popisuje tak, že říká, co tam nebude. Používá výrazy ze světa plného hříchu a vylučuje jejich existenci v nebi: Nová země je místem, kde nebude smrt ani smutek ani nářek ani bolest (Zj 21,4). Nebude tam rozdělení ani odcizení. Všechno patří do starého světa ovlivněného hříchem, ale na nové zemi už hřích nebude.

Co přidávají texty Ř 8,18–22 k našemu chápání budoucí slávy, která nás čeká?

Přečti si také 35. kapitolu knihy proroka Izajáše. Ukazuje, jak Boží přítomnost zásadně proměňuje svět poznamenaný nemocemi a smrtí, mění přírodu, vrací její původní plodnost a člověka osvobozuje od deformací hříchu.

Boží přítomnost překypuje životem a nepopsatelnou radostí. Ale tato radost má poněkud jinou kvalitu než to, co my dnes prožíváme jako radost. Dnes jsou to jen zlomky radosti uprostřed smutku. Prorok však popisuje neomezenou radost, která se stala vnitřní součástí lidské přirozenosti a bude trvat věčně. To, co nebude – smrt, smutek, žal, utrpení a bolest – je nahrazeno radostí v mnoha rozměrech a zkušenostech, které si dnes můžeme jen těžko představit.

Aplikace

Anglický spisovatel Henry Fielding vyjádřil myšlenku, že být dobrým člověkem a žít správně často vyžaduje mnohem méně úsilí, než kolik lidé vynaloží na to, aby si vlastními špatnými rozhodnutími pokazili život. Jak rozumíš těmto slovům?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 40. kapitolu „Vysvobození" (GC 635–652; VDV 410–420), 41. kapitolu „Minulost ukončena" (GC 653–661; VDV 421–426) a 42. kapitolu „Vítězství lásky" (GC 662–678; VDV 427–437) z knihy *Velké drama věků*.

„Můžeme obdivovat krásy této planety. Přemýšlejme při tom, jak bude vypadat ta nová, obnovená země, kde už nebude zlo, smrt a zármutek. Nic tam nezestárne a neumře. Přemýšlejme o kráse nového domova zachráněných, který bude velkolepější, než co si dnes dokážeme představit." (SC 86; CVP 89)

„Lidé obdaření nesmrtelností tam budou nadšeně rozjímat nad zázraky stvořitelské moci a tajemstvím zachraňující lásky. Nebude tam krutý nepřítel, který by je sváděl, aby zapomněli na Boha. Budou mít dostatek příležitostí pro rozvoj svých vloh a schopností. Přijímání nových poznatků neunaví mysl a nevyčerpá tvůrčí sílu. Bude možno realizovat nejvelkolepější díla, uskutečnit nejvznešenější tužby, splnit nejkrásnější cíle. Přesto stále zůstanou nové výšiny, které bude možné zdolávat, nové divy hodné obdivu, nové skutečnosti, které bude možno odhalovat, nové úkoly, které budou rozvíjet rozumové, duševní i tělesné síly. [...] Léta věčnosti budou postupně přinášet stále bohatší poznání Boha a Ježíše Krista. A s rozšiřujícím se poznáním poroste také láska, úcta a štěstí. Čím více budou lidé poznávat Boha, tím více budou obdivovat jeho charakter." (GC 677.678; VDV 436.437)

Otázky k rozhovoru

1. *Když se Kristus vrátí ve své slávě, jak ho budeme moci vidět, aniž bychom se museli skrýt před jeho ohromující přítomností? Jak souvisí naše proměna se schopností vidět ho v jeho slávě? A co bezbožní? Budou ho moci vidět a poznat? Proč bude jejich reakce tak odlišná od reakce spasených?*
2. *Jak byste odpověděli těm, kteří učí, že Kristův příchod je pro lidské oko neviditelný?*
3. *Ve středu jsme hovořili o tom, že spravedliví budou během tisíciletí v Božím království v roli soudců (1K 6,2.3; Zj 20,4.6). Co to znamená? Co bude jejich úkolem?*

Shrnutí

Kristus, který přichází, je tentýž, který při svém odchodu učedníkům slíbil, že se vrátí. Přichází ve slávě, aby spasil svůj lid. Uvidí ho každý. Jeho lid bude vzkříšen a proměněn; bezbožní zahynou a planeta zůstane zpustošená. Po uplynutí tisíciletí budou bezbožní vzkříšeni a spolu se satanem stanou tváří v tvář Bohu jako Soudci. Vesmírný konflikt dobra a zla skončí jejich zničením.

Příprava na závěr dějin

Texty na tento týden

Sk 2,38; 2K 5,18–21; Iz 53,5.6; 1J 1,9; 1J 2,1.2; Gn 5,18–24

Základní verš

„Přišel a zvěstoval pokoj, pokoj vám, kteří jste dalecí, i těm, kteří jsou blízcí. […] Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině.“ (Ef 2,17.19)

Příchod Ježíše Krista je pro nás křesťany naplněním a vyvrcholením naší naděje. Všechno, čemu věříme, zaměřuje naši pozornost na tuto událost. Jaký smysl by mělo křesťanství, kdyby se Ježíš nevrátil podruhé? Po smrti bychom se ničím nelišili od mrtvého lva, žáby nebo třeba stromu. Jedině naděje na druhý příchod, jehož zárukou je to, co Kristus učinil při svém prvním příchodu před dvěma tisíci lety, dává naší víře smysl, cíl a správné nasměrování.

Proto nás Kristus i dnes vyzývá, abychom se připravili na jeho návrat. Duch svatý nám pomáhá jeho výzvu přijmout. Naším úkolem je odpovědět na ni a dát svůj život do souladu s Bohem prostřednictvím Kristovy služby ospravedlnění a posvěcení. Toto předání se Bohu nakonec vede k životu ve společenství a trvalém vztahu s naším Spasitelem. Křesťanský život i příprava na setkání s naším Vykupitelem vyrůstají z tohoto vztahu. Je to on, kdo nám vložil do srdce touhu těšit se navěky z jeho přítomnosti a ze společenství nepadlých bytostí.

Osnova lekce

Příprava na druhý Kristův příchod vyžaduje naši osobní odpověď na Boží volání. Tato lekce zdůrazňuje, že prostřednictvím Ducha svatého jsme vedeni k upřímnému pokání, ospravedlnění a trvalému posvěcení. Výsledkem tohoto procesu je každodenní chození s Bohem, které náš život proměňuje k jeho obrazu.

- **Ř 3,25; J 16,8: Duch svatý nás usvědčuje a volá (neděle)**
- **Sk 2,38; Mt 11,28–30: Upřímné pokání a přijetí Božího odpuštění (pondělí)**
- **2K 5,18–21: Dokonalé smíření a ospravedlnění skrze Krista (úterý)**
- **J 14,15; 2Pt 3,18: Celoživotní proces posvěcení a duchovního růstu (středa)**
- **Gn 5,18–24: Každodenní blízké společenství a přátelství s Bohem (čtvrtek)**

POZVÁNÍ

[11]Víte přece, že jsme každého z vás jako otec své děti [12]napomínali, povzbuzovali a zapřísahali, abyste vedli život důstojný Boha, který vás povolal do slávy svého království. (1Te 2,11.12)

Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy. (Ř 3,25)

Osobní studium

Pozvání připravit se na setkání s naším Spasitelem ve slávě přichází přímo od Boha (1Te 2,12). Nejmocnějším a nejdramatičtějším způsobem nám bylo adresováno na Kristově kříži (Ř 3,25). Evangelium tedy není jen pozváním do království, ale i jedinou cestou, která do něj vede.

Evangelium, které pochází původně od Boha, se k nám dostává různými způsoby. Bůh nás může zvát prostřednictvím přítele nebo příbuzného. Může použít rozhlasový nebo televizní pořad, časopis, internet nebo jiného posla. Může použít i tuto lekci, aby nás upozornil, že se máme připravit na setkání s ním a přijmout jeho nabídku spasení. Křesťané mají mnoho věcí společných – nejdůležitější je snad to, že všichni tuto Boží výzvu přijali.

Jakou roli hraje v tomto pozvání Duch svatý? (J 16,8)

To, co lidi přesvědčuje, aby přijali pozvání, nejsou rozumové důvody ani přirozený sklon jejich srdce. Právě naopak, samotné lidské srdce pozvání odmítá. Bůh má proto v srdci každého člověka svého nadpřirozeného prostředníka, který každého povzbuzuje, aby toto pozvání přijal. Je to Duch svatý, o kterém Ježíš řekl, že „ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud" (J 16,8).

Použité řecké slovo *elenchó* znamená „obvinit, potrestat, napomenout, opravit". Duch svatý probouzí naše svědomí a pomáhá nám uvědomit si, že jsme vinni, ztraceni a odloučeni od Boha. (Někteří teologové to nazývají „odcizením".) Potom náš pohled zaměřuje na kříž a zve nás, abychom tam našli odpověď na naše nejhlubší potřeby.

Duch svatý má těžký úkol – ukázat nám náš skutečný stav a, co je ještě důležitější, lék na něj. I když nás usvědčuje, nikdy nás nenutí. Rozhodnutí přijmout nebo odmítnout jeho pozvání zůstává na každém z nás.

Aplikace

Proč lidské srdce tak vytrvale odolává nabídce spasení? Proč jen málokdo odpovídá hned a pozitivně?

ODPOVĚĎ NA POZVÁNÍ

Petr jim odpověděl: „Obraťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého.“ (Sk 2,38)

[28] „Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. [29] Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. [30] Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ (Mt 11,28–30)

Osobní studium

Lidský problém se nachází v samotné podstatě naší existence. Není to jen vnější jev či kosmetická chyba, kterou lze snadno odstranit. Některým lidem jsou duchovní věci lhostejné. Další tvrdí, že Krista vůbec nepotřebují. Jiní zaujímají vůči Bohu postoj otevřené vzpoury nebo popírají jeho existenci a zavrhují ty, kteří jdou za Kristem. Ti všichni potřebují změnu zevnitř. Tato změna se nazývá „pokání“. Řecké sloveso *metanoó* znamená „změnit myšlení“. Naše příprava na Kristův příchod začíná přechodem od vzpoury k pokoře. Pokání je dar od Boha, ale jako všechny dary i tento lze odmítnout.

Jak reagoval David, když ho prorok konfrontoval s jeho hříchem? (2S 12,1–6.13)

Pokání a vyznání patří k sobě; nemůžeme je od sebe oddělit. Ti, kdo přijmou dar pokání, vyznají své hříchy. Vyznat hřích znamená zanechat ho a uznat, že naše hříchy ponížily Krista a způsobily bolest jemu i druhým lidem. Je povzbudivé vědět, že Boží odpovědí na naše vyznání je odpuštění, které nám již bylo zpřístupněno Kristovou smrtí. Neexistuje hřích, který by Kristus nemohl smýt (Sk 2,38), pokud k němu přicházíme ve víře a v pokání.

Jaké pozvání Kristus adresoval všem lidem? (Mt 11,28–30)

Pokání a vyznání vyjadřují náš postoj ke hříchu. Svědčí o tom, že jsme prostřednictvím Kristovy krve odmítli hřích. Obrácení představuje pozitivní stranu této zkušenosti.

Křesťané nejsou jen proti něčemu, ale jsou i pro něco. Říkáme NE hříchu, ale ANO Kristu. Obrácení je návratem k Bohu. Je to obrat a návrat k Tomu, který je naším Stvořitelem a Vykupitelem.

Aplikace

Odehrává se pokání jen na začátku křesťanského života, nebo je to duchovní stav, který by měl věřícího doprovázet neustále? Pokud věříš, že pokání je trvalý proces, jakou roli hraje ve tvém životě?

V SOULADU S BOHEM

[18]To všecko je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření. [19]Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření. (2K 5,18.19)

Osobní studium

Božím záměrem od počátku bylo vyřešit problém hříchu pokojnou cestou. Všem nám nabízí usmíření. Říká, že neexistuje žádný důvod, proč bychom měli zahynout. Bůh nemá zálibu v tom, aby nás trestal za naše hříchy. Mnohem raději by nám naše hříchy odpustil. Kříž je toho důkazem. Odpuštění se v našem životě stává realitou ve chvíli, kdy jej přijmeme. Teprve potom jsme připraveni na druhý příchod Ježíše Krista.

Proč nám Bůh může odpustit naše hříchy? (Iz 53,5.6; Mk 10,45; 2K 5,21)

Jak zničit hřích, aniž by přitom zahynuli i hříšníci? To byl problém. Bůh však vyřešil tento problém pomocí kříže. „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti" (2K 5,21). Bůh vložil naše hříchy na Krista, který zemřel místo nás – jako výkupné za naše hříchy (Iz 53,5.6; Mk 10,45). Jinými slovy, Bůh v Kristu zaplatil trest za náš hřích.

Proto Bůh může prohlásit ty, kdo spoléhají na Krista, za spravedlivé, nevinné a zbavené odsouzení (Ř 3,23.24). A právě proto můžeme očekávat druhý příchod s nadějí a důvěrou – ne pro své zásluhy, ale jedině pro zásluhy Ježíše Krista. Ti, kdo čekají na Kristův návrat, vložili do něho svou víru jako do jediného prostředku záchrany.

Aplikace

Co nám říkají následující texty o tom, co pro nás udělal Kristus na kříži? Jak můžeme získat jistotu, že budeme připraveni na setkání s Ježíšem, když přijde? (Iz 53,11; 1K 5,7; Ga 2,20; 1Pt 2,24)

RŮST V KRISTU

Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání. (J 14,15)

Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. (Fp 3,12)

Kéž rostete v milosti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Jemu buď sláva nyní a až do dne věčnosti. (2Pt 3,18)

Osobní studium

Prostuduj si následující texty: J 14,15; Ř 8,9; 1K 1,2; 1K 6,11; Fp 3,12; Žd 12,14 a 2Pt 3,18. Je posvěcení jednorázovou zkušeností, nebo je to celoživotní proces?

Když jsme ospravedlněni vírou, přijali jsme také dar Ducha svatého (Ga 3,2). Tak začíná proces posvěcení. Abychom tento proces lépe pochopili, soustřeďme se na několik skutečností:

1. Posvěcení nebo svatost je stav, ve kterém se nacházejí křesťané. Můžeme o něm mluvit jako o daru, který jsme přijali, když jsme uvěřili (1K 1,2; 1K 6,11). Přijetím Krista jsme pro něho byli odděleni a on nás očistil od hříchu (Ef 5,25.26).
2. Posvěcení je také procesem duchovního a morálního růstu (Žd 12,14), protože potřebujeme neustále duchovně růst (Fp 3,12).
3. Posvěcení má dva hlavní cíle: obnovit v nás Boží obraz (Ko 3,9.10) a zjevovat ostatním prostřednictvím našeho života lásku, dobrotu a moudrost našeho Boha (Ef 3,10; 1J 4,7–13).
4. Posvěcení vyžaduje naši ochotu přijmout Boží vůli pro náš život, ale nikdy není založeno na zásluhách. Posvěcení je vždy růstem v Boží milosti, nikdy ne něčím, co by bylo od ní odděleno (Žd 13,20.21; 2Pt 3,18).

Co máme udělat, když stejně znovu zhřešíme? Jakou radu nám dává Písmo? (1J 1,9; 2,1.2)

Křesťan je veden Duchem, již není otrokem hříchu (Ř 8,9). S jeho pomocí můžeme nad hříchem zvítězit (Ga 5,16). Dříve jsme nedokázali poslouchat Boží zákon (Ř 8,7), ale nyní můžeme splnit jeho požadavky (Ř 8,4). Poslušností Božího zákona vyjadřujeme svou lásku ke Kristu, našemu Spasiteli (J 14,15), i k našim bližním (Ř 13,8–10). Poslušnost není podrobením se zákonu ve snaze být přijat Bohem. Naopak, je to samotný Bůh, kdo se snaží vyjádřit svou lásku prostřednictvím těch, kteří jsou zdarma ospravedlněni vírou. Stane-li se, že padneme, Bible nás vyzývá a povzbuzuje, abychom činili pokání a vyznali svůj hřích. Posvěcení je naší úplnou podřízeností Bohu v neustálém duchu pokání a vyznání.

Aplikace

Pokud jsme při obrácení již připraveni na druhý příchod, proč je při očekávání návratu našeho Pána důležitý růst v milosti?

CHODIT S BOHEM

[18]Ve věku sto šedesáti dvou let zplodil Jered Henocha. [19]Po zplození Henocha žil Jered osm set let a zplodil syny a dcery. [20]Všech dnů Jeredových bylo devět set šedesát dvě léta, a umřel. [21]Ve věku šedesáti pěti let zplodil Henoch Metuzaléma. [22]A chodil Henoch s Bohem po zplození Metuzaléma tři sta let a zplodil syny a dcery. [23]Všech dnů Henochových bylo tři sta šedesát pět let. [24]I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal. (Gn 5,18–24)

Osobní studium

Čím se lišil Henochův život od života jeho současníků? (Gn 5,18–24)

V církvi se v průběhu let hodně diskutovalo o poslední generaci, o 144 000, generaci, která se dožije Kristova návratu. Mnohé z toho byly zbytečné řeči, přehnané rozumování o věcech, o kterých můžeme nakonec jen spekulovat.

Tím nejdůležitějším pro všechny, kdo milují Boha a touží po svatosti, je to, abychom kráčeli s Bohem – každý den. Bez ohledu na to, zda se dožijeme Kristova slavného návratu, nebo ne, měli bychom dbát na to, abychom chodili s Bohem tak, jak s ním chodil Henoch.

Co to znamená „chodit s Bohem"? Můžeš upřímně říci, že „chodíš s Bohem"? Pokud ano, přemýšlej konkrétně, co to znamená. Pokud ne, polož si otázku, jaké změny musíš udělat, abys s ním mohl jít. Proč i ti, kdo chodí s Bohem, na této cestě někdy klopýtnou?

Bible různými způsoby kombinuje sloveso „kráčet" se slovem „Bůh". Jedním z nich je „chodit před Hospodinem" ve významu být v jeho přítomnosti (viz například Gn 24,40). Tento výraz vyjadřuje Boží prozřetelnou péči o svůj lid. Připomíná nám obraz dítěte, které chce jít samo. Otec mu to dovolí s tím, že dítě jde několik kroků před ním. Chce ho mít na očích, aby jej v případě nebezpečí mohl ochránit.

Setkáme se také s výzvou „Hospodina, svého Boha, budete následovat" (Dt 13,5). Jistě si umíš představit průvod, kde vpředu nesou obraz svého boha a jeho následovníci jdou za ním. Jít za Bohem, následovat ho, znamenalo uctívat ho. Od Izraelců se očekávalo, že budou kráčet jen za Hospodinem.

Třetí výraz „chodit s Bohem" vyjadřuje blízkost, společenství a přátelství. Bůh je zde postaven do centra života jednotlivce. To znamená, že Bůh a člověk chodí spolu – do nákupního centra, do školy, do sboru, na dovolenou, do práce a jsou spolu i doma. Život je cesta, my jsme poutníci a naším průvodcem je Kristus.

Ostatek Božího lidu si vybuduje silné společenství s Kristem. Stejně jako Henoch budou i oni každý den chodit s Bohem. Může se však stát, že někdy cestou zakopnou nebo i padnou.

Aplikace

Ve kterých oblastech tvého všedního života je pro tebe nejtěžší udržet si vědomí, že Bůh kráčí vedle tebe? Jaké změny potřebuješ ve svém nitru provést, abys jeho přítomnost intenzivněji vnímal i během běžných povinností?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 3. kapitolu „Jak se zbavit pocitu viny“ (SC 23–36; CVP 25–37), 4. kapitolu „Čisté svědomí“ (SC 37–41; CVP 38–44), 5. kapitolu „Úplné odevzdání“ (SC 43–48; CVP 45–51) a 6. kapitolu „Vnitřní pokoj a vyrovnanost“ (SC 49–55; CVP 52–58) z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji*.

Na závěr studia lekce z tohoto týdne si všimněme následujících myšlenek o společenství s Kristem:

„Modlitbou, studiem Božího slova a vírou v stálou Boží přítomnost může i ten nejslabší člověk žít ve spojení s živým Kristem, který ho uchopí svou pevnou rukou a už ho nikdy nepustí.“ (MH 182; ŽNP 90)

„Každé ráno se plně odevzdej Bohu. To by mělo být to první, co po probuzení uděláš. Můžeš se například modlit: ‚Přijmi mě, Pane, abych byl plně tvůj. Předkládám ti všechny své plány. Použij mě, abych ti dnes mohl sloužit. Žij ve mně, abych vším, co budu dělat, oslavil tebe.‘ Každé ráno se Bohu odevzdej na celý den. Představ mu všechny své plány a pak je realizuj nebo opusť – podle toho, jak tě on povede. Takovým způsobem odevzdáš každý den celý svůj život do Božích rukou. Tvůj život se bude stále více podobat životu Ježíše Krista.“ (SC 70; CVP 72)

Otázky k rozhovoru

Přečtěte si text Zj 3,14–22 a uvažujte o následujících otázkách:

1. *V poselství laodicejskému sboru je zvláštní paradox. Jeho členové si vůbec neuvědomují svůj duchovní stav. Myslí si, že nic nepotřebují, protože se pokládají za bohaté. A přece jim Pán radí, aby si koupili „zlata ohněm přečištěného“, aby zbohatli (Zj 3,18). Proč jim Bůh adresoval tuto výzvu?*
2. *V Listu Židům se píše: „Hutný pokrm je pro vyspělé, pro ty, kdo mají cvičením své smysly vypěstovány tak, že rozeznají dobré od špatného“ (Žd 5,14). Jak tomuto verši rozumíte ve světle poselství laodicejskému sboru?*
3. *Ano, Ježíš je srdcem apokalyptického proroctví a letos uplynulo přesně dva tisíce let od jeho křtu a začátku jeho mesiášské služby, která vyvrcholila jeho smrtí. On sám však slíbil, že se vrátí. Dva tisíce let zní jako dlouhá doba, ale ve světle věčnosti je to jen okamžik. Jak se můžeme naučit vytrvat ve víře, když víme, že zaslíbení našeho vykoupení je zpečetěno jeho krví, která byla prolita za nás?*

Shrnutí

Naše příprava na setkání s Kristem při jeho druhém příchodu spočívá v tom, že svůj život předáme tomu, který za nás zemřel. Náš duchovní růst se projeví změnou života, který světu, a dokonce i silám zla, ukáže Boží lásku a dobrotu. To, do jaké míry nás Bůh použije, bude záviset na kvalitě našeho každodenního chození s ním.

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století
BK Bible kralická
ČSP Český studijní překlad

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
Ed	Education	Vých	Výchova
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
MH	The Ministry of Healing	ŽNP	Život naplněný pokojem
PK	Prophets and Kings	OSU	Od slávy k úpadku
PP	Patriarchs and Prophets	NUD	Na úsvitu dějin
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
9T	Testimonies for the Church, sv. 9

Zkratka	Anglický název
4BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 4
RH	The Advent Review and Sabbath Herald

Všem dárcům děkujeme za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odesílány na účet příslušného sdružení. První část variabilního symbolu je ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je přidělené číslo sboru.

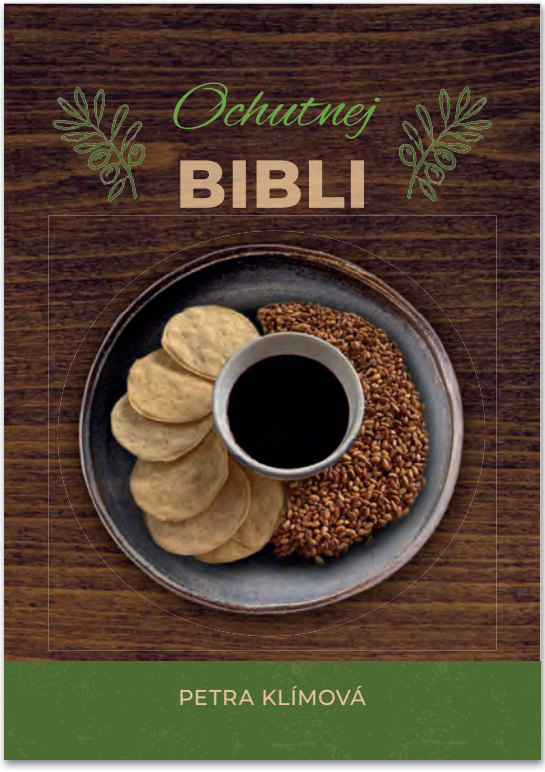
Plán tematických sobot, týdnů a sbírek – 1. čtvrtletí 2027			
	Téma soboty	**Sbírka**	**VS**
Leden			
2. 1.	Den modlitby		
9. 1.	Den zdraví		
16. 1.	10 dní modliteb za vylití Ducha svatého (6.–16. 1.)		
	Den náboženské svobody	Sbírka DNS pro ČSU	4
23. 1.			
30. 1.			
Únor			
6. 2.	Den osobní evangelizace		
13. 2.	Týden KD a manželství (13.–20. 2., NTM 8.–14. 2.)		
20. 2.			
27. 2.			
Březen			
6. 3.	Modlitební den žen		
13. 3.	Den adventistického rádia AWR	Sbírka pro AWR	9
20. 3.	Den dětí a mládeže		
27. 3.	Modlitební týden mládeže (20.–27. 3.)	Sbírka MTM pro EUD	110
	Den křesťanského vzdělávání		
	Sbírka 13. soboty pro Středozápadní africkou divizi	Sbírka 13. soboty	13

HopeMedia

1.Q
2027

NABÍDKOVÝ LIST

NOVINKY

PETRA KLÍMOVÁ
Ochutnej Bibli

Jaké to asi bylo, chystat pokrm pro Boží posly? Co jedl Elijáš na útěku pouští a co připravila Rebeka, aby oklamala slepého Izáka? Jak chutnala ryba, kterou Ježíš pekl na břehu Galilejského jezera?

Bible je plná jídla. Provází důležité okamžiky, uzavírá smlouvy, smiřuje i rozděluje. Konkrétní recepty v ní ale nenajdeme. Tato kuchařka je dohledává tam, kde to jde: v archeologických nálezech, židovských komentářích, starých mezopotamských tabulkách i v kuchyních okolních národů.

Třicet receptů od nekvašeného chleba přes Ezauovu čočkovou krmi až po perskou baklavu. U každého krátké biblické pozadí, vysvětlení surovin a návrh, jak pokrm podávat. Vše je upraveno tak, aby to zvládl každý v dnešní kuchyni a z běžně dostupných surovin.

Ochutnejte Bibli – sami, s rodinou nebo ve sboru.

17 × 24 cm / kroužková vazba / 56 stran

MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

- Advent-Orion, spol. s r. o.
  tel.: 558 359 100, 603 553 628
  e-mail: expedice@adventorion.cz
  www.adventorion.cz
- Prostřednictvím sborového traktátníka doručení v příští zásilce do vašeho sboru (neplatí se poštovné ani balné).
- Osobní objednání – zásilky jsou expedovány po obdržení objednávky na adresu objednatele (poštovné a balné 100 Kč, doběrečné 100 Kč).

NEJEN PRO DLOUHÉ ZIMNÍ VEČERY

ELLEN G. WHITEOVÁ
Patriarchové a proroci

Nový překlad prvního dílu „pentalogie“ v plném rozsahu. (Zkrácená verze má název Na úsvitu dějin a je určena zejména jako misijní tiskovina.) Zatímco nezkrácený text doplní řadu určenou ke studiu.

16 x 24 cm / pevná vazba / 692 stran

GARY KRAUSE
Velcí Boží misionáři

Autor Gary Krause se v knize zamýšlí nad tím, jak sdílet dobrou zprávu o Kristu v dnešní postmoderní společnosti a zda je možné se inspirovat postupy a metodami lidí, kteří žili v dávné i nedávné minulosti.

13 x 20 cm / brožura / 156 stran

ROBERTO BADENAS
Živá setkání s Pánem
S Božím slovem na každý den

Laskavá zamyšlení Roberta Badenase nad slovy Krista, zaznamenanými v evangeliu. Pomocí drobných zkušeností ze svého života přivádí čtenáře k pochopení aktuálnosti jeho výroků a k živému vztahu s ním.

11,5 × 17 cm / brožura / 388 stran

hledání2

Sledujte online na HopeTV.cz --->

Nová řada dokumentárního seriálu Hledání.

Minová pole, deštné pralesy a kumránské jeskyně vydávají svá svědectví!

Uvidíte nezvratné důkazy o tom, že náš svět čeká převratná událost.

Jeho příchod je byl teprve začátek...

HopeTV

Kdo má uši, slyš... naše audioknihy!

Aknihy. Online knihovna s duchovními audioknihami.

→ **www.aknihy.cz**

aknihy

Bible v *novém designu* doplněná o adventistické věroučné články

Český ekumenický překlad | distribuce přes Advent Orion
tel.: 603 553 628, e-mail: expedice@adventorion.cz

VÍRA V KOSTCE

PŘEDSTAVUJE HLAVNÍ PRINCIPY NAŠÍ VÍRY
PROSTŘEDNICTVÍM 28 OSOBNÍCH A ŽIVÝCH ZAMYŠLENÍ

Opravdu existuje Bůh?
Jaký je a co po nás chce?
Co dělá Ježíš právě teď?
Proč v historii přineslo křesťanství tolik bolesti?
Být křesťanem znamená zříkat se dobrých věcí... nebo ne?
Co se se mnou stane, až jednou zemřu?
Máme vůbec nějakou dobrou budoucnost?

Máte otázky a nestojíte o povrchní odpovědi?
Zveme vás k hlubšímu zkoumání sebe sama, života a Boha.

21 x 21 cm / 128 stran / brožura

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNÍ ŠKOLY http://sobotniskola.casd.cz
základní informace o sobotní škole / lekce ve formátu pdf / doplňkové materiály / odkazy na další studijní pomůcky / podněty k modlitbám